

OSVOBOJENE MISLI IN BESEDE

ZBIRKA KOLUMN

ROMAN KUKOVIČ

Pričujoča zbirka »OSVOBOJENE MISLI IN BESEDE« je nastala iz kolumn, zapisov, ki sem jih predhodno že objavljaj na različnih družbenih omrežjih. Zapisi odražajo avtorjevo subjektivno mnenje o posameznih družbenih vprašanjih, do katerih se kot avtor odzivam kritično, a vendar ne z distance, temveč skozi refleksijo nekoga, ki je bil, tako kot vsak državljan/ka, osebno nagovorjen od dnevne politike. Seveda le preko dejanj te politike same. Zapise bi lahko označili tudi kot subjektivno (samo)refleksijo in kolaž literarnih ilustracij stanja duha v družbi, kot ga vidim sam. /predgovor avtorja/

OSVOBOJENE MISLI IN BESEDE

ZBIRKA KOLUMNEN

ROMAN KUKOVIČ

Na željo avtorja lektorica Boga Lah ni lektorirala posameznih slengovskih in značilno trboveljskih izrazov, ker bi njihova pravilna slovnična oblika po mnenju avtorja osiromašila sporočilno vrednost zapisanega. Avtor se tistim, z izostrenim ušesom in očesom zato vnaprej opravičuje.

SPREMNA BESEDA

Za človeka gre!

Pokojni akademik **Anton Trstenjak** je nekaj mesecev pred smrtjo nekje zapisal, da je zanimivo, da čim bolj kakšne stvari zmanjkuje, tem več se o njej govori in piše. To velja tudi za profesionalno etiko (tudi novinarsko in politično), kar je po njegovem mnenju »sumljiv simptom«.

José de Sousa Saramago, portugalski Nobelovec za literaturo (leta 1998), je v nekem intervjuju okoli leta 2005 med drugim dejal, da se še nikoli ni toliko govorilo o svobodi in da se je še nikoli ni tako zelo zlorabljalo.

Nemški filozof **Emanuel Kant**, eden izmed osrednjih predstavnikov sodobne filozofije, je nekoč nekje zapisal »Učim se spoštovati človeka. »Zanj je to pomenilo »učiti se, kakšen biti, da bom res človek.«

Doktorica **Melita Poler Kovačič** je v svojem delu *Novinarska etika* med drugim zapisala, da se zdi, da je v poplavi novodobnega individualizma, subjektivizma in relativizma izginilo središče, ki bi določalo in osmišljalo, kaj je prav in kaj ni in se sprašuje, ali živimo v dobi, ki potrebuje novo, veliko teorijo etike. Sama se nasloni na Kantov kategorični imperativ, ki je univerzalni formalni zakon v katerega sta vključeni predvsem dve načeli – avtonomija volje in spoštovanja človekove osebe. Sem sodi še načelo pojma dolžnosti, kot osrednji pojem Kantove etike. To misel dr. Poler sklene z ugotovitvijo: »Gre torej za spoštovanje človekove osebe in dostojanstva, ki ga tržno usmerjeni množično komunikacijski diskurz nove dobe ne upošteva.«

To je le nekaj iztočnic, ki sem si jih priklical v spomin, da bi napisal, kako vidim delo novinarskega kolega, sicer tudi TV dokumentarista, pisatelja, režiserja in publicista **Romana Kukoviča** v tej zbirki njegovih medijskih kolumn, ki kažejo predvsem njegov pronicljiv pogled na aktualno dogajanje v današnji slovenski družbi. Sam ga vidim kot večina drugih, kot razklanost, ki sloni deloma na zločinih preteklosti, deloma pa na zlorabah te preteklosti brez namena njihovega preseganja, hkrati pa tudi kot posledico oblikovanja družbe in družbenih razmerij v postsocialistični državi, ki se je pred tremi desetletji oblikovala le ob enem samem konsenzu, in sicer konsenzu o ločitvi od Jugoslavije, vse ostalo pa se je zgodilo in se še dogaja po neobvladljivi inerciji. Osebnost se z Romanom še ne pozna, pozna pa se skozi tisto, za kar sva se oba, a vendar vsak zase, odločila poklicno, torej skozi novinarstvo. Iz njegovih kolumn sem razbral, da sva si najbrž vsaj v temeljnih elementih opredelitve za ta poklic podobna. V uvodu omenjene knjige dr. Melite Poler Kovačič je **dr. Manca Košir** ob utemeljevanju temeljne vrednote, ki jo knjiga nosi, zapisala: za človeka gre! In tako razumem tudi Romanovo odločitev, da se redno in preiščeno ter bogato argumentirano loteva analitično korektne analize stanja v družbi. To šteje kot svojo novinarsko dolžnost. Če se naslonim na Kanta, potem gre pri Romanovem pisanju za zavezanost in spoštovanje vseh treh prej omenjenih načel – avtonomije volje, spoštovanja človekove osebnosti in dostojanstva ter načela dolžnosti oziroma odgovornosti.

Novinarsko delo je delo za drugega oziroma za druge. Novinar druge ljudi obvešča o ljudeh, krajih, dogajanjih. Opozarja jih na anomalije, na takšna ali drugačna neskladja, kot tudi na skladja, ljudi seznanja z neznanim, a pomembnim in zanimivim, na aktualno problematiko, na vse tisto, kar posredno ali neposredno sestavlja njihovo življenjsko okolje – duhovno in fizično. Pri tem je v skladu s Kantovo etiko, če se je zanjo odločil in jo spoštuje, dolžan pisati na način, ki ne zbuja dvoma o moralnosti njegovega početja. Zato se je v prvi vrsti dolžan nenehno izobraževati; tako ko gre za tehnike novinarskega dela kot tudi ko gre za spoznavanje,

vrednotenje in argumentiranje tem, ki jih obdeluje. Sam sem prepričan, da mora utemeljevanje vedno sloneti na preverljivih virih.

Kolumne, ki so pred vami, krasijo predvsem te lastnosti. Roman Kukovič opozarja na aktualno dogajanje, ki je po njegovi novinarski presoji ključnega pomena v današnjem času, pri pisanju se opira na preverljive vire in podlage, ne manipulira s pojmi in vsemi drugimi dejstvi, zapisano sloni na opazno odgovornem odnosu do bralk in bralcev kot tudi do sebe in same narave novinarskega dela, iz njegovega diskurza veje spoštovanje do človeka kot takega in še posebej njegovega dostojanstva.

Jurij Popov

MED ISKRENO LAŽNIVIMI LJUDMI

Povprečen osebek, ki trenutno bolj kot ne životari na vse bolj senčni strani Alp, ima nemara občutek, da ima vladajoča SDS v svojih rokah prav vse verige in ne le niti, da to SDS podpira takšna množica volivk/cev, da bi bil s takrat skoraj 120 % podpore nad tem presenečen in zgrožen celo Milošević, rekoč »Zar to može ljudsko biće?!«. A si Janša, hvala bogu, z njim ne deli drugega, kot način vladanja. Ker če bi z njim delil še kaj več, recimo večinski narod, bi čez nekaj let, tako kot danes Srbijo Vučić, Slovenijo vodil Janšev glasni govornik Urbanija.

A za zdaj je Janša še kako živ in kot tak bo napravil prav vse, da (ob)drži »pod kontrolo« maksimalno 15 % vseh volivcev. Ker – nekaterim je dovolj že to, da tako kot je Milošević tiskal bankovce za milijarde dinarjev, on med ljudi kot z aviona trosi bone in vavčerje.

V vseh drugih ozirih pa je Janša tam, kjer je bil kot Tomaž Majer leta nazaj s t.i. »trenirkarji«. Le da se tovrstne žalitve stopnjujejo, nabor pridevnikov, slabšalnih in obtožujočih, pa se je z leti močno obogatil. Kulturnim marksistom, kaviar socialistom, kavč socialistom, parazitom, zombijem, levakom, globoki državi in stricem pa tetam v ozadju, potomcem klavcev in morilcev so se pridružili še sinovi in hčere UDBA-šev, SDV-jevcev ipd. Od Tomaža Majerja v brezplačnikih je Janša s svojimi pisuni do danes zlezal tako visoko in si izbral takšno moč, da mora zaradi enega samega brezveznega čivka vrhovni sodnik po 30 letih dela v pravosodju pred kamerami kazati svojo diplomu. Samo z enim samim twitom lahko od Ustavnega sodišča zahteva, da opravi javno obravnavo o upravičenosti obstoja in delovanja strank, ki da se niso odrekle »komunizmu«, še več, vehementno zatrdi, da zahtevajo njihovo restavracijo. V medijih v lasti njegove stranke SDS vse povprek žalijo javne in z njimi povezane osebe, ki takšnim dejanjem današnjega Tomaža Majerja nasprotujejo. Njegova propagandna mašinerija fiaske na področju zdravstva in oskrbe starostnikov sprevača v velike zmage, govorijo o najuspešnejšem gospodarstvu, čeprav je vsem jasno, da je 98 % firm delalo zadnji dve leti samo na preživetju. Ko se hvali z nadpovprečnim zaposlovanjem, ne pove tudi tega, da je bilo več kot 90 % novih zaposlitev v državni upravi, kjer pa je danes prvi pogoj za zaposlitev »vsaj« članska izkaznica stranke SDS. Če imaš policijsko kartoteko ali si celo v kazenskih evidencah, je to samo razlog več, da si za današnjega Tomaža Majerja zaupanja vreden kader.

Tomažu Majerju vse to ne bi uspelo brez prej opisane negativne kadrovske selekcije, na podlagi katere se je izoblikovalo jedro okoli njega in katerega predstavljajo kadri, kot so Snežič, Hojs, Mahnič, Urbanija, Grims, Jerajeva itd., ki potem nase, kot nasičeni atomi zlobe,

vežejo še padalce, kot so Vili Kovačič, Luka Perš, Bojan Požar, Peter Jančič, B.M. Zupančič in pravnik Toplak in Jaklič, pa ...

Vse naštete razumem. Res jih. Velika večina je takšnih, ki v življenju brez Janše nikoli ne bi bili tam, kjer so. Večini bi bil največji domet rogoviljenje v svetu Krajevne skupnosti ali pa še tam ne. Njihov delovnik se ne bi začel s pisanjem umazanih in primitivnih objav na omrežjih pod svojim, še več pa pod izmišljenim imenom. V najboljšem primeru bi sedeli na mestu kakšnega nižjega referenta, kjer bi dolgočasno opravljali mukotrpno birokratsko delo. In bi bili prav tako zagrenjeni in jezni, kot so danes na teh izpostavljenih položajih in funkcijah. Saj veste, lahko gre človek iz vasi, a vas nikoli ne gre iz njega.

Zato ne čudi, da je Hojs ob Janši trenutno najbolj vroč politik SDS. Oba imata »odgovor« na vse. Tudi na lastne laži. Na katere odgovorita s še večjo lažjo in zanjo potem obtožita tistega, ki je njuno prvo laž razkril. Tako je spirala laži »močno napeta«. In prav nikogar od tistih zvestih 15 % vernih volivcev ne motijo te laži, ki so javno izrečene in tudi razkrite. Tudi blatenja jih ne motijo. Celo v radost in veselje so jim, da lahko z njimi sodelujejo v igrici »delitev sovraštva in laži« ...

Kdo pa sploh so ti verniki?

Ne, ne gre za zatirane ali teptane osebe. Gre za skupino ljudi, ki so jih v ta začaran krog sovraštva privedle lastne osebne izkušnje, predvsem pa frustracije. To so osebe, ki so prepričane, da so bile vedno za kaj prikrajšane, spregledane in neuslišane. Tomaž Majer je tako glas oseb, ki za lastno nesposobnost vedno krivijo druge. Zato problem te družbe ni teh 15 %, ki jih najdemo v vseh demokracijah po svetu. Takšne skupine so pač del tega, da lahko vsaj mislijo s svojo glavo ali pa dopuščajo, da namesto njega mislijo drugi. Samo da lahko v tem najde samega sebe, svojo »nesrečo«, svoj modus operandi žrtve in zatiranca. In obenem odrešitelja, v našem primeru Tomaža Majerja – Janeza Janšo, ki je še večja žrtev, kot so oni sami. Ki se za njih razdaja, hodi nedolžen v zapor in se bori s sodnimi mlini na veter, da bi narodu končno razkril komunistično zaroto, ki mu grozi. Na dobri poti je, le še kakšen arhiv počisti in izbriše spomin vsem ostalim 85 % volivkam/cem.

Do tedaj pa, pojdite na volitve. Vaš glas ne bo laž, temveč vaša volja. In volji večine se ni mogoče upreti. Niti z novo lažjo ne.

Jaz bom dala glas Jansi. Vsi ki ga kretizirate vrnite bone ,kar je vam Janša dal Narot je zelo nasramen vsi bi samo imeli denar delat pa nebi nič Socijalko je treba okinit to more še Janša naredit in vse po mrš nagnat delat. Tudi ceste je treba pometat in to je časno delo čestike ni čestici. Samo slovenr je to sram. Jaz imam malo pokojnino stara sem 66 in se sedaj cistim kot cestilka „da dobim kak ever da prezivim . Drugi pa hodijo na rdeči kriz in fehtarijo , delat pa se jim ne ljubi. Katastrofalna Slovenija zaradi lenuhov.

TUDI KONJE UBIJAJO, MAR NE?

Večina v včerajšnji Tarči (10. 2. 2022, op.p.), verjetno ni opazila nelagodja in skoraj ledene hladnosti, ki je vela med Hojsom (SDS) in Počivalškom (SMC-Konkretno). Prevelik ognjemet očitkov in medsebojnih obtožb ter skakanj v besedo je bilo na relaciji Hojsa in Goloba (Gibanje svoboda), da bi bilo to mogoče. Pa če se je voditeljica še tako trudila, da tega ne bi bilo.

Mnogi analitiki napovedujejo burno, nekateri celo ostro kampanjo na levi strani političnega pola, medtem ko menijo, da je vse predvidljivo in domala usklajeno na nasprotni, desni strani. Pa je res?

Ko je bilo v Tarči govora o prodaji Sava hotelov, je bilo prvič, ampak res prvič v dvoletnem konkubinatu Janša – Počivalšek, zaznati nelagodje in s Počivalškove strani tudi jezo. Na vprašanje »ali naj država uveljavi predkupno pravico za nakup Sava hotelov«, je namreč Hojs odgovoril odklonilno, češ da je škoda davkoplačevalskega denarja za tovrstno naložbo. Počivalškov obraz ob tej izjavi je dobesedno potemnel. V tistem trenutku je namreč spoznal, da ga je Janša speljal na led in da so se njegove sanje o Slovenskem turističnem holdingu razblinile. Čeprav bi Počivalšek kot gospodarski minister moral imeti več »komande« in vpliva na SDH, pa bo direktor le-tega, Žlak, seveda poslušal in ubogal Janšo. Ta se sicer javno o Sava hotelih ni izjasnil (in se verjetno tudi nikoli ne bo), vsakemu kolikor toliko obveščencu pa je jasno, da še kako držijo trditve, da Janša s tem vrača dolg prijatelju Orbanu (iz Orbanovega družinskega kroga prihajajo kupci).

Če se je torej kdo zares opekel in politično pogrnil na celi črti, je to Počivalšek. Edino torišče, na katerega je naslanjal svojo ves čas brezpogojno podporo vladi, v kateri je podpredsednik, je Janša odsekal z enim zamahom in s svojim značilnim molkom, kadar pride do tega, da svojega »kompanjona« odvrže kot strgane, da ne rečem še kaj – gate.

Janša je to storil v idealnem tajmingu. Zanj, jasno. Počakal je namreč, da so volitve tik pred vrati in da se Počivalšku morebitno rušenje vlade z izstopom SMC-Konkretno ne splača – še več, če bi to storil zdaj, bi za to plačal še višjo ceno, kot jo bo sicer.

Bojim se, da Počivalšek ne bo našel zaveznikov niti v POS, v katerega je s takšnim veseljem vstopil. Še Kovšca bi se mu znal upreti, če bi hotel Počivalšek samo pokritizirati Janšo glede Sava hotelov. Če pa bi to vseeno storil, bi tvegala tudi stolček te iz SMC v Konkretno preoblikovane stranke. Eni se svoje vloge zavedajo, kot se jo Kovšca, drugi, kot Počivalšek, so svojo moč precenili. Ali še bolje, podcenjevali so Janšo in verjeli v njegovo poštenost.

V podobni zagati se je namreč pred leti že znašla NSi, ki jo verjetno kakšna »mina«, tempirana na Trstenjakovi, še čaka. Ste opazili, da Janša prav nič ne oporeka zbiranju podpisov Levice za referendum o Toninovih štirikolesnikih? Da se njegova SDS ne vpleta v »napore« ministra Cigler Kralja?

Janša tako na desnici trdno drži v rokah niti svojih marionet. Od SLS in Pivčeve, do under cover igralcev tipa Resnica.si ali Čuševih kao Zelenih.

Če se vrnemo k Počivalšku ... Reši ga, kar je nakazal že v Tarči, le še približevanje levi strani, kjer je nekaj prostora za njegove podjetniške pobude verjetno le pri Golobu. A bo tam naletel tudi na veliko zadržkov.

Kaj pa usoda Sava hotelov? Če se ne najde konzorcij domačih vlagateljev (nekaj se je omenjal Jamnik, saj bi z njegovo ponudbo za odkup vsaj zadržali sklenitev posla med skladom York in Madžari), potem se lahko od teh hotelov samo še poslovimo. Posla za nazaj pač ne bo mogla razdreti nobena nova vlada, pa naj si tega še tako želi.

A vse to ne pomeni, da se nam mora zdaj Počivalšek smiliti. Po NSi in zdaj še Konkretno bi moral biti to jasen opomin vsem, ki jih bo nemara še kdaj zamikalo, da bi verjeli Janši. Drži pa tudi, da pri teh strankah, v mislih imam NSi, pregovor »osel gre samo enkrat na led« še vedno »ne prime«.

DIPLOMSKO DELO

**POLITIČNO DELOVANJE JANEZA
JANŠE OD LETA 1988 DO LETA 1992**

Kaj je bolj zaskrbljujoče? Da se bosta pred Ustavnim sodiščem znašli kar dve delujoči parlamentarni stranki, SD in Levica, obe obtoženi »komunistične ideologije«, ali to, da je US to zadevo sploh sprejelo v obravnavo. Celó v prednostno obravnavo, ki naj bi bila po zahtevah vlagateljev tudi javna.

Obstaja pa tudi tretji vidik te zgodbe. Moja babica bi ga pokomentirala z besedami »svinji je tako vse svinjsko«. Namreč dejstvo, da so ravno tožniki tisti, ki v svojih predalih skrivajo partijske oz. knjižice ZK Slovenije, molčijo in se sprenevedajo, da so bili vidni funkcionarji na republiški in lokalni ravni, medtem ko med »obtoženimi« najdemo 90 % takšnih, ki so bili takrat za politično udejstvovanje premladi ali pa se sploh še niso rodili.

S kakšno lahkoto padajo te obtožbe, govorijo tudi vzporedni dogodki, katerih cilj je javnost prepričati, kako hudo smo ogroženi od komunizma tudi danes. Tukaj in sedaj. Minister Hojs se tako gladko zlaže v kamero, da so ga zaradi anti-komunizma že 1982 na Ljubelju zaprli v sobico zaradi tega, ker je bil že takrat »za Slovenijo«. Čeprav vemo, da so se v takšnih sobicah na mejnih prehodih znašli švercerji in da nas cariniki niso spraševali po političnem prepričanju ali nacionalnih čustvih, ampak so lajnasto ponavljali le tisto »Kaj imate za prijavit?«. Tožba poslance SDS Karmen Kuzmus Ferjan, s katero toži Necenzurirano.si zaradi članka o njeni diplomi Politično delovanje Janeza Janše 1988-1992, sloni na podmeni, da poslanka Kuzmus Ferjanova dobro ve, kaj je komunizem. Poslanka je rojena 1985 in so ji očitno komunizem vsiljevali z materinim mlekom. Predstavo za javnost bo pred sodiščem skupaj z omenjeno poslanko vodil kdo drug kot odvetnik Franci Matoz, ki je kariero začel kot diplomant Tacenske akademije policistov, kjer je bilo članstvo v ZKS malone obvezno. K utrjevanju zavesti, da pri nas resnično obstaja neka komunistična kontinuiteta, sodijo tudi brez zadržkov objavljene trditve o strahotah nekdanjega sistema in na drugi strani o vsem blišču in sijaju sedanjega režima. Mojčina jadikovanja o sadnih jogurtih, Toninovih bananah, Predaničevih bonih za bencin, vse to kot dimna zavesa skrivanja tistega, kar bi nas resnično moralo skrbeti. In boleti. Sistemi v državi so skoraj do konca demontirani in privatizirani in stanje demokracije je nižje kot takrat, ko je poslanka Kuzmus Ferjan začela s svojo diplomsko nalogo. Ja, nižje kot 1988, ker takrat zaradi twita šef policije ni ukazal kaznovanja nekdanjega predsednika parlamenta.

Delovna praksa: V šolskem letu 1980/81 sem poučeval OŠ na gimnaziji Ivana Cankarja v Ljubljani. Po opravljenem staziranju v JLA sem se 1.1.1982 zaposlil na Republiškem sekretariatu za LO, oktobra istega leta pa sem bil na 11. kongresu ZSMS izvoljen v predsedstvo Republiške konference ZSMS. Funkcijo sem opravljal profesionalno do konca mandata. Po koncu mandata sem se vrnil nazaj v republiško upravo. Trenutno sem svetovalec v sekretariatu Izvršnega sveta skupščine SRS.

Družbenopolitična (novinarska) aktivnost:

Opravljal sem vrsto funkcij v ZSMS, ZK, SZDL in delegatskih skupščinah; med drugim sem bil predsednik osnovne organizacije in predsednik občinske konference ZSMS, član predsedstva OK SZDL, njegovih komisij ter komisij pri občinskem komiteju ZKS, član različnih republiških in zveznih organov ZSM in SZDL. Trenutno sem član nekaterih organov pri predsedstvu RK ZSMS ter predsedstvu RK SZDL ter član Republiške konference SZDL Slovenije.

Tako da ... Trenutno je edina država v EU in širše, kjer državo kot predsednik vlade in predsednik države vodita kar dva bivša visoka funkcionarja ZK oz. komunistične partije Slovenije. Trenutno je edina stranka v našem DZ, katere poslanci so bili dokazano člani in funkcionarji ZK, stranka SDS. Vse ostalo je predstava za javnost. Naivno javnost.

In zato vse skupaj smrdi po Obznani, po zloglasnem zakonu Kralja Aleksandra, ki je tudi ob pritiskih takratnih meščanskih, klerikalnih ter ljudskih strank leta 1920 prepovedal delavsko - komunistično stranko in s tem vsakršno komunistično gibanje. Razlog? Strah pred njihovo zmago na volitvah. Tudi danes nas od volitev loči le nekajkrat po deset dni. V tem času bo dogajanje tako zgoščeno, da se niti politični analitiki več ne bodo znašli. Kaj pa narod? Volivci/ke? Na katero »finto« bodo padli ali pa jo spregledali?

Če se vrnemo k Ustavnemu sodišču ...

Resnično me skrbi, da smo zabredli tako globoko, da si bo najvišja pravna institucija privoščila takšen javni cirkus in nemara celo javni linč. Mogoče ne v končni, kolektivni odločitvi US, prepričan pa sem, da bo padlo kakšno ločeno mnenje, ki ne bo daleč od jadikovanj o sadnih jogurtih in ki bo vsebovalo tudi hvalospeve, podobne tistim v poslankini diplomski nalogi.

Da si bomo demokracijo zares zaslužili, moramo razumeti prihajajoče volitve tudi kot plebiscit o tem, česa si resnično želimo. Obznane in podobnih zakonov zagotovo ne.

LOTO PREMIJA IN VOLITVE

(iz neizdelanega in neizdanega priročnika »KOGA BOM VOLIL/A?«)

Kako večina javnosti gleda na kandidate?

Če bi prejšnji teden zadel na loteriji in postal bogatejši za 10 ali več mio €, bi se krog mojih »prijateljev« čez noč povečal za vsaj nekaj tisoč. Sploh, če bi že naslednji dan objavil fotografijo vile, BMW-ja in jahte, ki bi se jih po srečnem dogodku namenil kupiti. Če pa bi od dobitnih milijonov pet ali deset jurjev podaril tudi v dobrodelne namene, bi bil za »ta leve« že narodni junak in pri »ta desnih« kandidat za svetnika. Ljudje bi me na cesti cukali za rokav, delali z mano več selfijev kot s Pahorjem in se prijateljem hvalili, da so poznali mojega prijatelja, ki je bil svoj čas tudi prijatelj ministra za kulturo, ki me za časa ministrovanja ni šmerglal, zdaj pa me vabi na vožnje z električnim kolesom 😊 (ta zadnja je bosa, kot je bosa, da sem ali da kdaj bom zadel na loteriji – ampak prispodoba je pa fajn, a ne 😊). Med vsemi spodobnimi in nespodobnimi povabili bi bilo tudi ogromno takšnih, da naj zaradi svojih izjemnih »sposobnosti« kandidiram za najmanj poslanca, če ne kar direktno za predsednika vlade. Ker da za predsednika države me je pa ja škoda. Saj bi me bilo res, ker če bi uganil dobitno kombinacijo Lota, bi verjetno bolje kot Pahor v igrici »rinčke talamo«, veliko bolje ugibal tudi pri predlaganju npr. kandidatov za ustavne sodnike, pa viceguvernerje, namesto jabolka navdiha pa bi raje podeljeval limone. Komu verjetno veste. Skratka, bil bi idealen kandidat. Ne, kar najidealnejši, brez nadaljnjega in brez konkurence 😊 Kar me navdaja s prepričanjem, da mora biti za povprečnega volivca/ko kandidat za slovenske razmere nadpovprečno premožen, fotogeničen, samopašen, vsaj rahlo hvalisav, lahko tudi kanček narcisoiden, predvsem pa še enkrat - premožen. Verjetno zato, ker je nekje v ozadju možganskih krivulj volivcev zaznamek, da če je človek hudo, že kar pregrešno bogat, potem pri takem ni nobene nevarnosti, da ne bi na funkciji delal le in zgolj v dobrobit vsakega posameznega volivca/ke. Da bo, kot tisti duh iz Aladinove lampe, vsakomur izpolnil vsaj tri želje. Na dan, jasno 😊

Povsem druga pesem pa bi bila, če bi prejšnji teden, seveda brez tiste objave o dobitku na loteriji, objavil zgolj to, da se prvič v življenju podajam v politiko in ob tem suhoparno napovedal kandidacijo za poslanca v DZ. Zraven bi naštel vse moje vzgibe in namere, jasno bi predstavil svoj program in program stranke, pod katere blagovno znamko bi kandidiral, jezil bi se na politične nasprotnike in hvalil podobno misleče. Predvideni odziv? Že isti trenutek bi se pojavili očitki. Da mi gre samo za plačo. Da so vsi v politiki isti. Da je vse ena sama mafija in da se tako in tako ne bo nič spremenilo. Da sem gotovo podkupljen od onih iz ozadja. Da mi gre

samo za svojo rit. Da znajo mnogi povedati, da ni res, da nisem bil nikoli politično aktiven, saj sem ob sprejemu med pionirčke brez problema pojedel hrenovko in za časa ZSMS bral Mladino in Novo revijo. Pa da so me ja videli s pokojnim Drnovškom na Zaplani. Pa s Kučanom v Maxiju. Eni bi očitali, da sem enkrat segel v roko Janši, drugi, da še prej Golobiču, ki me je zaradi svojih dveh metrov gledal zviška. Pa da itak poznam več ministrov in raznih pomembnežev, kot pa je kart za remi. Ob vseh teh dobronamernih opazkah bi me že prvi dan vsaj pol FB prijateljev odprijateljevalo ali pa se delalo, kot da me ne pozna - češ, »temu se je do kraja sfuzlalo«. Kaj mu je kaj treba riniti v to, romane in novele naj raje piše in naj se ne čoha tam, kjer ga ne srbi. Malokdo bi prebral programa stranke, nihče ne bi prisluhnil osebnim vzgibom in nameram. Vsi so isti in »na, še on se je pokvaril kot 14 dni na zraku staran kvargel.«

Zdaj ...

Če bi bil pa nemara predsednik kake stranke, recimo SDS, bi bilo pa spet drugače. Lahko bi hodil naokoli s papirji, na katerih bi bil štempelj »ODOBRENO« in bi se hvalil, kaj vse sem malim človečkom odobril ob potokih švica, ki sem ga potil na poti za narodov blagor. Lahko bi na Ustavno sodišče prijavil in zatožil stranko NSi, ker ima v svojem programu taksativno naštete krščanske vrednote, pri nas pa je vera/cerkev strogo in z Ustavno določbo ločena od države in s tem politike. Pa proti splavu je tudi, ta stranka, čeprav je tudi o tem zakon jasen. Ali pa če bi bil predsednik stranke Za dom in domovino, stranke Jutri bo bolje ali Kontra vsemu. Takoj bi imel en kup privržencev in tudi cel kup sovražnikov. Ker pri nas je pač demokracija in mora biti človek opredeljen. In se za nekaj konkretnega zavzeti. Pa čeprav je to rahlo v nasprotju z zakoni. Saj zakoni so zato, da se kršijo ali pa da se spreminjajo, a ne? Simpl kot pasulj brez mesa, ki po navadi rata iz te obljubljenega gostije. Ampak, imel bi več možnosti kot tisti kandidat prej. Tak, navaden, ljudski, ki pač zagovarja neke tolikokrat zapisane vrednote, da so le-te že dolgočasne. In potem so tudi ti kandidati dolgočasni. In manj zanimivi kot lanski sneg.

Lahko bi bil tudi kot kakšen »Zgubo Plemeniti«. In bi se osredotočil na pljuvanje v daljavo. To vedno prime. Vabil na ples, kjer bi igral mitraljez. Pljuval čez Srbe, z njimi na veliko kšeftal, prevajal Možino namesto Svetino, imel podtaknjene podpredsednike, ki pošiljajo grozilna pisma ali delajo štalo sredi Ljubljane, je*al bi vse po spisku komunistom in fašistom in se udinjal ... Preko članov, ki v maskirnih uniformah še danes iščejo begunce iz leta 2015, bi se nazadnje še fotografiral na vrtu ob skulpturah Tita, Maistra, Napoleona in Matije Gubca, in nazadnje spraskal tistih tri posto, da sedem na fotelj v DZ in udobno zadremam.

Še kakšen prototip bi lahko opisali, od likov, ki bi spominjali na ljudskega kandidata Krambergerja, do poslušnih birokratov, ki kandidirajo po »komandi«, pa resničnih karieristov, ki imajo izračunano, kdaj naj kandidirajo, pri kom naj pristavijo piskrček in koga naj na vse pretege hvalijo, da bodo potem sadove svojega »dela« pobirali in obirali tja daleč v jesen svojega bogatega političnega življenja.

In če zdaj pomislim, ja, loto je bolj predvidljiv. Mogoče pa ta teden vpišem kombinacijo ☺

SAMO ČE JE RIMA, VSE ŠTIMA

Nekaj podobnega, to uravnoteženje, posuto z osladnim štaubcukrom domoljubne poezije in studenci domačijskih političnih pamfletov, sem pričakoval že, ko je Urbanija, šef UKOMA, prvič objavil kritike programskih vsebin na TV SLO in obenem priporočila, kaj naj bi oddaje vsebovale. In verjetno s tem tudi spisek zaupanja vrednih oseb, ki to lahko delajo. 14 dni nazaj je željam nad-urednika Urbanije servilno ustregel Možina, tokrat je Urbanijo in oblastnike nad njim raznežil, a tudi razveselil Pirkovič. Dva ta zaresna in povsem ta prava Slovenca, bi dejali oni. O Možinovanju sem že pisal in če ne drugje, njegove besede še vedno odmevajo po gozdovih okoli Dražgoš.

Zato nekaj besed o včerajšnji Pirkovičevi poeziji.

Vem, da je povsem naravno, da imamo ljudje različne poglede na iste stvari in da je prav, da se predstavijo tudi t.i. »drugačni pogledi«. Vendar, eno je pogled, drugo pa zorni kot. In tretje je slika, kalejdoskopska slika, katere en del je osvetljen z vsemi barvnimi niansami, drugi pa potopljen bodisi v sivino ali pa utišan v popolni temi .

Je Pirkovič, ko je na pranger pribijal Maslešo, z za lase privlečeno zgodbo o umanjkanju njegove diplome, in, na drugi strani, s hvalnicami izpostavljal sodniški zakonski par Zobec, omenil tudi sojenje v Celju? Po moje zelo odmevno sojenje. Kjer se sedeža na klopi za obtožene krčevito in z vsemi osmimi (še štirimi Matozovimi) brani predsednik vlade Janez Janša. Ki zakone, v tem primeru kazenski zakon, spoštuje samo v tistem, proceduralnem delu, kjer je govora o zastaranju. In bo, ko bo zadeva zastarala, kot recimo v zadevi Patria, spet v javnosti opletal, da je nedolžen in da ga za krivosodje, ko ga nedotakljivega in vedno nedolžnega, preganja UDBA. Tokrat, v Celju, sta to dve udbašici, novinarki iz prav te RTV SLO, v kateri Pirkovič peče Utrip kot torto, ki je navznoter votla, na oko pa bolj pocukrana, kot so bili kdaj koli znani trojanski krofi.

Tudi Pirkovičev pogled na t.i. »povezovanje« v politiki ne bi bil prav nič problematičen, če ne bi bilo v Utripu dveh (ali celo več) neskladij.

S slikanjem nekakšne groteskne, že kar Munchovemu Kriku podobne slike opozicijske koalicije KUL, ki da je na smrt skregana in nesposobna tvornega sodelovanja, kaj šele povezovanja. Ker – (pre)prosto po Pirkovičevo je to povezovanje postalo IN in hkrati zaželeno šele sedaj, skoraj tik pred volitvami, medtem ko je bilo očitno povezovanje v KUL in skupno nastopanje opozicije zadnji dve leti samo nagajanje vladi. Je bil pa v Utripu Pirkovič sila navdušen nad POS. Z malo cinizma bi to njegovo navdušenje opisal kot poročanje z gasilske veselice, na kateri so se pobotali in pomirili stari znanci iz sovražnih si sosednjih vasi, ki so bili leta skregani, se garbali po veselicah in ob žegnih, zdaj pa so spoznali, da bije plat zvona in so si ob prleškem sendviču, škrobcih in popevki Ota Pestnerja segli v roke in pozabili na vse zamere. Po Pirkovičevo je bil zbor POS v Unionski dvorani večji dogodek, kot če bi zdajle, ta hip, za mizo sedla Putin in Biden in podpisala ne samo sporazum o medsebojnem spoštovanju, ampak pakt o prijateljstvu in vzajemnem sodelovanju. Podobnem, kot ga ima POS z SDS, ki pa ga je Pirkovič gledalkam/cem seveda zamolčal.

Podoben je bil insert, v katerem je Pirkovič pokazal namesto v sodni dvorani Janeza Janša v studiu, kjer je kot njega dni generalni sekretar ZN, U Tant, govoril o nekakšnem mirnem sožitju, o mirni koeksistenci slovenskega naroda, katerega kazni samo leva opozicija, ki na njegove pozive k sodelovanju ne odgovarja. Kako državniške besede bi to lahko bile, če bi držale v eni sami črki! Kaj črki, strešici nad črko ... Ker, ne pozabimo, v duhu tega sodelovanja bi Janša na ustavnem sodišču preverjal, če ni delovanje strank SD in Levica neustavno in bi jih bilo potrebno prepovedati. Ne pozabimo niti na zadnji dve leti. Ko je Janševa koalicija upoštevala največ deset amandmajev opozicije, ob poskusih skupnega obvladovanja pandemije pa niti enega predloga opozicije k vsem desetim PKP-jem ni niti poslušala, kaj šele upoštevala. Pa vemo, kako se je javnost odzivala na rešitve vlade glede pandemije.

O poeziji v Utripu, medtem ko razpredamo politiki, ne bomo. Tudi drugače je takšno početje lahko izjema, primerna za Prešernov ali Trubarjev dan. Ne pa za čas pred volitvami in v času, ko bodo zdravniki po nagradah za ogroženost med pandemijo nagrajeni še z enormnim dvigom plač, medtem ko vlada več kot tretjini naroda svetuje, naj se ob povišanju cen ogrevanja in elektrike greje tako, da posluša in se zavrti ob narodno-zabavni glasbi. Ki da je temelj naše kulture. Pa lahko noč, Primož in France pa Ivan 😊

Pirkovičev Utrip bi TV SLO, če bi bila kolikor toliko poštena, zaračunala njim – SDS, NSI in POS. Ker to je bila več ali manj antipropaganda delovanja leve politične opcije in slavospev desni politični opciji. Tak, s harmoniko raztegnjen predvolilni videospot.

NA "NJEGOV" DAN, NA DAN SLOVENSKE KULTURE ...

Sem se vprašal, kaj bi bilo, če bi "pesnik" živel danes. Bi bil (spet) odvetnik, ki bi na sodiščih branil tiste s polno mošnjo? Ali bi po izgonu z Metelkove s sotrpini, prej podobnimi Andreju Smoletu kot uradnikom na MK, iskal prostor pod mostom, kjer bi napisal še kakšen verz? Koga bi pesnik danes volil? Za koga bi tvegala kazen, celo zapor? Za trenutno oblast? Ali bi, kot takrat Krsti pri Savici, moral svojo zdajšnjo morebitno poezijo izdati v samozaložbi? Bi dovolil, da njegovo ime in dela dobesedno zlorabljujejo tisti, ki počnejo prav nasprotno od tistega, kar nam je v svoji poeziji kot vodilo k sreči in spravi dopovedoval, res da povsem neuspešno pri nekaterih, prav pesnik sam. Bi ga na twitterju častili z verzi Zdravljice ali s fotografijo izza gostilniške mize, kjer piše pamflet proti trenutnemu režimu? Bi danes s prižnic blagoslovili pesnikovo vezo z nestanovitno Ano Jerovšek? Bi bila Ana danes upravičena do energetskega vavčerja ali bi objavili njen domovinski list, kjer bi pisalo, kako nezaslišano je, da je dala otroka v rejo. In to ne kateregakoli otroka, pač pa nezakonskega otroka. Bi tisti pesnikov "zamorc" danes na naslovnica postal begunec iz Sirije? Bi pesnik moledoval okoli gospoda Vaskota, da mu oni minister ugodijo v njegovi prošnji po študijski štipendiji, da na Dunaju konča svoje Sonete? Bi pesnika, pod njegovim spomenikom, ko bi bral svoje verze, kot popotnika, ki pride v Afrike puščavo, nerazumljeno popisali in oglobili policisti? Bi mu veletrgovec s slovenskimi hoteli na omrežju napisal, da naj gre raje služiti denarce, ne pa da v pesmih šimfa oblast.

Kdor v celoti in zares bere Prešerna natanko ve, kam je in kam bi spadal. In vedno tudi bo. Kot Cankar, Kosovel in dolga, dolga vrsta umetnikov, ne samo literatov.

France bi bil danes najprej močno jezen. Tudi zaradi pretvarjanja, potvarjanja in zlorabe svojih del in imena njegovega. Pa žalosten tudi. Počutil bi se kot nezakonski otrok svojega naroda, ki se ga spomnimo samo ob njegovi smrti. Namesto tega liturgičnega čaščenja bi si želel, da se bolj kot njegove podobe spomnimo njegovih v verze prelitih misli. Vsak dan bi moralo veljati, da "ne vrag, le sosed bo mejak!". Vsak dan bi se, namesto člankov v črni kroniki, kako je nekdo posilil, pretepel ali celo umoril ženo, moralo ženskam povedati, da "ni take je mladenke, kot naše je krvi dekle".

Bi ga direktor policije oglobil, ker bi na twitterju zapisal "de oblast in z njo čast, ko préd, spet naša boste last!"? Bi ga predsednik vlade, če bi pesnik sploh prišel pred kamero, za besede "da koder sonce hodi, prepir iz svéta bo pregnan" označil za

kulturnega marksista? Bi pesniku danes od samozaložbe s Krstom pri Savici ostalo kaj več, kot le 16 krajcarjev za 200 prodanih izvodov? Mnogo tega bi še lahko nizali, a ...

Zato dajmo, zbruhajmo se, in poleg pesnikovega imena častimo in slavimo njegovo misel. Njegovo v eno najlepših svetovnih poezij ubesedeno misel. In jo, vsak dan in ne le na njegov praznik, tudi udejanjimo.

S čistim srcem, kot je čista njegova poezija.

LAŽ

Kakšnega spola je laž? Ima laž otroke? Je laž poročena? Živi v mestu ali na podeželju? Hodi laž k psihologu? Je že bila na Triglavu? Kje in kdaj laž letuje in kam najraje potuje? In, zelo pomembno, koliko laž stane?

Vse to bi lahko bili vsaj podnaslovi, če ne že naslovi v medijih. Pa niso. Te besede, ki označuje nekaj nesprejemljivega, manipulativnega, se naša javnost že dolgo izogiba, mediji pa še bolj.

Lažnivci so svojo obrt skozi leta njihovega sprejemanja in toleriranja razvili v neslutene razsežnosti, zato je največkrat bistvo laži okrancljano s kupom nepomembnih in zavajajočih podatkov, ki izrečeno laž spremenijo v potvarjanje. Ki je le bližnji sosed in v resnici še bližji »žlahтник« laži.

A bolj kot se dogajanje zgoščuje, več je čistih, nepotvorjenih, celo ponosno izrečenih laži.

Recimo primer Masleša. Nepismeni pisun, da bi ugajal svojemu idolu, zapiše laž, da vrhovni sodnik, ki že 30 let dela v pravosodju, pravne fakultete niti od blizu ni videl, ampak da je diplomo naročil kar po pošti. Saj veste, vi samo pošljite - plačam po prevzemu. V državni upravi, tudi v pravosodju, dvomim, da še čistilka pride skozi z diplomo končane OŠ. A to, da je Masleša lahko vrhovni sodnik kar brez diplome ali da na koncu OŠ dobiš diplomu, nemara kje tudi doktorat, pač nekateri kupijo tako rekoč »živo za gotovo«. Celo PV Janša, ki potem te vesti lepo širi po twiterju ali o njih celo javno govori in jih ponavlja na svoji TV.

Kot pri vseh opravilih, imamo tudi pri laganju dobre in slabe lažnivce. Recimo Branko Grims, ki že vsaj deset let izrek »Laž je nesmrtna duša levičarjev« pripisuje Vaclavu Havlu, je eden najslabših lažnivcev, kar jih naše občestvo premore. V resnici je to trditev izrekel Leszek Kołakowski. In še on je pri tem v originalu namesto Grimsovih levičarjev navedel komuniste, ko je imel v mislih Stalinov režim. Poleg kukanja čez rob ravne zemlje in zanikanja podnebnih sprememb se v SDS zatekajo še k drugim lažem. Recimo že k temu, da lažejo, kdo sploh so. Najzaslužnejša po merilih SDS v tej tekmi je vsekakor zdaj že legendarna Kopriva. Ki drugače sliši na ime Alenka Jeraj, seveda. In ki ima v stranki SDS še kar nekaj resničnih sestric, recimo Anjo, ki večkrat pozabi, kako ji je v tistem trenutku ime in kaj re-twita. A ostanimo pri Alenčici. Vsaj deset let je že laž stalnica, ko Alenka tam nekje od 27. 4. pa tja do 4. 5. veselo objavlja laž, da so prebivalci Trbovelj, na čelu s komunisti in skupaj z nemškimi okupatorji rajali in leta 1941 tako praznovali praznik dela, 1. maj. Da so bili taki kolaboranti, da se je še Stalinu gravžalo in je odstopil od dogovora Ribbentrop – Molotov. Kot dokaz zraven vedno, res vedno, objavi tudi značko, ki naj bi bila izdelana v čast temu praznovanju. Seveda je značka, ki jo objavi, iz ene čisto druge zgodbe, na kar so jo opozorili tudi že resni zgodovinarji in zbiralci značk ter numizmatiki. A Koprive Alenke to niti najmanj ne moti. S to dokazano lažjo nas bo, v to sem 100 % prepričan, razveselila tudi letos. Nemara še pred dnevom OF in še pred 24. aprilom.

Alenka Jeraj
@AlenkaJerajSDS

Značka iz Trbovelj iz leta 1941. Izdana za skupno proslavo komunistov in nacistov 1. maja 1941.

Oseba **Milena Peteh** je delila objavo osebe Jana Novak.
Skrbnik · 1 h

NAROD NAŠ DOKAZE HRANI

Značka iz Trbovelj iz 1941. Bila je izdana za skupno proslavo 1. maja komunistov in nacistov.

Božo Predalič
@BozoPredalic

To ste pozabili ali le želite, da se na to pozabi ?

V prvomajski paradi z ramo ob rami pod rdečimi zastavami, ene s srpom in kladivom, druge s kljukastim križem. Po ulicah donelo Sieg heil - erste Mai.

Roman Kukovič @RKukovic · 1h

Replying to @BozoPredalic

Koliko časa boste še širili laži o tem praznovanju, ki jih je sprožila vaša Kopriva. Pakt pa je bil o nenapanju in ne zavezništvu. Bistvena razlika

Zgoraj sem navedel le dva primera, vpogled v vsakodnevno dogajanje je dosti bolj bogat, ponudba je tako pestra, da vam niti iskati ni treba. Laži kar bijejo že iz samih naslovnih.

In pri tem me boli, ne samo moti, da tega ne javnost ne mediji ne obsodijo. Prej bomo brali, da je kdo zavajal, torej potvarjal in uporabil sestrično od laži, kot pa da bi kje lahko prebrali TA-IN-TA je lagal. Pa vsi vemo, da je lagal kot pes teče. Odkrivanje laži in njeno obsojanje je vse nekaj drugega kot podtikanje, na kar se potem lažnivci, ko jih odkrijejo, največkrat izgovarjajo. In potem, kot Grims, to svojo laž pripišejo drugim. In za to laž na drugo potenco zopet niso »kaznovani«. Kar vodi v spiralo laganja in do tega, da je laž postala pri nas vse bolj družbeno sprejemljiva. Če se uporabi za »pravi cilj« in proti pravemu nasprotniku, pa celo zaželeno.

Marsikaj slabega se je Slovincem/kam že pripisovalo, od tega, da imamo Krpanov DNK za šverc, da smo najbolj nevoščljiv narod na svetu, da se najraje na svetu pravdamo s sosedi, da smo nagnjeni k tračanju ... Ampak da smo Slovenci/ke narod lažnivcev, kjer zastavo nosijo prav najbolj izpostavljene, od naroda izbrane osebe, tega pa ...

Veste, če sem rahlo ciničen, zame je ena izmed najbolj osupljivih razlik med mačko in lažjo ta, da ima mačka samo devet življenj.

NA OLTARJU DOMOVINE PADE TUDI DRŽAVA

A preden pokleknemo pred tem oltarjem, najprej razrešimo dilemo ali je domovina in država eno in isto? Ne ravno. Domovina je vedno tam, kjer si rojen in kjer je tvoj, največkrat prvi dom, država pa je politična tvorba, v kateri živiš. Prvo si ne izberemo sami, drugo pa kakor kdo. Večina tako vztraja tam, kjer je bila rojena. In prav zato se tadva pojma tako rada mešata. In zlorabljata.

Posamezne ideologije, tudi socialistična, so pojem domovina raztegnile do nerazpoznavnosti in ga uporabile tudi v druge namene, recimo za dobrobit t.i. »bratstva in edinstva«, ki naj bi bilo popkovina, ki je skupaj držala nekaj domovin in s tem tudi takratno skupno državo. Pa ne pozabimo tudi na srbohrvaški jezikovni vpliv pomenke domovina, ki smo ga takrat močno ponotranjili.

Bilo je celo neko obdobje, ko sem tudi sam menil, da je domovina v resnici nekakšen poetičen izraz za državo. Koseski, Destovnik-Kajuh, Župančič ali Bor se vendar niso mogli motiti, kajne? A poezija je eno, realno življenje pa drugo.

Danes so z domovinskimi čustvi, čeprav smo priča največji globalizaciji v zgodovini sveta, najbolj obremenjeni a tudi najbolj oboroženi več ali manj le še pristaši skrajno desnih nacionalizmov.

Nedavna polemika glede odnosa do narodno-zabavne glasbe je to spet potrdila. Harmonika in njeno poslušanje in občudovanje po logiki pravih domoljubov tako spada med 10 domoljubnih zapovedi. Poleg harmonike v teh zapovedih ne gre brez Triglava, ne gre brez kozolca v bregu in cerkvice tam vrh hriba, ne gre brez »Bog živi Slovenijo«, brez čaščenja matere in ne ženske kot takšne, brez ovijanja domoljubov v slovensko zastavo, brez čaščenja pravega voditelja naroda in s tem posledično njegove »ideologije«. Ideologijo sem zanalašč spraval v navednice, ker ta je v resnici le posledica tega tako zagnanega domoljubja.

Pa je vse naštetu potemtakem tudi država? Republika Slovenija? Demokratična in pluralna, socialna in sekularna pa ... Vse drugo kot raztegnjena harmonika ali neka ideologija.

Zame so država ljudje. Vsi. Tako tisti, ki poslušajo Avsenike, tisti, ki poslušajo klasiko z Gadžijevim na klavirju, punkerji ali rockerji, tudi tisti, ki padejo v trans pod osladnimi domačimi ali tujimi pop baladami, ali pa veseljaki, ki uživajo v turbo-folk različici novo komponirane narodno-zabavne glasbe. Pa tudi tisti, ki fušajo in so brez posluha ali interesa za katero koli glasbo.

Zame ovijanje v državno zastavo ne more nadomestiti dejstva, da osebe, ki imajo tudi na svoji gumbnici ves čas mini zastavo, dobesedno z nasmeškom na ustih kršijo Ustavo. Fotografija vrh Triglava ni opravičilo za vsakodnevne na twitterju zapisane žaljive objave, »Bog živi Slovenijo« ne opere izrečenega vseh grehov laži, izrečenih v obraz ali kamero...

Država je tudi gledališče. Pa zbirka poezije. Umetniška slika. Je predavanje o kvantni fiziki ali vplivu migracij na premalo zdravnikov; je potiskanje ročice polavtomatskega stroja v tovarni ali kolegij uprave te iste tovarne; je medicinska sestra, ki vam jemlje kri za pregled; je smetar, ki čisti za nami; klošar, ki nam ponuja časopis Kralji ulice; upokojenka, ki ne zna uporabljati pametnega telefona, kaj šele interneta in ki preživi delovne dni ob eni pašteti, za vikend pa si »privošči« zabeljene žgance; je nadobudnež v vrtcu, ki je ponosen na svojo prvo risbo. Pa učiteljica, ki še malega nacionalista, ki hoče biti podoben očetu, ne sme za ušesa; je prodajalka v trgovini, ki ne ve, kaj je covid dodatek, pa je na prvi frontni liniji pandemije že od marca 2020; je šofer avtobusa ali varnostnik, ki mora preveriti covid kodo, je ... VSAK OD NAS.

In ne le tisti, ki spoštujejo 10 domoljubnih zapovedi, ki domala vsak dan dobijo še kašno novo, bolj bizarno zapoved. Takšne zapovedi dobesedno smrdijo po »srednjeveški zatohlosti«, po enoumju in celo inkviziciji.

Država je institucija javnega dobra. In ne privatna zadeva neke stranke ali celo osebe, ki to svojo avtokracijo skriva za »Bog živi Slovenijo« in ki rada zapleše na zvoke harmonike ter se fotografira vrh Triglava ovita v državno zastavo. Država, ki narodu lahko ponudi le povezovanje na tudi zlagani ter vsiljeni simboliki ter verovanju v eno-osebno avtokratsko in vsemogočno oblast, je obsojena na postopno propadanje, siromašenje in dokončen razkol. Kaj sledi temu, pa je jasno tudi že učencem višjih razredov OŠ, ki so jih nekateri na žalost bodisi prespali bodisi so v šolo nosili koline. Veliko kolin, ki so nastajale le ob zvokih Slaka in Fantov z vseh vetrov.

MILO ZA DRAGO? RAJE NE ...

Janša je dan ali dva nazaj nekaterim, tudi glavnemu tožilcu RS, očital, da je kriv državnega udara. V resnici smo mi že veliko dlje. V resnici smo državni udar doživeli marca 2020, potem smo imeli skoraj dve leti vojno, zdaj pa smo v nekem vmesnem času pred novimi volitvami, ko bi moralo vladati premirje, v resnici pa samooklicani zmagovalci te dveletne vojne ne počnejo drugega, kot plenijo. Dobesedno si delijo državo kot plen. Sredstva, funkcije, titule, nagrade in, jasno, tudi zasluge.

Glede na vse naštetu in neizpodbitno dejstvo, da smo v vojni, potemtakem čas in prilike narekujejo tudi uporabo vojnih pravil. Janša jih je uporabljal ves čas in državo vodil z neposrednimi ukazi in z le enega mesta. Svojega. Ministri niti riti niso smeli premakniti brez njegovega privoljenja, kaj šele, da bi o čem meritorno odločili. Janša je sprejel in uvedel prav vse, kar mu je padlo na pamet in česar koli si je pozelel.

Pri tem pa me zanima eno.

Kakšen obraz neki bi naredil Janša in kakšen vik in krik bi zagnali njegovi, če bi nova vlada lepo »ponotranjila« njegovo doktrino vladanja z ukrepi in po svojih rekelnih spreminjala vse, kar je in še bo do 24. 4. dobesedno na glavo obrnil Janša. In bi na svoji prvi seji vlade, ki bi trajala pravljíčne tri dni in tri noči, sprejela KUL-U 1, s katerim bi zamenjala vseh 33.333 strankarskih kadrov; sprejela 3.333 sklepov, s katerimi bi odpravili vse Janševe zakone; organom pregona bi naložila pregon 333 oseb, povezanih z Janšo; prepovedala bi 33 medijev v njegovi SDS; odobrila gradnjo 3 zaporov z večjo kapaciteto, kot jo ima Dob in zamenjala najmanj 0.3 Možine na RTV SLO.

Si predstavljate Janšo, ki bi objokan gostoval pri Rosviti v Odmevih in ternal, kakšen komunistični pogrom nad njim se vrši; kako bi v Bruselj vsake 10 min romalo pismo, da je država v komunistični diktaturi; da so mediji kot pobesneli udbaški psi; da s pregoni njemu in njegovim grozijo celo novinarji; da je demokracija ukradena, poteptana in da nasledniki partizanskih morilcev, ki hodijo v Dražgoše, vladajo brez Državnega zbora, v katerem ima on, ker so bile volitve ukradene in potvorjene, le še 0,3 % glasov. Kar je zgodovinska krivica. Velikokrat sem že slišal, da najbolj boli, če te nekdo dotolče z lastnim orožjem. A v tem primeru se ne bi veselil.

Zakaj?

Ker si srčno želim, da se državo vrne v normalno stanje. V katerem vlada spoštovanje. Zakonov najprej. Pa posameznikov. Ne kvazi elit z doktorji davčnih utaj, z doktorji policije, ki ovajajo nekdanje predsednike DZ; z ministri, ki bi sodnikom trli jajca; z odvetniki, ki kot na boljšem trgu razprodajajo državno imovino; s poslanci, ki žalijo vse povprek; s strankarskimi mediji, ki jim je laž in diskreditacija edino vodilo in ne nazadnje s predsednikom vlade, ki razen samega sebe ne spoštuje nikogar ...

Če si želimo boljšo Slovenijo, si jo moramo zaslužiti. Spoštujmo druge, kot si želimo, da oni spoštujejo nas. Bodimo pogumni v zahtevah in dejanjih in zahtevajmo vse tisto, kar ne omejuje nekoga drugega. Če si želimo demokracijo za vse, jo najprej spoštujmo sami. V teh težkih časih smo bili priča temu, kam vodi izigravanje demokracije in teptanje njenih osnovnih standardov. Dovolj je bilo.

NA KAVO S KUŠTRINOM

No, še raje bi pred kamere. Pa da tudi javnost vidi in izve. Sploh slednje.

Zadnji mesec me namreč bega ta frivolnost in samozaverovanost, s katero FIDES, Kuštrin in še kar nekaj zdravnikov zagovarjajo izstop zdravnikov iz plačnega sistema in obenem, če slednje ne uspe, skokovit preskok pri določanju plačilnih razredov za zdravnike. Kar vlada podpira in jim omogoča. Ampak, zakaj?

Ne, ne bi ga spraševal o pravni tehniki, torej zakonskih podlagah. Saj to pride nazadnje. Čisto nazadnje. Ker – najprej se moramo pogovoriti o tem, kaj kdo dela in koliko mu za zares opravljeno delo tudi »pripada«. Pogovorila bi se o tem, ali jih plačujemo zgolj kot nedotakljive bogove v belih haljah. Ne? Jih potemtakem plačujemo za njihovo pridnost, odprtoglavost pa zicleder in jih nagrajujemo za minulo delo, ko so skoraj deset let študirali?

Pa da mi ne bi očital floskul in nespodobnih namigovanj, bi mu zatežil kar s konkretnimi primeri.

Bi torej moj znanec iz NM, če bi zdravniki zaslužili jurja ali pet več, po 14 dneh le prišel do zdravnika? Ne zaradi dolgočasje ali želje videti bogove v belem, se je znanec oglasil na urgenci. Dežurni na tamkajšnji urgenci ga je odpravil v 10 min s tabletkami in da se naj javi na pregled naslednji dan. Prav tako na urgenci. Naslednji dan tega zdravnika ni bilo, zbolel je. In zdaj znanec, potem ko vsako jutro 50 x zaman pokliče urgenco, da bi dobil kakšno informacijo, hodi v čakalnico urgence, kjer dobi vsak dan isti odgovor – ni zdravnika, počakajte na zdravnika, ki vas je sprejel in diagnosticiral. Na urgenci! Ne v čakalnici »navadnega« zdravstvenega doma.

Če še naprej ostanemo pri urgencah... Kuštrina bi vprašal, kje je bila njihova tako opevana in cenjena strokovnost, ko so dovolili odprtje celega niza urgenc po vsej Sloveniji. Saj, stavbe, prostori, itd. so lepi, celo krasni in dajejo vtis zaupanja vrednih sredin, v katerih bo za nas, plačnike zdravstva, lahko hitro in dobro poskrbljeno. A stene in oprema in obljube so eno, realnost pa drugo. Znanka pride na urgenco, kjer jo v triaži pregleda dežurni na urgenci. Potem jo, hudo bolno seveda, pošljejo nazaj v čakalnico, kjer da naj počaka na drugega zdravnika, ki pa ta čas dela v matični bolnišnici. Znanka potem po sistemu »čiči pa čakiki« trpi neznosne bolečine celih pet (5) ur, da se slednjič prikaže zdravnica specialistka. Po vsega šestih vprašanjih jo pošlje domov z nekaj tabletami in brez pojasnil. Znanko smo dobrih 14 dneh po tem dogodku pokopali.

Vem, po tej moji jadikojadi, bi mi Kuštrin na dolgo in na široko naložil o tem, kako zahtevno je vse skupaj in da bi ob dobri organizaciji ter pošteni plači lahko vse laufalo kot švicarska ura. A jaz se ne bi dal in bi Kuštrina lepo zaustavil, štopal, kot sodnik na tekmi bi mu pokazal vsaj rumeni karton in vprašal – potemtakem bi lahko vse to delovalo kot švicarska ura že danes in tudi včeraj? In je torej problem le v tem, da želite višje plače? Da v resnici ne gre za tako slabo organiziranost sistema, pač pa za dobro organiziranost stanovskega oz. že kar cehovskega združenja, ki lahko v riti nosi bolnike, vodstva bolnic, ministrstvo, vlado in še DZ? Da gre v resnici za izsiljevanje, če sem do konca grob in totalno neposreden?

Tudi vem, da se bo tole bralo, kot da želim giljotinirati prav vse v belih haljah. Pa ni res. Poznam kar nekaj zdravnikov, družinskih ali specialistov, ki še vedo kaj je Hipokratova prisega, kaj je poslanstvo zdravniškega poklica, kaj je empatija do bolnih in pomoči potrebnih ... In

vem, da bi brez teh že zdavnaj »zmagala« pobuda, da se tudi zdravstvo privatizira. Ne poznam pa Kuštrina.

Zato bi ga z veseljem povabil na kavo. No, pred kamere še rajši, ker vem, da je še veliko takšnih, ki ne razumejo, kot ne razumem sam.

KO BOŠ PRIŠLA NA BLEED ...

Ko sem v Politično s Tanjo Gobec prisluhnil ministru Cigler Kralju, ko je o Savinih hotelih govoril kot o zgrešeni naložbi slovenske države, ki ne zna biti dober upravljavec, sem se moral nekajkrat ugrizniti za jezik, da me ne bi razgnalo od svete jeze.

Dosedanje izkušnje z Madžarskimi lastniki so še slabše kot s hrvaškimi v Portorožu, prekašajo jih celo Rusi v Rogaški ali kje drugje. Gotovo zaradi Putina, kajne? Janševa kamarila tudi pozablja, da večina teh Savinih hotelov izhaja iz časa mračnega socializma ali še od prej. Da niso padli z neba, še manj pa, da bi jih zgradila poosamosvojitvena kapitalska elita. Ta se je, preko certifikatov in PID-ov, z njimi okoriščala zgolj na podlagi preprodaj, vlaganj skorajda ni bilo. Prevedeno – izčrpavali so jih. Desna kamarila tudi ne sme pozabiti, da je za takšen kapitalistični začetek nove dobe Slovenije v resnici odgovorna prav ona. Vso to zakonodajo (najprej lastninjenje, Demos, nato tajkunizacija in Janša 2004/08) je forsirala in sprejemala desna politična opcija, čeprav opozoril in nasprotovanj ni manjkalo. Vedno smo bili deležni ene in iste mantre, da je država slab gospodar. In številke kažejo, da je najslabši gospodar ravno takrat, ko krmilo naše države v roke dobi Janez Janša. Ni dovolj, da se takrat najemajo astronomski krediti, takrat se tudi kot na boljšem trgu prodaja državno premoženje.

Sklad York, ki delež prodaja, je res v tuji lasti, a naš SDH ima za ta delež predkupno pravico. Ki bi jo nujno moral uveljaviti. Ne vemo, s kolikšno ceno bi bil zadovoljen York, šepeta se o razponu med 35 do celo 80 mio €, vendar če potegnemo vzporednico, koliko se bomo vozili s Toninovimi boxerji, ki bodo »koštali« nekaj sto mio €, s tem, da bodo ti hoteli ostali v naši lasti, noben pameten politik ne bi veliko premišljeval. En boxer nas bo poleg nakupa stal še drago vzdrževanje in obvezne nadgradnje, hoteli pa namesto odhodkov iz proračuna prinašajo denar.

Da gre za politično igrico Janševe kamarile, bi vam kaj več povedali še računovodje. Sava hoteli so namreč z Janševimi turističnimi boni največ zaslužili, v primerjavi s konkurenco med Covid krizo utrpeli najmanj škode, kar pomeni, da bo kupec dobil posredno darilo nas, davkoplachevalcev, ki bomo vse te bone in pomoči nazadnje plačali. Na tem mestu je spet treba omeniti Janšo. Zakaj? Ker se s tem delno vračajo usluge Orbanu, delno pa si Janša zagotavlja financiranje stranke, pa nemara še česa, tudi za v bodoče, ko bo njegova politična opcija na prisilnem čakanju, izglasovanem kar na letošnjih volitvah.

Za konec pa še beseda dve o SDH. Ki je, verjeli ali ne, postal en tak zasebni Janšev sklad in bankomat. Popolnoma neavtonomen pri svojem odločanju je tako zgolj izvrševalec politike absolutna Janeza Janše in nemara katerega od njegovih nedotakljivih prišepetovalcev. Tudi kakšnega Snežiča.

Za konec pa – če bo sreča, no, sreča v nesreči, bo Slovenija od madžarskega sklada Orbanovega prijatelja, ki je prvi v vrsti za nakup biserov slovenskega turizma, lahko kdaj kasneje hotele spet odkupila. Seveda po nekajkrat višji ceni, kot bi jo plačal danes g. Žlak, direktor SDH, če bi uveljavljal predkupno pravico.

SLOVENSKO SLEPO ČREVO

Zdaj, ko kot majhni otroci pred daljšimi počitnicami ali potovanjem preštevamo kolikokrat moramo še spat, da bo napočil tisti tako težko pričakovani trenutek, volitve 2022, bodo na površje spet našle pot ideje, obljube in pričakovanja ter celo zahteve. Pri nas, v Zasavju, bo imel osrednje mesto zagotovo predor ali tunel, kot mu rečemo po domače, ki bi Zasavje, to infrastrukturno slepo črevo sredi Slovenije, povezal z našimi avtocestami.

Res je, da ima ideja o tej povezavi v Savinjsko dolino že dolgo brado, prvi jo je menda omenjal že župan takrat še enotnega kraja Trbovlje-Hrastnik Vodušek dve desetletji pred 2. sv. vojno, nato direktor RTH do leta 1958 Alojz Ribič, ki ga je odnesla prva stavka v socializmu, potem ... Potem pa pobuda ni več tako glasno odmevala po zasavskih logih, kaj šele z zasavskih »vrhov«, ampak je bilo več ali manj, sploh po letu 1991, vse prepuščeno »onim gor v Ljubljani«. Od koder pa drugega razen skic, kje naj bi približno potekala trasa predora in obljub, da bo zadeva šla v planske dokumente, Zasavje ni dobilo.

Bojim se, da tudi v prihodnje ne bo dosti bolje, če seveda ...

Ne bom našteval, kaj vse bi v zadnjih vsaj 25 letih morala storiti lokalna politika s svojimi župani in občinskimi sveti – tudi nekdanji, opevan kot vizionarski RCR – pa česa ni storilo 95 % dosedanjih zasavskih poslancev, pa bi lahko oz. bi moralo ... Ker zaradi tega ne bo ne bolje, slabše pa tudi ne. Saj veste tisto, priložnost izgubljena, vrne se nobena.

Se bom pa ob tem vseeno vprašal, kaj si o tem mislijo, sploh pa, kaj s(m)o storili prebivalci regije Zasavje sami. V podobni zadregi zaradi odrezanosti so (bili) Korošci. Pa niso stali križem rok. Če s(m)o se v zadnjih desetletjih Zasavci lahko pohvalili s stavko rudarjev leta 2014 in z lanskim januarskim protestom ob zapiranju šol ter še bolj množičnim septembra ob obisku Janševe vlade v Trbovljah, so Korošci že nekaj let na barikadah, njihove civilne iniciative organizirajo okrogle mize, na katere vabijo odgovorne tako iz lokalne kot državne politike, njihovi poslanci za njimi stojijo, občani organizirajo (prometne) blokade ... v Zasavju pa slišimo vik in krik le ob obvestilih, da so zapore na nemogoči, odsluženi in deloma tudi nevarni »zasavski magistrali« na relaciji Hrastnik–Litija.

Včasih, tudi ob planskih dokumentih, dobim občutek, kot da smo projekt povezave na AC križ tudi sami odpisali. Zaradi prestrukturiranja gospodarstva, kjer je vse manj delovno

intenzivnih panog, ki so od dobrih cestnih povezav življenjsko odvisne. Kot da vse naše življenje danes lahko poteka zgolj po internetni optični povezavi.

Kaj pa to, da se v Ljubljano ali Celje, pa še kam dlje, dnevno vozi menda že 50 % aktivne populacije, da moramo v te večje centre tudi tisti, ki rabimo še kaj drugega kot kruh, mleko in aspirin? Politika, ko izračunava upravičenost kakšne infrastrukture le-to rada zagovarja ali ovrže, ko preračunava izgubljene delovne ure. A ta računica velja zgolj pri makroekonomskih projekcijah. Tega, da Franca, da pride do dohtarja specialista v Ljubljani ali Celju namesto v dobrih 30 min, porabi več kot uro do samo table Ljubljana ali Celje, ne izračunajo ne Lahovnik, ne Vatovec, ne nihče drug. Raje malce prestavijo traso Slovenj Gradec – Žalec, da je trasa bliže domovanju sedanjega predsednika vlade, Janeza Janše.

Predor Trbovlje–Prebold ni projekt, ki bi lahko bil končan v letu dni ali enem mandatu DZ, enega župana ali županje, zaradi vseh zamud in nezainteresiranosti ter ne ukrepanja v preteklosti, je projekt za naslednje desetletje. Če bi z zaporami cest in z močno civilno iniciativo začeli že včeraj, pa v nemara dveh mandatih, torej tja do leta 2030. A nekje je treba začeti in zato kakšna resna civilna iniciativa ne bi bila odveč. Če ji bo pritegnila tudi vsa politika, brez fig v žepu, pa toliko bolje.

BIOMETRIČNE VOLITVE

Ne, to še zdaleč ne pomeni, da bomo volili tako, da bomo na glasovnico pritisnili kar s kazalcem. Ali da bo nadzorna kamera na volišču prepoznala naš obraz in nemara prebrala tudi naše misli, s tem pa tudi našo odločitev, komu bomo namenili svoj glas. Nekaj podobnega sicer obljublja majorjeva stranka OPS, vendar je ne navadne, ne biometrične meritve javnega mnenja ne jemljejo resno.

Sicer pa zadeva sploh ni tako preprosta, kot bi si mislili, ko se omenja tako učen izraz, kot je biometrija, s katero lahko sicer marsikateri postopek močno poenostavimo, še bolj pa skrajšamo.

Biometrične volitve, kakršne poznamo pri nas, se namreč po novem začnejo že vsaj pol leta pred volitvami, ko se v resnici sploh še ne ve, kdaj točno bodo volitve, še manj pa kdo bodo kandidati. A ker so volitve tudi biznis, sicer periodični in ne prav natančno določljiv, se je tudi okoli volitev zgradila prava mala industrija. Mediji, agencije, lobisti, svetovalci in politične stranke predstavljajo jedro te industrije, medtem ko nas uporabijo za tarčo in nezavednega sodelavca ter konzumenta obenem.

A da ti kšefti delujejo, jim je treba dati pravo vsebino. Danes bi rekli – resničnostni šov. Glavni akterji so predsedniki strank, jasno. Njihovi obrazi, takoj ko prvi medij objavi prvo raziskavo o naklonjenosti javnega mnenja, postanejo dobesedno avatarji, ki se z logotipom stranke potem pojavljajo v vsaki izdaji ali oddaji medijev, kjer se notranja politika vsaj omeni. Če so zadeve preveč predvidljive in že skoraj dolgočasne, jih ne razburkajo samo soočenja kot v dobrih starih časih, pač pa prej omenjeni strokovnjaki in lobisti poskrbijo, da se pojavi tudi par povsem novih obrazov.

Javnost tako začne preko teh močno izpostavljenih obrazov ocenjevati in se že tudi odločati, koga bi volili. Gre torej za neke vrste biometrijo, za branje obrazov.

Enostavno, ne? In, kot kažejo izkušnje zadnjih desetih let, tudi učinkovito. Pa je tudi dobro? Je res en sam obraz, ki kot rečeno nastopa kot nekakšen avatar in ki je domala edini izpostavljen (hvaljen ali grajan), tisto, kar je odločilno, da se odločamo o zaupanju vanj. Ali koga drugega. Bodo lepo zaokrožene obrvi in iz lepo rdeče obarvanih ustnic Tanje Fajon izrečeno zagotovilo, da gre za Nov začetek, dovolj, da boste oddali svoj glas prav njej? Je na vse več trenutkov cinični Janez Janša resnično tisto pravo upanje in garant ter res eden in edini, ki zna voditi to državo, kar naj bi dokazal že trikrat? Je Marjan Šarec preveč optimističen, ko udari z roko po mizi in pravi, da bo treba po volitvah opraviti vseslovensko čistilno akcijo? Zelo temeljito in globinsko! So nedolžne očke Luke Mesca zares zagotovilo, da se Levica bolj spogleduje s skandinavskim modelom, kot pa da plonka ukrepe agrarnih reform iz Partljičevega Kulaka? Je Alenka Bratušek, ki ji do »penzije« še kar nekaj manjka, zares edina, ki pozna težave več kot polovice populacije in je samo ona po Erjavcu poklicana, da rešuje upokojence? Mar Mateja Tonina vojaški škornji res kazijo njegovo drugače ministrantsko podobo, ko s teološkim besedičenjem nagovarja strumne vojake? Je to krščansko? Je Zdravko Počivalšek model novega politika, ki je tako mavričen, da je lahko zjutraj pri maši in potem s kmeti v bližnji gostilni na prleškem sendviču, opoldan s tujci polaga temeljni kamen za tovarno umetnih barvil, medtem ko je že na poti tja okoljevarstvenikom obljubil, da bo vse čisto, zvečer pa utrujen obleče bademantel in preko serviete z gumico pokliče šefa ter mu pove, da je zapolnil vse kapacitete? In na rock zvezdo predčasne predvolilne kampanje Roberta Goloba tudi ne smemo pozabiti, pa Zmaga in Podobnike pa Kanglerje in Macerle.

Imamo torej težavo, ko se volivci/ke odločajo glede na obraze. Izpostavljene obraze. Razen v redkih in dosti prekratkih soočenjih, javnost tega, kdo naj bi vodil državo ali pri tem vsaj sodeloval, niti ne more izvedeti. Namesto analiz delovanja in programov se mora javnost odločati malone na podlagi trač informacij o izpostavljenih obrazih, za katere potem glasuje kot na nekakšnem tekmovanju o priljubljenosti, simpatičnosti, urejenosti in celo iznajdljivosti. A stranke, seveda skupaj s temi predsedniki, niso to. Niso en obraz. Imamo parlamentarno demokracijo, v kateri moramo najprej med nekaj tisoči oseb izbrati 88 poslancev in dva manjšinca. To je tista »združba«, na kateri potem Slovenija »pade« ali pa »obstoji in gre lahko celo naprej«. Ne pa na Janševi avtokratski odločnosti, Šarčevem smislu za humor, rdečem krilu Fajonove, Počivalškovih vlečnih konjih ali na Golobovi deklarirani svobodi.

Če ne prejšnji mandati, nam je zadnji mandat, naprej s podporo Janši za sestavo vlade, nato vodenjem države in neodzivnostjo ter branjenjem neustavnosti s strani poslancev SMC-Konkretno in Desusa ter NSi, zelo nazorno in boleče po/dokazal, da je »vojska« poslancev sila pomembna. Da šteje vsak glas. In da potem ne odločajo le izpostavljeni obrazi. No, mogoče v stranki SDS že. A drugje ne gre tako enostavno. Drugje moramo vedno računati na človeški faktor. Zato, preden se odločate o tem, komu boste oddali svoj glas na aprilskih volitvah, zares dobro premislite. In se osredotočite na kandidate, ki jih politične stranke ponujajo v vaši volilni enoti. Od te osebe bo namreč odvisno marsikaj. Če nič drugega to, komu bo šel glas za novega mandatarja. Kar je več kot dovolj za trezen razmislek.

KOALICIJA – »MI NISMO KOT ONI«

To je največkrat slišan argument trenutne opozicije. Ki ga je preko več vlad in še več PV tudi izvajala. Eni, bolj trdni v svojih linijah, bi dejali, da gre za Drnovškov »sindrom« skrivanja pod preprogo in za korist ljubega miru gledanja vstran. Drugi prisegajo na manj primitivno in brutalno obglavljenje in želijo odre z giljotino za rezanje napačnih glav in ne zarjavele sekire s toporiščem iz svinčenih časov. Tretji prisegajo na naravno selekcijo, do katere pride ob notranjih strankarskih apetitih, ki se ob delitvi položajev ob sestavljanju vlade čez noč spremeni v pravo kanibalstvo. In se pri tem pozabi na lisice v kurnikih in močno razmnožene zajedavce v črevesju države.

Omenjeni Drnovšek verjetno niti slutil ni, da bi si Janša kdaj upal tako daleč, leve stranke pa da bi to početje zgolj mirno ali celo nemočno opazovale. Mogoče je kaj posumil proti koncu, že kot predsednik RS, ko je stopil v bran Romom, in se v hladni zimski noči po zasavsko zdril na prisotne, češ »A' ste lj'dje al' kua ste?«. Očitno je vsaj posumil, da je v njih vse manj človeškega in vse več oblastiželjnega ideološkega populizma, ki nas tepe danes. Zgornja trditev, »mi nismo kot oni«, se veliko uporablja tudi glede kadrovske menjave. Pri tem Janša ne vidi »brata«, še »bratranca« ne, kaj šele od Žmavca prijatelja. Ko gre za rezanje »glav«. Ko gre za nastavljanje »svojih«, pa ni prav nobenih zadržkov, če vse skupaj ostane v žlahti.

Vendar če trditev »mi nismo kot oni« vzamemo kot »vzorčni primer« ali kot »mušter«, velja na domala vseh področjih, saj je vodenje levih vlad diametralno nasprotno desnim. Sedanja opozicija si bo napravila največjo uslugo, če bo enkrat za spremembo **»HUJŠA KOT ONI«**. Pa s tem ne mislim na uporabo enakih metod s prej omenjeno sekuro, pač pa na zakonsko določene postopke, s katerimi se bo morala spoprijeti, če želimo imeti spet vsaj kolikor toliko normalno družbo in ne le državo kot institucijo. Ker eno brez drugega ne gre. Prvi preizkusni kamen za opozicijo bo tako že izziv ob vstopu Goloba v Grand Prix Volitve 2022.

Zakaj to postavljam na prvo mesto? Ker se ne spomnim enih volitev, na katerih bi stranke levo od sredine znale stopiti skupaj tako trdno, kot je recimo znal napraviti najprej Demos, ko so se povezali (v primerjavi z današnjo politiko) sami amaterji, pa kako zna Janša že več kot 20 let konsolidirati desnico, pa čeprav tudi na desnici mnogim to ni pogodu in jim ne diši. Tisto, kar naj bi krasilo levico, torej komunikacija, dogovarjanje, konsolidiranje in sprejemanje kompromisnih zavez, je v resnici ponotranjila desnica. In je na ta način levico primorala, da se pred vsakimi volitvami v medijskem ringu med seboj v posamičnih bojih na izločanje spoprimejo prav vse stranke levo od sredine. Prej kot nekdo knockoutira svojega

tekmeca z leve, večja evforija vlada med navijači levice in bolj zadovoljni pa mirni so na desnici. Kar je v resnici abotni ideološko-egoistični samomor iz zasede.

Zato bi bilo dobro, če se KUL »virusa Golob« loti drugače, kot so se predhodnih pogovorov, ki naj bi bili osnova za morebitno sodelovanje. Ker vse te zaveze o nekem sodelovanju so bile bolj kot ne izrečene na deklarativni ravni, ob nenehnem nihanju anketnih rezultatov, s trmoglavljenji zaradi medijske izpostavljenosti oz. pojavnosti, ki naj bi nekoga iz KUL že določilo za nespornega favorita. Takšnega favorita/ke, vsaj na levo od sredine, v Grand Prix 2022 enostavno ni. Kdor je sestavljal vlado in že postavljaj PV na osnovi anket iz začetka ali srede januarja, bo občutil grenkobo tistih pilul šele zdaj, ko se bo levo od sredine z dejanskim vstopom Goloba marsikaj spremenilo. Nihče, razen morda redki posvečeni, danes ne vedo tudi tega, kako se bo v tej kolobociji obnašal Golob. Bo na pozornico prikorakal kot Napoleon in na krilih medijske pozornosti počakal, da mu volivci ponudijo Cerarjevim podobne škornje z udobno številko oficirjev v parlamentu? Če je pameten, tega ne bo storil.

Slovenija danes ne potrebuje še ene fronte za glavno fronto. Še manj si lahko odpiranje takšne fronte privoščiti KUL in še v resnici nedefinirani Golob. Malo levi in malo desni »produkt«, ki bi ga posolil s ščepcem antijanšizma in antifašizma, ni nobena rešitev. Še ideja ni, saj bolj diši po neki všečni retorični bravuri, s katero paziš, da se ne zameriš ne enemu, ne drugemu. Če primerjamo ta »levi in desni produkt«, v resnici dobimo enega takega križanca med retoriko in dejanji NSI, Konkretno in nemara še Desusa. Zato bo moral, če želi Sloveniji zares dobro, čim več kart odpreti tudi Golob in se ne zanašati na avanturizem, ki ga omenja. Volitve in morebitno vodenje države nista resničnostni šov, pač pa velika odgovornost.

Kdor ne igra s kartami, ki so mu dodeljene, ta za mizo ne bi smel sedeti. KUL večino svojih kart že ima v rokah. Mogoče jih bo treba le rahlo premešati. Golob pa zaenkrat razen ene karte, na kateri je njegova podoba, drugih kart iz kupa še ni potegnil. Težko je računati na to, da bo od jutri naprej vlekel samo še ase, ne pa tudi pikzigmerjev.

Zato bi bilo nujno, da se vse kar leze in gre levo od sredine, spravi v klavzuro in tam odigra nekaj podaljšanij partij, tudi takšnih, ko bo treba karte vleči iz talona. Šele potem, ko bodo karte znane in jih tudi v rokavih ne bo, se bo lahko oblikovala tako močna koalicija, ki bo kos skrajni desnici, ki zdaj jaha na »slavi« dveletnega poraznega vodenja države. Obenem pa bo levo-sredinska koalicija šele po takšni klavzuri s postom od medijskih anket in intervjujev liderjev pripravljena na sestavo vlade, še bolj pa na njeno vodenje. Zato naj bo ne le »hujša kot oni«, pač pa tudi trdnejša.

OPROSTITE, A MI SMO PAČ SPREVRŽENI

Ne, ni se ta sprevrženost začela šele z Možinovem Utripom, v katerem je partizane, kmete in delavce, ki so šele nekaj mesecev nazaj prijeli za puške, primerjal s takrat največjo vojaško silo, s Hitlerjevo Nemčijo. Tudi ga niso zmotili diametralni in v oči bodeči razlogi, zaradi katerih se je v Dražgošah zbralo 4.000 do zob oboroženih Nemcev, ki se jim je po robu postavilo manj kot 300 partizanov. Ne, ni ga zmotilo, da so Nemci predstavljali okupatorja, ki je sledil navodilu Firerja, »Naredite mi to deželo Nemško!«. In da so bili le partizani tisti, ki so se malone bosni in goloroki uprli okupaciji, potujčevanju in so želeli ustaviti ta morilski stroj. Edini v celi Evropi! Takratna uradna »slovenska« politika, katere zagovornik in vnet naslednik je Možina, pa je ta čas nosila darove v Rim, po uradih pa obešala Hitlerjeve slike in zastave s hakenkrajci. Kar je bilo seveda tudi takrat sprevrženo do obisti.

Tudi se sprevrženost ni začela z vložitvijo Jelinčičevega predloga, ki bi plemenito amnestiral največje kriminalce v slovenski povesti. Očitno je Levstik zadel s krpanovsko mentaliteto Slovencev, da je treba cesarja okoli prinašati, pa naj gre za angleško sol (purfel) ali milijarde, ki se stekajo v korupcijske kanale. In tudi Levstik je potemtakem kriv, da je cesar za njegove usluge Dunaju Krpana pomilostil ter tako dal zgled današnjim oblastnikom, ki bi amnestirali sami sebe za nazaj in kanček še za naprej. Kako? Oni grehi za nazaj, tudi milijardni iz recimo TEŠ 6 se brišejo, za naprej pa – narediš posel, v katerem državo nategneš za nekaj deset milijonov. Kaj te briga, če javnost za to tudi izve. Preprosto razglasiš, da je to zgolj komunistična gonja proti tebi, najameš Matoza, mu preko prijateljev nakažeš zajeten kupček denarja ali pa še bolje, mu omogočiš soudeležbo pri državnih poslih in on, Matoz, bo vlagal taka pravna sredstva, da bi še Hamurabi nehal roke sekati.

Sprevrženo je tudi to, da se kitijo z zakonom, ki naj bi razbremenil naše denarnice in se pri tem želijo pokazati kot Robin Hood, v resnici pa gre za združbo Ali Baba Janše in več kot 40 razbojnikov, ki bodo vzeli revnim in dali bogatim. Primer? Nekdo iz višjega razreda bo odslej res plačal za elektriko 450 evrov več, a bo z dohodnino dobil od države 1000 evrov. Nekdo s 1200 evri plače pa bo za ogrevanje plačal prav tako 450 evrov več, z dohodnino pa dobil "nazaj" le 120 evrov. Premožnejši bo v plusu za 550 evrov, tisti s povprečnim dohodkom pa v minusu za 330 evrov. Ali Baba Janša nas torej želi žejne peljati preko vode in nam v svoji sprevrženosti sporoča, »Nihče ti ne more dati toliko, kot ti jaz lahko obljubim!«

Ta sprevrženost se kaže tudi pri režimskih obljubah. V zdravstvu, pri skrbi za starejše, v šolstvu, pri pokojninah, plačah, novih stanovanjih, na področju infrastrukture, celo v kulturi na mizo kar dežujejo »projekti«, ki jih sam Ali Baba Janša označi kot – ODOBRENO! Vse, kar kdo potrebuje, vse, po čemer smo hlepeli 30 let po tem, ko smo se izognili giljotine socializma, je končno nekdo odobril – vse, karkoli si kdo poželi. Počutim se, res, kot bi bil v komunizmu, kjer vsak dobi, kar potrebuje. Ne več, ne manj. Odobreno? Odobreno 😊 Problem nastane, ko pridemo do tega, kdo bo to odobreno IZPOLNIL? Ga ni junaka, ki bi potem, ko je Ali Baba Krpan skupaj z več kot 40 razbojniki posekal že vse lipe v slovenskih drevoredih in nas tako zapufal, da bomo slekli še gate, da bomo poplačali dolgove. Kdo bo plačal politični dolg ODOBRENEGA, tega pa še ne vem.

Upam, da bodo 24. 4. 2022 Ali Baba Janša in njegovi razbojniki pregnani v svoje jame. Skupaj z Možino, ki jim bo lahko v tolažbo pripovedoval svoje pravljice.

VSEGA JE KRIVA OPOZICIJA

Politični analitiki so začeli, mediji poprijeli, narod pa ... Kamor vsi Turki, tja tudi mali France, bi lahko parafrazirali pregovor južnih sosedov in mu s Francetom dodali ščepec toplarske narodne identitete. Ob domnevi, da analitiki vedo, kaj govorijo, in da nam mediji za svoje naročnine prinašajo zgolj suho zlato. Pa je res tako?

V mislih imam namreč vse bolj priljubljeno mantra, da se stranke koalicije preveč zanašajo na »antijanša« efekt in da je to edina in sila tanka popkovina, ki jih sploh povezuje. In da bo za rojstvo vladne KUL koalicije potrebno storiti še vse kaj več.

Pa pogledjmo nekaj dejstev ...

Kaj je danes, če odmislimo pandemijo, glavni problem naše države? Nedemokratska oblast. Kdo jo izvaja? Janez Janša. Če je torej prvi in najpomembnejši cilj sedanje opozicije odpraviti največjo težavo države, kaj za vruga je s tem narobe? Še v Ustavi imamo z velikimi črkami zapisano, da imamo demokracijo. Poleg vseh prikrajšanj zaradi nespoštovanja demokracije pa nedemokratskost sedanjega režima večkrat potrjuje tudi Ustavno sodišče, pa še kakšna EU institucija se je orenk obregnila v vladavino prava pri nas. Če omenimo le to »pomanjkljivost«, ki pa je edini ključ, ki odpre vrata resnični demokraciji. Smo to obkljukali? Smo? Prav.

Drugič, če se malce ozremo v bližnjo preteklost, bomo hitro doumeli, da smo bili v resnici priča najbolj agilni in najtrši opoziciji, kar smo jih kdaj imeli. Zakaj pri svojih naporih ni bila uspešna? To morate vprašati Zorčiča, Juršo, Počivalška, ja, tudi Tonina in celo Jelinčiča. In prav nanje se nanaša naslednji neupravičeni očitek, ki ga analitiki in mediji naslavljajo na KUL. Da z njimi, s prej naštetimi politiki, večina KUL-ovcev ne bi sodelovala. Sicer pa – bi vi sodelovali z nekom, ki vam je najprej zažgal hišo, potem pa jo je tako fino gasil, da jo je še poplaval? In zdaj bi on na tem poplavljenem pogorišču želel biti arhitekt novi hiši, ki jo moramo postaviti. Mislim, da takšne tepce težko najdeš celo v deželi, kjer so sicer res nastali Butalci 😊

Kaj pa tisto, o šibki in tanki popkovini, ali drži? Bolj kot to drži nekaj drugega – da je KUL na pobudo LMŠ že lansko leto podpisala sporazum o sodelovanju strank v opoziciji, kjer se nahajajo, in o tem, da bodo sodelovale po volitvah in tudi ob oblikovanju naslednje vlade, če bo KUL seveda dobila dovolj glasov. In kljub vsemu temu lahko iz dneva v dan potem beremo ali gledamo prispevke, ki vse bolj v stilu Požarja namigujejo, da so v KUL na smrt

skregani, da bi drug drugega utopili v žlici vode, v usta vodij strank polagajo neizrečene besede, izjave trgajo iz konteksta ... Komu je torej v korist, da ruši KUL? Odgovor poznate, zato dajmo, preskočimo prelahka vprašanja.

Ob predpostavki (ali pa bojzani), da bi lahko KUL zmagal, mnoge skrbi, da bi se lahko ponovil januar 2020, ko naj bi Marjan Šarec vrgel puško v koruzo. Spet ena za lase privlečena krilatica. Mogoče bi bilo avtorja, v tem primeru Janšo, potrebno spomniti, da je sam že večkrat vrgel puško. Recimo leta 2013, ko je po ekstremno slabem in z ZUJF-om ter aferami obremenjenem vodenju vlade povsem scagan odstopil in ob tem v Slovenijo klical tudi zloglasno EU Trojko. Kakšna veličastna zmaga, kajne? A vrnimo se k podmeni oz. bojzani, da bi KUL lahko hitro razpadla zaradi notranjih nesoglasij. Seveda, v večstrankarskih koalicijskih vladah ta »Damoklejev meč« ves visi v zraku. Če upoštevamo, da gre za demokratično in ne avtoritarno vlado. A pri tem se je treba zavedati, da verjetno vse stranke v KUL koaliciji še predobro vedo in se tudi zavedajo, da si takšne napake enostavno ne smejo več privoščiti. Šola je bila draga in hudo boleča, ceno pa smo in jo še plačujemo vsi. Danes me je kolegica M. K. opomnila, kako so koalicijske zaveze videti v zahodnih, tako imenovanih starih demokracijah. Tam koalicijska pogodba velja nemara več kot ustava in morajo res padati »špičaste prekle«, da si jo kdo od koalicijskih partnerjev upa kršiti. Tako, kot so jo grdo in grobo kršile leta 2020 SMC in DeSUS; tako, kot so jo kršili posamezni poslanci, ki se danes sprehajajo iz stranke v stranko in ko prestopajo celi občinski odbori politikov, ki so »spregledali«. Halo? Tistega, kar je gledala večina v državi vsaj leto in pol, in to dobesedno iz lufta, pa oni, ki so dejansko sodelovali pri oblikovanju nedemokratične politike, niso videli od znotraj in do včeraj. Res nas imajo za norce ...

Zato – ne nasedajmo prav vsaki provokaciji, medijsko izpostavljenim namigom in insinuacijam, da nas ne bodo po 24. 4. 2022 imeli še za večje norce. Ker – veste, kdo se bo potem zadnji smejal? Janša. Si tega želimo? Ali celo zaslužimo? Jok, brate, odpade 😊

VRNITEV NATEGNJENIH

Če preštejem po funkcijah navzdol, je bil Kučan prvi, ki je opozoril, da bodo volitve 2022 prelomne, medtem ko je trgovka v Mercatorju dejala, da teh grdih ksihtov, ki še preden se kaj zlažejo, že kažejo toliko sovraštva in podcenjevanja, da teh tipov pa nikakor ne misli več gledati. Seveda obstajajo tudi drugačna stališča in mnenja, recimo Janeza Janše, če spet začnem na vrhu, pa Joška Možine ali ne nazadnje Blaženke Kandolf, če končam na spodnji hierarhični letvici zadovoljnih Krajncev in Kranjic. Slednja meni, da je Janša ne le poslan od boga, ampak da je resnično bog.

In zakaj vruga bi bile potem letošnje volitve tako drugačne od vseh ostalih dosedanjih volitev, če pa so nasprotovanja vedno bila. In bodo. Pa če se že gremo demokracijo. V kateri lahko PV vidiš kot zrcalno podobo hudiča ali pa, kot očitno blažena Blaženka, kot boga! V resnici je stvar veliko bolj kompleksna. Če se ne zgodi zares kaj /nad/pomembnega, bi morale biti to volitve o VREDNOTAH. Ne o obrazih ali strankah. Odločati bi se morali o tistem, o čemer se nismo odločali na plebiscitu.

Takrat je bilo narodu marsikaj zamolčanega. Še danes se spomnim subjektivnega dojemanja osamosvajanja skozi oči znanca, ki je bil prepričan, da že osamosvojitve sama po sebi prinaša plače nad 1.500 takratnih nemških mark. In te fore, kako bomo čez noč najuspešnejši, so se potem prodajale še naprej. Z Jazbinškovim zakonom, lastniškimi certifikati, ukinitvijo SDK, od ljudi odtujeno strankokracijo, tajkuni, s korupcijo, nedelujočim ali vsaj premilim, nebogljenim in prepočasnim sodstvom, z revščino, ki je začela trkati na vrata tudi srednjega razreda, s sesuvanjem zdravstva, s šolstvom, ki nam namesto izobražencev večkrat proda zgolj »titulirane bolonjske budale« in ne nazadnje z vlado, ki v neki demokratični državi ne bi zdržala niti dva meseca. No, štiri, če štejemo tej zadnji vladi 100 dni miru, plus en mesec za seštevek grehov prvega vala epidemije in afer z zaščitno opremo, ki je prerasla v pravo odisejado pisanih abot z bureki in prleškimi sendviči, ministrico z biseri, a brez maske, svinje brez biserov, a z batinami in plinom, bili smo priča resničnemu pogromu nad kulturo, nad tistim segmentom naše nacionalne biti, ki nas je zaznamoval in ohranil kot narod. Če bi zapisal v enem stavku, bi moralo pisati, da je naša ljuba Slovenija (in mi z njo), od leta 1991 do danes padla dobesedno iz zvezd naravnost v blato. Globoko in smrdljivo blato.

In če ravno se to ni zgodilo čez noč, so nam še vse politične opcije ves ta čas dopovedovale, kako močno in neponovljivo smo svobodni in s tem tudi srečni.

Potem pa je prišla še pandemija in vlada Janeza Janše. Covid je celemu svetu vsaj priškrnil, če ne tesno zaprl vrata in tudi nas močno omejil. Vlada Janše pa je to večplastno stisko, hiperaktivno mešanico strahu, negodovanja, nemoči, bolečine in tudi zatrtih hotenj spremenila v nekakšno »begunsko« taborišče, v katerem veljajo le še pravila, ki jih postavi vlada. Ali pa kar sam Janša. Ker je bolj enostavno in operativno. Zakaj bi s tem mučil stroko ali celo parlament, nemara Ustavno sodišče ali nas, narod? To počno samo šibki državniki, ne pa nezmotljiva in nedosegljiva božanstva, če sledimo Blaženkinem mnenju o Janši.

Na letošnje volitve se tako VRAČAJO NATEGNJENI. Vsi tisti, ki leta 1991 niso pričakovali nič od zgoraj naštetega, ampak ravno nasprotno. Vsi smo pričakovali mirno, predvidljivo življenje v demokraciji in človeka vreden standard. Ki ga ne more popraviti turistični bon. Prav tisti bon, katerega vrednost bo trikrat preplačala moja vnukinja, ko bodo Sloveniji izdani računi za zadnje veseljačenje pod taktirko Janeza Janše.

Zato bodo volitve odločale tudi ali predvsem o tem, v kakšni državi zares želimo živeti. Če bi leta 1991 narodu pojasnili, da si predvsem desna politična opcija želi povampirjeni neoliberalni kapitalizem, bi bil izid plebiscita zelo verjetno diametralno nasproten.

V aprilu tako ne bodo le volitve, pač pa tudi neke vrste referendum oz. plebiscit o tem, kaj si v prihodnosti želimo. Če si ne želimo vseh tegob, ki smo jim bili priča v zadnjih 30 letih, potem se bomo tako kot na plebiscitu odločili za tisto, kar si brez politične navlake želi vsak. Za SVOBODO.

Kaj vse pa svoboda pomeni, je jasno. Vse, kar je nasprotno od zgoraj omenjenih zdrsov in nategov. Predvsem pa svobode ne prinašajo ne avtokracija ne politični populizem in niti oportunistem, politični primitivizem ali režimski nadzor nad vašo, mojo in svobodo naših otrok. Za svobodo so v preteklosti naši predniki umirali. Zberimo toliko poguma in bodimo toliko odgovorni, da bomo za svojo svobodo in svobodo cele nacije aprila oddali svoj glas zanjo.

Proti režimu.

Za resnično SVOBODO.

»ŽLAHTNA« DESNICA

Še vsake volitve so nam prinesle t.i. nove obraze, a toliko, kot bo novomašnikov v ponudbi na teh volitvah, ne – tega še nismo videli. Da demokracija bolj deluje na levo od nič kot na desni, kaže dosti več poguma posameznikov, ki si upajo in imajo tudi zdaj tako iskana in opevana jajca, da sploh ustanovijo stranko. Na desni je videti, da brez vrhovnega ajatole stranke sploh ustanoviti ne moreš, če je ne požegna on. A težava novomašnikov se hitro pokaže v dejstvu, da so glasovi vernikov na levo od nič že v večini oddani. Kar je bolj posledica dejstva, da je leva opcija zadnji dve leti tolkla tlako v opoziciji in je javnost ne vidi kot glavnega krivca za stanje, ki ga bolj ali manj vdano prenašamo.

No, potem pa se ti novomašniki spomnijo, da obstajajo tudi neki križanci med volivci, ki so sicer dvakrat žgani v socialističnih pečeh, a so se prav lepo cepili, in to večkrat, na dodano vrednost pajdaškega kapitalizma. Nekateri te imenujejo sredina, sam pa jih raje umestim med pragmatične oportuniste. Na jugu temu pojavu pravijo »ko nabije, taj dobije«. Vse jasno? Novomašniki, mislim da brez izjeme, zato iščejo modus vivendi, svoj življenjski prostor tudi tako, da so pripravljeni na kompromise. Kaj pa jim drugega ostane, če so volivci/ke dobesedno prebukirani? In zato je zdaj sila popularno, nesporno gre za hit št. 1 na top lestvici politike, možnost sodelovanja na LEVI in na DESNI.

Ker sem že prej omenil, da je več novomašnikov iz smeri levo od nič, je jasno, da če želijo nove glasove (razen tistih 10-50 ustanoviteljskih), da morajo vreči trnke v ribnik na drugi strani in nam zato ponujajo sodelovanje z DESNO opcijo.

In tu pride do težave. Pa ne le ene.

Da se lahko mirno in brez naglavnega greha nekdo, ki je levo od nič poveže z nekom z druge strani, si morata biti vsaj malo podobna. To, da nista na smrt skregana z Janezom Janšo, še zdaleč ne bo dovolj. Tudi užaljenost ne. Tu tudi primerjava programov strank ne pomaga veliko, saj boste podobne »floskule« ali množice navdihujočih pamfletov našli tako v programu SDS kot v programu Levice.

In potem pridemo do tega, kako se posamezna stranka dejansko »obnaša«. Ta izraz je sila primeren in vseobsežen, saj nam njegovo tolmačenje lahko pove, kako delujejo predsedniki teh strank, poslanci, ministri ipd. Zato lahko danes mirno ocenimo, da so desno od nič zgolj stranke, ki jih po njihovem obnašanju ne moremo ovrednotiti drugače kot skrajne. Sicer vsaka na svoj način in na svojem področju, a vsaka se zateka k skrajnostim in kar je še posebej pomembno, tudi svojim partnerjem dopušča skrajnosti.

Da bi naša družba danes lahko prenesla in celo uspešno preživela nekakšno kooperacijo leve in desne opcije, bi morala na desni imeti vsaj eno stranko, ki bi jo lahko imenovali »žlahtna« desnica. Ki je sicer lahko tudi konservativna, a še vedno tako domoljubna, da si

avtokracije ne bi privoščila za vsako ceno. Ki je toliko avtonomna, da si ne pusti ukazovati nobenemu partnerju, kaj šele samozvanemu liderju. Ki svoj »nacionalizem« gradi na zadovoljnih državljanih, ne pa na spregi z RKC. Pa še bi lahko našteval ... Ampak, takšne stranke, takšne »žlahtne« desnice, pri nas preprosto NI. Bili so nastavki, a jih je »uspešna« buldožer avtokratska politika dobesedno povozila.

Zato je že spogledovanje vseh in vsakogar, ki se že danes ne utaplja v ribniku korupcije, nepotizma in vse večjega primitivizma, ne le tvegano dejanje, pač pa je nevarno.

Ker ne pelje drugam kot v novo vlado Janeza Janše. In v uzakonjenje janšizma kot uradne ideologije ne le stranke SDS in njene koalicije, pač pa naroda kot celote.

Si to zares zaslužimo? Dvomim ...

DEDKA MRAZA PISMO

Ne vem, zakaj ga je pustil ravno pri meni. Tudi ne vem, zakaj se je v pismu »obrnil« na kar več oseb. Pismu ni bilo priloženih nobenih daril in tudi navodil ne. In ker jaz nimam dostopa do baze podatkov, preko katere bi brez težav našel naslove v pismu omenjenih, sem se pismo odločil objaviti kar tu. Pri nas, na Facebooku, kjer se vsi poznamo. Ni vrag, da se ne bi našel vsaj en tak, ki pozna koga med naslovniki in ga bo tako napotil na branje tega Dedka Mraza pisma. Lahko pa ga tudi vi delite in pripomorete, da pride do tistih, ki jim ga je Dedek Mraz namenil.

In kdo so »srečneži« in kaj jim je dobri mož napisal v svojem pismu?

Takole gre pismo ...

Dragi Slovenci.

Darov to leto ne bo v obilju in tudi dobili jih ne bodo vsi. Pa to ni noben PKP, so pač moja pravila, da si »ta žlehtni« že od nekdaj ne zaslužijo drugega, kot graje ali celo prezira. Tem, ki v žlehtnobi in neubogljivosti prednjačijo, pa preko vas sporočam:

JANEZ JANŠA – Ko boš utrujen od molitev in branja levitev na silvestrovo omagal, se spomni tudi tistih, ki so omagali še prej. Ko bosta skupaj z Urško v zakurjeni sobi vajinega doma pokrila katerega od sinov, da mu ne bo hladno, če se ponoči razkrije, se spomni na kurdsko deklico, ki te sreče ni imela. In še danes plava na reki solza njene matere, ki ji ni mogla pomagati, ko jo je odnašala kot smrt hladna Dragonja. Kurdska mati vama z Urško ne bo nevoščljiva. Njena vera v človeka je neomajna in človeštva ne deli. Ne na dobre in slabe. Ne na revne in bogate. In za konec – Mojzes ti preko mene sporoča, da biblična dejanja, tudi delitev morja, kaj šele tvoji neumorni poskusi razdeliti slovenski narod, niso stvarnost, pač pa zgodbe s poanto, iz katerih bi se morali kaj naučiti. Ti se ne boš nikoli. Ostal boš ponesrečen poskus matere narave, ki se je poigrala z antropologijo, sociologijo, politologijo in psihologijo.

BORUT PAHOR – Ne zamerim ti, da si me brez pojasnila zamenjal z iz epruvete nastalim nosilcem moje izvirne DNK – z Božičkom, zamerim pa ti platonsko ljubezen do tvojega naroda. Zakaj platonsko? Ker z narodom samo flirtaš, se spogleduješ, ga rajcaš... Narediš pa nič. Ne vem sicer, kdaj za vraga misliš odrasti, a prepričan sem, da je prepozno. Res bi bilo najbolje, da se vrneš k poslu, edinemu poslu, s katerim si se ukvarjal mimo politike in celo pred njo. K manekenstvu. Ker tudi mene večkrat povabijo, da bi sodeloval kot model v kakšni kampanji (pa ne predvolilni, bog nas obvaruj), bi se zate gotovo našlo delo, ki bi ti bilo pisano na kožo. Res, za plenice oglasovati je zate še dosti časa, nemara bi bil bolj primeren slušni aparat, ki bi ga moral ti sam dobiti že vsaj pred začetkom drugega mandata. Očitno je namreč, da ne slišiš naroda, ki ti kliče od daleč – dobro, predobro pa slišiš prišepetovalce, ki ti šepetajo na uho,

kako lep in pameten si. Ko boš porezal božično žito in ko boš sestavil zadnji letošnji lego komplet kock, pa le začni počasi pakirati. Pa ne v kufer, ki ga nosi narod.

Ta je že poln.

NAMESTO BOŽIČNEGA VOŠČILA – STREZNILO ...

Nikoli nisem prav vedel, kaj naj ob tem prazniku. Naj pomislim in se »pomolim« za nazaj ali zamižim in si kaj lepega zaželim za vnaprej. Danes vem še manj. Le da me je danes groza in strah obojega.

Do Božiča imam od nekdaj zgolj »folkloren odnos«. Tak, gasparijevski. S podobo razposajenih otrok s sanmi; dedka s pipo; babice z rdečo naglavno ruto; hiške, iz katere izžareva toplota in na njenih oknih kljub najhujši zimi ni ivja, pač pa z idrijsko čipko nasmejana nanizane zavese. Pa mala, čisto mala smrečica, na kateri so obešeni domači piškoti, ki jih je točno toliko, kot je članov družine. Pod smrekico pa pehar z orehi, pomaranča in kos orehove potice, ki ima toliko ovojev nadeva, kot je pri hiši vnukov. Tam v ozadju podobe, čisto na koncu idilične slovenske vasi, je tudi ozek grobo obdelan kamen, na katerem je s trdo in ne čisto vajeno roko vklesan napis INRI. In tako na tej moji podobi Božiča ni ne posvetne ne cerkvene gospode. Ni Pahorjevega odlikovanca Franca, ni cinično ter zlagano nasmejanega Janše.

Moja podoba Božiča je podoba družine. Na prvi pogled ožje, a v resnici dosti širše. Kompozicija celotne podobe, sploh oseb na njej, podzavestno riše tudi našo celotno družbo. Družbo ali družino v širšem smislu, kot si jo želimo vsi.

Moja podoba Božiča je socialna. Na njej je za vsakogar nekaj. Tudi za harmonikarja, ki gre na čelu sprevoda skozi vas po zasneženi pešpoti. In vojaka iz bog ve katere vojne, ki na berglah kravslja okoli vogala, da ne bi zamudil obdarovanj. Celo gospod učitelj in gospod dohtar sta na podobi. Prvi nam maha s Cankarjevimi Hlapci, drugi si zaskrbljeno vleče kozjo bradico, pod katero je stetoskop z vgraviranimi besedami tistega učenega Grka, Hipokrata. Delavce na moji podobi po vsej verjetnosti upodabljata oče in mati. Podzavestno in tudi metaforično. Ker lahko bi bila tudi samo mati in mati ali oče in oče. A bistvo je v tem, da sta vedno osrednja lika te božične zgodbe v moji glavi. Brez njiju ne bi bilo Božiča, ne bi bilo družine in ne bi bilo družbe. Brez njiju ne bi bilo ne razposajenih otrok na saneh ne toplote v domu, še pomaranče ne. Kdo bi zamesil testo za peko dišečih piškotov, če ne roka matere. Tista roka, ki boža in greje. Kdo bi nabral orehe z drevesa, ki ga je za nas, vnuke, posadil dedek s pipo, da je lahko prvič obrodilo šele ob našem rojstvu? Oče. Tako so oni tam na tej moji podobi ves čas. Vedno. In zaradi množice takšnih podob smo obstali tudi kot družba, kot narod. Ne zaradi nevidne roke svetega duha ali prerokb svetih »Treh kraljev«.

Mogoče tudi zaradi tega na moji podobi ni jasic. Le zakaj bi bile? Vso tisto upanje, ki naj bi ga ljudem prinašale skozi stoletja, je popolnoma zvedenelo v ponavljajočih se lažeh posvetne in cerkvene gosposke.

Danes lahko jaslice vidimo vsak dan in v živo. S pravimi osebami, resničnimi, ki niso v lite iz sadre in napačne s kričečimi barvami Orienta. Jožefa in Marijo lahko danes predstavlja na tisoče slovenskih ali drugih družin. In bojim se, da bodo letošnje »naj jaslice« zgodba družine, ki se je zaradi pomanjkanja sredstev in mrzlih radiatorjev v skromnem stanovanju sredi noči zatekla namesto v hlev, v avto. In so jih naslednje jutro našli z nasmehi na obrazu, a tudi hladne. Popolnoma hladne, ko so namesto od podhladitve v svojih »jaslicah« umrli zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Ker je bila smrt zanje za evro ali dva »cenejša«. Dan ali dva bomo o njih brali v časopisih, posvetna gospoda bo ugotovila, da sta bila tako »Jožef kot Marija« povsem neodgovorna starša. Ne bodo vsi tiho, ne. Nas, peščico sočutnežev, ki bomo pred najvišjim zborom modrosti, imenovanim parlament, takšne »jaslice« obsodili in nič kaj pilatovsko pokazali na prave krivce, pa bodo ozmerjali z banditi. Kdo? Tisti, ki so jih ves čas polna usta boga, krščanskega sočutja, morale, pravičnosti in resnice.

Ko bomo tako razumni kot družba, da bomo iz vseh naših božičnih podob preprosto zbrisali te osebe, potem bom verjel, da je še upanje. Za vsakega od nas, za družine in za družbo.

Naj vam bo kar se da miren božič, če vam je le lahko ...

ANALI ZA ANALE

Leto se izteka in tisti, ki pišejo anale, bodo imeli kaj za zapisati. Veliko tega. Tudi takšne stvari, o katerih se nam ni niti sanjalo, da nas lahko doletijo.

Medtem ko nam je vsem odraslim PV Janša poslal nekakšno poslanico in tačas, ko je v Bruslju med najglasnejšimi, da je treba proti samodržcu Putinu uvesti še hujše sankcije, je Slovenija dobila svojo »resolucijo«, ki jo je sprejela večina v EU parlamentu. V njej so vlado, ne nas, okrcali, da se ne drži pravil in da krši načela »vladavine prava« ter da je stanje demokracije v Sloveniji zaskrbljujoče.

PV Janša je ta vtis takoj popravil in preko svojih izpostav začel z uveljavljanjem vladavine prava. Najprej so se umneži odločili, da je treba stroške protestov obesiti organizatorjem, čeprav si še vedno niso na jasnem, kdo to v resnici so. V parlamentu koalicijski poslanci ves čas kot na organizatorje protestov s prstom kažejo na poslance KUL. Olaj, šef policije, ki menda pove samo kar mu reče Janša, pa pravi, da je to zagotovo Jaša Jenull. Hojs je med interpelacijo zoper njega med zobjanjem arašidov menil, da za tem stoji UDBA, na Nori24TV ves čas kričijo »Kriv je Milan Kučan«, na Demokraciji pa, do je organizator vsak, ki na FB ni obsodil pozivov na proteste in se od njih javno distanciral. Očitno je zmagal Janša in bo preko novih mehanizmov pravne države procesiral Jenulla. Menda bo račun težak nekaj čez milijon. Kaj pa Janša ve, kaj je to milijon, če še po več kot desetletju ne ve, od kje mu takrat nekaj čez 300 jurjev. In Volvo iz vrečice in brat, ki živi kot nekdanji pičkurini in prodaja »drobno robo«. Menda po novem državi, ki jo vodi njegov brat, prodaja poleg drugih protokolarnih daril in ventilatorjev še kulije. Ne, ne tiste indijske, ki vlečejo rikše, ste nori!? One, z modro minico in baje snežno belim ohišjem, na katerem je vgravirano »Slovenija 30«. Samo faksimile podpisa Janez Janša še manjka. Otroci morajo biti res navdušeni, učitelji, prav tako med obdarovanci, pa tudi. Nekaj več so, če so prejeli osebno darilo Janše.

Pa to še ni vse. Janša se je odločil, da kar sam usmeri tudi NPU in vse ostale kriminaliste. Dovolj mu je bilo, da vedno preiskujejo samo njega in člane njegove stranke SDS in poslovne partnerje te najbolj poštene stranke pod soncem. Tarča se je Janši ponudila kar sama, potem ko je v medijih popljuval Janšev boj proti »kuhančkom«. Ljubljanski župan Jankovič naj bi s sinovi in celo preko svoje žene opral nekaj evrov za »ne vedo še koga«. Ampak, Janša ve, Janša je z Jankovičem že posloval. Tudi takrat tako, da Jankoviča ni bilo zraven in je v kabinetu predsednika takratne vlade Jankovičev Mercator pod mizo prodal svojima frendoma Bavčarju in Šrotu, menda za drobiž in v zameno za vpliv na časopis Delo. Danes mu je za Delo malo mar,

za jajca drži Petriča, lastnika Dela, obenem pa ima Janša višje cilje, kot leta nazaj in je danes odločen, da »RTV SLO« nočas mora pasti«. Interni diverzanti ob pomoči lokomotive Kmetič ekspres v programskem svetu RTV SLO izpolnjujejo vsakršno Janševo željo in kmalu bomo pričali spremembam programa v stilu »Dobro jutro, predsednik Janša« in »Bog z vami in Slovenijo, predsednik Janša!« pa seveda »Mirno noč in hvala, predsednik Janša!«. V resnici tako budne vlade kot jo imamo, še nikoli nismo imeli. UKOM nadzoruje programe TV, bere twite in FB profile, policija nadzira menda vse, ki samo podvomijo v nezmotljivost in več kot le povprečno inteligenco vlade, še posebej pozorna pa je na kritike režima ali tiste, ki se mu upajo zoperstaviti. Ni važno kdo je, zelo priročno pa je, če ima ta oseba kakšen zanimiv, po možnosti levi pedigree, da je ženska, mlada in prodorna, takšna, ki si upa sfajtati referendum in potopiti Janša-Vizjakov zakon o vodah v globine največje sramote. Aja, pa še Obamova študentka je. Ja, uganili ste. Nika Kovač je nov trn v peti Janše. Ne more se ena smrklja, ki sta ji prosto po Požarju fotr in matka rihtala vse v življenju, od plenice do kšeftov pri knjigah, ki jih nesrečnica tudi sama piše. Tako priročno tarčo redko najdeš in prav je, da je Janša to »rdečo princesko« potegnil iz kupčka kart v igri predvolilne kampanje že zdaj. Tista javnost, ki ima še kanček razsodnosti, se tako danes sprašuje, kaj nam je še storiti? KUL-ovci so napovedali, da interpelacij ne bodo več vlagali, kar je Janša pozdravil s cinično pripombo, da je to velika škoda. Drugih orožij v opoziciji nimajo, prestopni roki tudi niso več tako vroči ali pa je komu le kanilo, da narod kolaborantov ne mara. Zato je Zorčič raje ustanovil kar svojo LIDE stranko. Očitno bomo postali svetovni unikum, ko bomo predse dobili na volitvah plahto z vsemi dosedanjimi 32 listami strank, plus vsaj desetimi novimi. In potem se pritožujemo, da nimamo izbire. Aja, pa da ni karizmatičnih voditeljev. Kaj da ne? Poglejte si, kaj pišejo o Janši njegovi! »Ti si naš idol«, »Zdrži za nas!«, »Hvala Bogu za Janšo!« ipd. Pa na Janeza Drnovška se spomnite, kako karizmatičen je bil, ko se je prvič pokazal na TV, ko je izzval Bulca na prvih neposrednih volitvah. Res jih je dobil, tiste volitve, a ne zato, ker bi bil lep ali karizmatičen, pač pa ker je govoril tisto, kar smo takrat hoteli slišati in ker smo imeli poln kufer takšnih, kot je bil Bulc. Pa Bulc ni bil na sceni pol tako dolgo, kot je Janša. Skratka, karizma je ... Drža. Pa načelnost. Tudi poštenost. Vedenje, o čem govori. Pa kultura. Ostalo si lahko vsak od nas pri osebi, ki mu je blizu in ji verjame, izbere še sam. Vse ostalo, od trkanja po prsah do obljub, kaj vse bo, če bo, je populizem. In ta populizem nas je pripeljal do sem, do 21. decembra 2021, ko vlado še vedno vodi zamerljiva oseba, ki nas vse po vrsti, če ne tulimo v isti rog z njim, zaničuje. Tako močno zaničuje, da ima že sama zaradi tega slabo vest. Mi je, slabe vesti, ob vsem tem še vedno nimamo in ponižno čakamo, kaj bo odločil ON. Ali nas bo preko praznikov kaznoval z novim hausarestom ali pa nas bo šele ob novoletni poslanici razveselil z razglasitvijo izrednih razmer. Njegov aparat, od policije do vojske, je pripravljen. Kupi denarja iz Madžarske tudi. Oh, mogoče se bo ob razglasitvi izrednih razmer pokazala tudi možnost, da se zaradi neustavnosti prepove delovanje katere od političnih strank. Kaj se pa Janša med uvajanjem nove vladavine prava in njegove verzije demokracije zamudi, če stre jajca tudi kakšnemu ustavnemu sodniku, ki bo vse to požegal?

A sem prej pisal o Putinu in o sankcijah proti njemu, ker ne spoštuje vladavine prava? Sem. Mogoče bi bilo bolje, da bi pisal o ruskih zimah. Pa saj imamo zdaj prave ruske zime kar tu, doma, na našem pragu in že trkajo na naša vrata. Ne odpirajte jih. In tudi oken ne odpirajte, ker vojna še ni končana.

PS – ste opazili, da v tekstu ni ene same besede o kovidu? Ni naključje, res ne. Ker zdaj imamo pa dosti hujšo bolezen, kot pa je vsaka kuga. In ni treba biti dohtar, da veš, kako se tej hudi bolezni reče.

JANŠEV PORAZ ALI ZMAGA?

Najprej se vprašajmo, če je skrajno desni nacionalizem zares domoljubje, kot nam ga rišejo? Ali pa je to zgolj in samo mešanica različnih politik in ideologij, od krščanskih do ljudskih in kvazi demokratskih, katerih cilj je z avtokratsko politiko držati v rokah vse vzvode oblasti. Vse. Tudi tiste, kjer drugače politika nima kaj iskati.

Vzponi takšnih nacionalizmov so si zares zelo podobni, od Mussolinijevega pohoda na Rim, Hitlerjevih pivniških pučev, do tega, kar danes počne Janez Janša. Ne bom trdil, da ima v svoji agendi povsem iste cilje kot omenjena dvojica, način, kako si prisvaja oblast, pa je identičen. Kot da vmes ni minilo skoraj stoletje.

Danes je videti, kot da Janši in SDS vse skupaj polzi iz rok in da se zaveda, da bo na naslednjih volitvah »kaznovan« z dosti slabšim izkupičkom, kot pa ga je bil vajen na nekaj zadnjih merjenjih moči. Pa vendar gre zgolj za nekakšno prehodno fazo, na katero je računal ves čas, ko si je marca 2020 vzel oblast in začel s korenitim preoblikovanjem države. Janša takšne dejanske moči kot jo ima danes, še nikoli ni imel. Tako bo njegov »poraz« aprila 2022 le manevar, faza prestrukturiranja, s katero se bo navidezno poskušalo politično moč v državi odmakniti od Janše in SDS.

Nedvomno Janša danes razpolaga z malone neomejenimi resursi finančnih sredstev in z več kot lojalnimi kadri. Pri finančah si pomaga preko oseb, ki jih je nastavil v zadnjem letu in pol in ki obvladujejo vsa državna podjetja, ne le najpomembnejša, in tudi vse institucije ter večino medijev. Ob vsem tem pa mu z »donacijami«, kot razkrivajo tudi redki žvižgači, širokogrudno pomaga tudi njegov prijatelj iz Madžarske. Pa ne gre za majhne denarje. In zakaj je vse to pomembno?

Če je v Janševi »maršalski« glavi SDS elitna jurišna armada, ima v strankah kot so SMC-Konkretno, SLS, v stranki Pivčeve, tudi NSi in SNS ter drugih, ki se pridružujejo gibanju Povežimo Slovenijo (POS), neke vrste pomožne enote. Tako lahko pričakujemo, da bodo ob finančni pomoči Janše vse te stranke imele desetkrat močnejšo predvolilno kampanjo, kot so jo imele kdaj koli. In ki so jo nekatere že začele, ne glede na to, da je do volitev še 137 dni. Več kot štiri mesece.

Tako nas ne sme čuditi, če bodo v omenjene pomožne enote in njihove štabe vstopale kar preko noči osebe, ki naj bi delovale več kot le povezovalno. Gre za domoljube in cvet slovenske inteligence, bodo pozdravljali besede Dimitrija Rupla, Petra Jambreka, Žige Turka ali Ernesta Petriča. To kričanje medijev, da Slovenija krvavo potrebuje zmerno »sredino«, ki bo povezovalna in usmerjena v prihodnost, bo premamilo mnoge. Še Janševi imajo dovolj delitev, ki jih Janez vsemu narodu vsiljuje že več kot 30 let na nekaj podlage. In mnogi se bodo zaradi tega odločili in dali glas tem pomožnim enotam Janševe SDS. O tem ni več nobenega dvoma, gre le še za zavajanje in farbanje naroda, kako bi bilo lepo in drugače, če bi bili vsi sredinski in se imeli radi.

A ta sredinskost bi se končala tisto minuto pred polnočjo 24. 4. 2022, ko bi na osnovi prešteti glasov objavili, da je tesno zmagala desna opcija z vsemi glasovi t.i. sredinskih strank in tradicionalnimi glasovi SDS. In kdo bi bil potem mandatar? Janez Janša. O tem je manj dvoma kot o tem, ali bo jutri sonce spet vzšlo ali ne.

Danes tako opevana sredinskost strank bi se že 25. aprila odločila natanko tako, kot se je marca 2020 – da rabimo trdno vlado. In kdo med temi »sredinskimi povezovalci« je garant za trdno vlado? Janša.

Zato Toninovega »ven metanja« s tem, da je on edini možni predsednik bodoče vlade, pa Počivalška, da bo ustvaril konkretno uspešno državo itd., nikaar ne jemljite (pre)resno. Oni se zavedajo, da brez Janše danes ne bi bili, kjer so in se zavedajo, da jih brez Janše tudi v prihodnje ne bo. Razen kje na margini, na obrobju. Za obstoj bodo storili vse.

Pa bo obstala tudi Slovenija? Bo prenesla še en, verjetno še hujši cunami skrajno desnega nacionalizma? Težko. Narod, ki bo vse to doživel, pa bo klel in vse, sploh pa Janšo, pošiljal v 3 PM. A v resnici bomo šli v 3 PM kar sami, če bomo nasedali takšnim populizmom, ki jih bomo še desetletja plačevali kot črni.

VSE SREČNE DRUŽINE SO SI PODOBNE, VSAKA NESREČNA JE NESREČNA NA SVOJ NAČIN*

Včasih pomislim, kako lepo je bilo desetletja nazaj, ko mestnega parka in celega mesta ni osvetljevalo 50 km lučk, pač pa vsega petdeset 100-vatnih žarnic, na katerih so se hitro topile snežinke in ki so bile prebarvane s poceni oljno barvo, ki je na steklu puščala sled čopiča. Te luči so zaradi nebleščeče diskretnosti zares čarobno osvetljevale iz šperplate izrezano Sneguljčico in njene palčke, srnice in zajčke pa Dedka Mraza in slona ter druge afriške živali, ki so se sredi decembra kot po čudežu pojavile pred edino veleblagovnico v Trbovljah, pred NAMO. Bilo je mirno in čarobno. Tiste leve in desne »štenge«, ki vodijo do pošte, in sredi katerih je zrasel »čarobni svet«, so postale romarska pot generacijam domačinov. Sploh zvečer ...

A to le tistim, ki danes že spadajo v skupino, ki jih po domače imenujemo kar »ta stari«. Včasih tudi s pridevnikom »tečni«.

Marsikaj je bilo včasih drugače. Otroci so se takrat drenjali v Partizanu na gimnastičnih orodjih ali ob mizah za ping pong; za Loško cerkvijo, na Topoletovem in za Špicbergom se je en dan štampalo, da se je potem vsako popoldne lahko smučalo staro in mlado; v oni mali zimski bazen pri »Kopalnici« se nas je zdrenjalo tudi petdeset ali več; s Kleka so se zvečer s sankami spuščale cele družine ... Ja, zvečer in na toplem pa ...

Zadnjič sem na FB zasledil zapis, da je bilo tisti čas vse monolitno. Mar res? Sam nimam takšnega občutka, pa bi se težko ocenil za nostalgika. In se zavedam, da gre življenje naprej. Samo, da se redko vprašamo, še manj pa zamislimo, kaj ga naprej vodi.

Dolgo nazaj sem dobil za novelo DVE ŽENSKI priznanje ene strokovne žirije. A to je bilo zares dolgo in daleč nazaj. V nekih drugih časih. In ne, ni bila nagrada Prešernovega kova – priznam, da ne, pa vendar ... Če strnem v dveh, treh stavkih, novela je pripovedovala o vidnih in nevidnih osebah v našem življenju. O tistih, ki se znajo glasno izpostaviti pa postaviti zase, in o tistih, ki molče in vdano prenašajo usodo. Usodo, ki si je niso izbrali sami. Usodo, ki je

nemalokrat tudi krivična do posameznika. Tekst bi bil lahko aktualen tudi danes. A ne v celoti. Dodati bi mu moral zvrhano mero egoizma in samopašnosti.

Glavna protagonistka novele je nosila izmišljeno ime ostarele ženske, ki sem ji kot najstnik kar nekajkrat prinesel pred njena vrata vedro s premogom. Bila je meščanska vdova, gospa, preponosna, da bi šla »na socialno« po kakšen dodatek in sem jo nekega večera po naključju zapazil v poltemi, kako po tleh pobira za manj kot lešnik velike koščke premoga, ki so ga z »Gverka« pripeljali sosedom, pa ga ob spravi niso uspeli do konca počistiti, saj se je zajedel v z ledeno skorjo okovan sneg. Gospa je s prsti, ranjenimi do krvi, kraspala »kolm« s tal in ga metala v »trigl« z dvema ročajema. Osramočena, ker sem jo videl, je pobegnila z le tretjino napolnjenim triglom. Še istega večera sem ji nesel prvo vedro. Takrat v Trbovljah, vsaj za tiste, ki so dobivali »deputat« od Gverka (RTH), kolm-premog, ni bil problem. Tudi moj drugače tečni fotr ni porajtal, da domala vsak dan izpuhti za vedro premoga več kot do takrat. In kako sem vedel, da gospa ne potrebuje več premoga? Tako, da je pred njenimi vrati ostalo vedro polno. Brez besed sva se sporazumela in si od tedaj dalje zarotniško izmenjevala le poglede. Njen je bil rosno hvaležen, moj pa prekipevajoč od ponosa, da sem jaz, tako rekoč mulec, lahko pomagal starejši gospe. Sam. Brez pomoči koga drugega. Pa čeprav sem ob tem goljufal fotra 😊 No, četudi bi on zaradi tega kaj nergal, bi ga moja mama hitro dregnila pod rebra. Pa ni bilo potrebe. Sumim celo, da je vedel. Da me je videl, kako nosim tista vedra. A občutek, da je to samo moj »projekt«, me je navdajal s ponosom. Velikim ponosom, ki ga občutim še danes.

Zato primerjav z »danes« ne bom delal, pa vendar ...

Takrat, v času tiste novele, se je iskalo trajnostne rešitve, danes so bolj v »modi« instant ali ad hoc »projekti in programi«. Takrat se je delovalo plansko, danes živimo tržno. Takrat si vedel za nekaj let v naprej, kaj te čaka, danes ne veš za jutri. Včasih celo zjutraj ne veš, kaj bo zvečer. Le da danes krivic, ki nastajajo, ne »pokriva« družba kot celota tako, kot jih je nekdaj, recimo sistemsko, pač pa je solidarnost bolj ali manj pisana na kožo le še empatičnim posameznikom, ki zbirajo »štopence takšnega ali drugačnega botrstva«, medtem ko se ostali zgolj delajo empatične in iščejo najprej izgovore za to, česa vsega se ne da, ker trg tega ne dopušča. Pa tudi cenzusi za popraviljanje krivic so limitirani. Navzdol. Jasno. A to samo zato, ker je treba paziti na napredek ...

V resnici je ves ta čas rasel, strmo rasel le egoizem vsakega posameznika, medtem ko smo kot skupnost počasi umirali. Saj večina to tako ve ... A ni dovolj vedeti, bolj pomembno je zavedati se.

*Stavek iz romana N.Tolstoja – Ana Karenina

DEMOKRATIČNI NACIONALIZEM

Blokade tu, na Facebooku ali na Twiterju, meni ne pomenijo drugega, kot da sem se na listi trenutnih državnih sovražnikov povzpel za vsaj še eno mesto višje. In bolj kot na tej lestvici napredujem, bolj sem vesel in zadovoljen s tem. Glasovanje tistih, ki me uvrščajo med državne sovražnike, temelji seveda na mojih kritikah sedanjega režima. In po njihovo, ker kritiziram to oblast, napadam tudi državo Slovenijo samo. Takšnega uzurpiranja vsega po vrsti pa je zmožen le globoki nacionalizem. Ki me kot kritika diskvalificira kot normalnega ali vsaj polnopravnega člana te nacije. V očeh teh blokerjev, kritikov brez kritike mojih kritik, tako povsem normalno postanem nič več in nič manj kot izdajalec. Simpl, kajne?

Pa to ni od danes.

Že več kot 30 let se soočamo s to nacionalistično preproščino. Začela se je že takrat, ko so nasledniki ZKS in ZSMS predlagali plebiscit, ki pa so ga potem posvojili pomladniki iz Demosa in prej naštete obtožili izdaje ideje slovenske samostojnosti. Tako perfidne laži in potvarjanja se dogajajo že ves ta čas, ko nas, nasprotnike skrajnih desnih politik, etiketirajo in proglašajo za državne sovražnike in s tem tudi za izdajalce. Ni važno, ali si skrajno lev ali sredinski, lahko celo rahlo desnosučen, zanje si izdajalec in pika. Kot da slovenski narod predstavlja tistih nekaj tisoč zvestih članov SDS in nekaj sto nekdanjih kristjanov, danes pa trdnih zagovornikov neoliberalne, do konca sprivatizirane družbe. Njihov nacionalistični ekstremizem gre tako daleč, da nas kljub katastrofalnim rezultatom njihovih režimov še vedno prepričujejo kako uspešni so in da smo le mi krivi, da ni še bolje. Tako dobro, da nas bodo potem, ko so nas po desni že prehiteli Čehi in Slovaki, prehiteli še Albanci? Torej tiste nacije, ki so pred 30 leti, ko so pravi Slovenci in zavedni državljani vzeli stvari v svoje roke, v Sloveniji še videli obljubljeni deželo, danes pa jo za drobiž odkupujejo kos za kosom. In potem, ko to kritiziraš, dobiš črno piko, postaneš državni sovražnik in izdajalec. Bebavo? Ne, genialno. Abotno genialno in seveda bolno obenem. Za lastne napake okriviš druge in jih proglašiš za izdajalce. To pa v resnici ni nič drugega kot brutalen, populistični nacionalizem, ki je tik pred tem, da v strahu pred še več kritike postane dokončno totalitaren. In še bolj represiven.

Če je za zdaj še »dovolj« kazen z blokado posameznih zavednih Slovencev na omrežju, lahko da čez mesec ali dva kazni še zaostrijo. Da bodo tisti s črno piko ostali brez služb recimo. Ker če škoduješ režimu, škoduješ državi in vsemu, kar ta režim počne. In to je nedopustno. Zanje. Slovaki in Albanci pa še Romuni bi jim prikimali. Nazadnje nam bo od tega

domoljubnega zaplankanega nacionalizma ostala samo še scefrana slovenska zastava. In še spomenik Njemu. V vsakem kraju, v vsaki vasi in še na vrhu Triglava, če ga ne bo prej olastnila RKC. Svet brez meja in svet brez predsodkov se tako počasi in nezadržno sesuvata na tektonski črti, ki poteka od Poljske do Makedonije, in ki ima rušilno moč, kot smo ji bili priča v vojni v BiH. V primeru, da bo izdajalcev, kot sem sam še več in v primeru, da pravim »domoljubom« ne bo šlo vse tako, kot si želijo oni.

A svet ni nor, nori so tisti, ki ga poskušajo z vzvodi, kot je zlagano domoljubje, spraviti iz ravnotežja.

In »naš svet« se je že zelo nagnil proti ploščatemu.

ČAS STREZNITVE

Doba C19 se bo slej kot prej iztekla. Tako ali drugače. In takrat se zna zgoditi, da bomo kot na ladji Titanik. Eni bodo skakali v morje, nekje bo igral en razglašen orkester, v katerem ne bo prve violine, tretji se bodo prerivali pri rešilnih čolnih, četrti bodo na ves glas kričali, da ladja sploh ne tone, eni klicali boga in vse svetnike ... En tak družbeni kaos za učbenike, bi dejali sociologi in antropologi.

Tudi »analize« kdo je kriv, da smo trčili v ledeno goro, ne bodo veliko pomagale, čeravno se jim ne bo moč povsem izogniti. Račune za veseljačenje je pač treba plačati, čeprav nekateri vedno najdejo stranski izhod in se temu izognejo.

Zato je treba vse to vzeti preprosto v zakup in stopiti korak naprej. A kako?

Ste kdaj pomislili na to, da bi večina preprosto najprej sprejela dejstvo, da živimo v isti državi, pod istimi gorami, ob istem morju in ravninah. Kar nas geografsko definira.

Da imamo vse atribute državnosti, ki nas definirajo kot državo.

Da bi si nalili čistega vina tudi glede »slovenstva«. Slovenec ali Slovenka je vsak, ki ima naše državljanstvo in ki plačuje davke. Ne glede na spol, veroizpoved ali celo politično pripadnost. To nas bi definiralo kot narod.

Ob upoštevanju vseh zgodovinskih dejstev in brez popravljanja zgodovine ter revanšizma lahko tudi določimo, kdaj smo kot narod nastali in kaj smo kot enoten narod dosegli.

Če vzamemo v zakup še mnogovrstno kulturo, ki nas poleg jezika krasi in nas dviga visoko na lestvici razvitih narodov, lahko mirno sprejmemo tudi dejstvo, da smo kulturni narod.

Ko ob športnih uspehih naših asov in asic skačemo kot pravi Slovenci, kaj hitro doumeno, da smo lahko tudi enotni.

Kje se je torej v »program« Slovenija vrinila programska ali sistemska napaka?

Najbrž je zagata v ciljih. Ki pa jih v bodoče ne bo mogla več postavljati samo politika. Potrebno bo prisluhniti iniciativam, ki prihajajo iz ljudi. Politika pa mora biti tista, ki initiative zna dati na skupni imenovalc, jih osmisлити in jim vdahniti življenje. Zato ima na voljo dva izvoda – zakonodajo in izvršilno moč. Cilj državnosti in suverenosti je že zdavnaj dosežen, mi

pa se še vedno vrtimo okrog slavljenja teh postulatov, ki so že zdavnaj dejstvo. Zato je čas, da tej državi dodamo novo vrednost, ki bo temeljila na splošni kvaliteti življenja vsakega posameznika. V stabilnosti in soodgovornosti. V resnični družbeni blaginji.

Zato rabimo nov družbeni dogovor. Ne revolucije ali prevratov, pač pa trezno presojo o tem, kaj so resnične prioritete in vrednote. In seveda zmožnosti! Na to večkrat pozabimo in sila radi pademo na politikantske in populistične obljube. A realnost je nekaj drugega. Zato bodimo najprej realni in si vsak zase postavimo dosegljive cilje, ki se jih lahko umesti v matrico, ki se ji reče slovenska družba. Govoriti o tem, kaj imajo eni in česa vse sami nimamo, je blesavo – oprostite izrazu. Imamo tisto, kar zmoremo sami. In prepričan sem, da zmoremo dosti, dosti več. Vsak posameznik in družba kot celota.

Če tega zavedanja ne bo, ne bodo pomagale ne nove volitve in ne novi obrazi v politiki.

Janez Janša @JJansaSDS · Mar 21

Na neki FB strani javne hiše ponujajo poceni usluge odsluženih prostitutk Evgenije C im Mojce PŠ. Eno za 30€, drugo za 35€. #ZvodnikMilan.

Janez Janša @JJansaSDS · 20h

Uporabniki in plačniki uslug iz javne hiše se pričakovano oglašajo v obrambo medijske prostitucije. Z njo vladajo.

NAVIDEZNO BOGASTVO ŠE PREVEČ OTIPLJIVIH REVEŽEV

Sodobna družba, ki se ponaša z vrhunskimi tehnološkimi dosežki, je v svoji biti duhovno sila siromašna družba. Občutek pomembnosti, da ko imaš pametni telefon, ko si priklopljen prek spleta na tako rekoč cel svet in potem svoje malo veselje obvladuješ le še s kliki, je za večino tako neprecenljiv, da ne opazijo suženjstva, v katerega rinejo prostovoljno. Še več, ni jim hudo, da to suženjstvo celo drago plačujejo. Brez jamranja ☺

Da je vse to mogoče, je bilo treba svet postopoma poenostaviti. Zakaj bi ljudje brali in študirali filozofe? Brez veze. Zakaj bi med prebiranjem zahtevnega romana dneve in dneve tuhtali, kaj je avtor/ica sploh želel/a povedati? Zakaj bi tri ure sedeli v koncertni dvorani in poslušali simfonični orkester? Še na rock koncert se ne spleča več, kaj šele da bi kupili CD.

Že v 60-tih letih prejšnjega stoletja se je tako izoblikoval trend surogatnih in instant vsebin, ki so nadomestile vse zgoraj naštetu. Ne le materialne dobrine, tudi posel, zabava in celo osebni stiki so ubrali bližnjice. Male in velike. In ko se je ob TV pojavil še množični internet, je bil čas za totalen množični razvrat. Ja, razvrat. Ker v tem večinska publika najbolj uživa. Pa naj gre za glamur, šport, politiko ali osebne zadeve. Video igrice in resničnostni šovi danes predstavljajo tisto, kar so v "zlatih" sedemdesetih razumniki. Njihov glas so zamenjali influencarji, tekmovalci resničnostnih šovov, TV informativne oddaje s fikcijo in vsiljevanjem izbire kot vodilom in FB ter druga omrežja za oblikovanje javnega mnenja.

Vse to je privedlo do »perestrojke«, do t.i. glasnosti tistih, ki v resnici nimajo kaj povedati, pa jim vseeno dovolimo, da nam solijo pamet. Dovoljeno pa jim je, ker večina ne razume, ne loči in je nesposobna primerjav. Ker primerjav sploh ni. Nič več. So le odločitve komu od podobnih in le za odtenek drugače govorečih boš bolj zaupal. Ko se v medijih na naslovnica pojavijo stavki, ki jih izrečejo osebe v resničnostnem šovu, ko tudi nastop politika izgleda kot nastop v resničnostnem šovu, potem je res čas, da začnemo razmišljati o propadu civilizacije. Brez duhovnega napredka in želje po resničnem znanju in na tem temelječe kritične misli, bomo slej kot prej Cankarjevi hlapci, ki bodo v rokah držali pametni telefon in kot ovce kimali vsakomur, ki bo povedal večjo neumnost.

Nič nimam proti napredku in tehnologijam, a bojim se, da ko bo ta nadomestila (in smo že zelo blizu) klasično izobraževanje z instant vsebinami, da nas bo nazadnje prav ta »napredek« pogubil. Če k temu prištejemo še naš odnos do narave, pa smo v resnici z eno nogo že v krsti. Le še na gumb pritisnemo ali kliknemo in ...

EDINA STALNICA SO SPREMEMBE

Kakšno stoletje nazaj so bili puritanski malomeščani tisti, ki so tako kot mali fevdalci pred njimi, začeli zavirati napredek. Tako kot grofovsko zemljiška gospoda, so se tudi malomeščani, tako industrialci kot mali podjetniki, začeli upirati napredku. Pa ne industrijskemu, pač pa družbenemu, kar je nazadnje privedlo do kar dveh svetovnih vojn z deset milijonskimi žrtvami, z delitvijo sveta in nazadnje s hladno vojno. Meščanstvo v prvotni obliki je nadomestil srednji razred, ki pa je doživel podobno usodo. Ker je nasprotoval spremembam, ga je najprej kaznovala gospodarska elita, potem pa še njihova samoizolacija, naivnost, neaktivnost, čemur je sledil še zaton tega sloja kot pomembnega dejavnika v družbi. In s tem izguba moči. Enostavno danes srednjega sloja, kot smo ga poznali 50 let nazaj, ni več. Po letu 1990, tudi s padcem socializma na vzhodu, se je pojavil nov družbeni sloj, dosti manj številčen kot nekdanji malomeščani ali srednji razred, ki pa je imel za razliko od predhodnikov prednost v finančno-političnih navezah. Govorimo o novo komponiranih bogataših, ki se po svojem slogu lahko primerjajo z najbolj puritanskimi in purgarskimi malomeščani, od srednjega sloja pa jim je ostalo le krvno sorodstvo, ki se ga pa močno sramujejo.

Govorim o neoliberalnih povzpeticih, ki so svoja mala kraljestva zgradili v spregi s politiko, finančnimi lobiji in na plečih večine, še najbolj pa na račun ljudi nekdanjega srednjega razreda, ki so bili njihove največje »stranke«, ker so pač premogli nekaj prihrankov v nogavicah in nekateri celo kakšno vezo in poznanstvo. Če je meščane »krasila« ljušten do umetnosti (seveda so bile tudi izjeme), srednji razred dokaj visoka izobraženost in kultiviranost, pa današnje »jaro gospodo« krasijo le bahavo potrošništvo in pozerstvo, na katero bi sodila le nalepka »ko pride seljak v mesto«. Če so malomeščani v sicer ozkih čajankarskih krogih podpirali glasbenike, slikarje, pesnike ali celo filozofe in potem ko je srednji razred podprl nastanek pop kulture, del celo nastanek punka, je ta nova elita jare gospode mahnjena zgolj na purgarsko materialno samopotrjevanje.

In tako nas danes multinacionalke držijo v šahu ravno s tem, da nam kot zgled dajejo to purgarsko gospodo, ki namesto resničnih mojstrov v glasbi na svoje zabave vabijo turbo folk izvajalce, namesto kvalitetnega branja vam v dar poklanjajo priročnike o tem, kako boste z njihovimi nasveti obogateli, namesto spodbujanja znanosti in izobraževanja vam ponujajo bližnjice preko infuencarskih youtube posnetkov. Ta neskončni krog se bo končal šele takrat, ko bodo »pojedli« sami sebe ali pa ko bodo zaradi neizbežnih sprememb tudi multinacionalke, predvsem novodobni tehnološki faraoni spoznali, da jim je ta sloj odveč.

Edini recept za izboljšanje stanja v celotni družbi je tako čim večja in čim boljša izobraženost. Več kot narod ve, manj možnosti je, da ga bo kakšen tajkunček premamila zato, ker se vozi v na leasing kupljenemu Porscheju. Splošno izobraženost celotnega naroda pa lahko dosežemo le z dobrim javnim šolstvom. Elitne, privatne šole imajo nemara res lepe embleme na uniformah njihovih dijakov ali študentov, resda imajo zvoneča imena skrivnih študentskih združenj in resda na njih stane študij približno toliko kot dobro stanovanje v prestolnici ali dober avto, vendar ...

Ste se kdaj vprašali, koliko naših otrok si bo lahko privoščilo takšno izobraževanje?

Zato bodimo sprememba in zahtevajmo vse tisto, kar družbo kot celoto dela bogatejšo. Vse nas in ne le peščico.

EKOLOGIJA ZA TELEBANE

Če se bom po svojih Trbovljah namesto z avtom zapeljal z električnim kolesom in se takrat, ko bo treba v Ljubljano ali še kam dlje, namesto v dizlaša usedel v avto na hibridni pogon, bom s tem zares rešil planet pred izumrtjem?

No, v prvi vrsti bom pomagal rešiti avtomobilsko industrijo. Za pogon električnega bicikla mora TEŠ 6 vseeno kuriti nizkokalorični lignit in še naše evre zraven, da meni ni treba preveč trajbati pedal.

Podobno je z zdaj že malo manj opevanimi in reklamiranimi toplotnimi črpalkami, ki seveda prav tako kot električni bicikel, veselo delujejo na Pahor-Janševo TEŠ 6 elektriko. Tudi če namesto kuhanja večerje v domači kuhinji naročim pico ali kebab in mi iz bližnje gostilne skupaj s pol tone embalaže, nekaj plastike in nekaj kartona, kolo v plastični flaši in vse skupaj na motorju pripeljejo na dom ...

Če bomo želeli zares kaj spremeniti in rešiti svet pred katastrofo, bomo morali najprej korenito spremeniti naš življenjski slog. Predvsem pa pozabiti na potrošniške navade, ki so v resnici razvade.

Kar ne pomeni, da se moramo z življenjskim slogom vrniti za petdeset ali celo sto let nazaj v začetke industrijske revolucije pri nas, gotovo pa bi bilo koristno, če bi dobili popolno amnezijo na vse tisto, kar nam vsiljujejo preko TV, radia, časopisov, interneta ali pisem in reklam v nabiralniku. V katerih nam, če »kupimo« njihovo, obljublajo tako srečno prihodnost, kot je nima nihče na tem svetu.

Ne bom našteval, kaj vse sem sam nepotrebnega kupil v samo tem letu, a vsekakor priznam, da tega ni malo. Včasih, ker sem komot, včasih, ker je tisto ravno pri roki, včasih, ker se mi ne ljubi iskati alternative, največkrat pa, ker mislim, da je tisto res edino OK.

Pa ni, verjemite.

Napravil bom inventuro, pa da vidim bilanco 😊

TWITER ZGODOVINOPISJE VAŠKEGA POSEBNEŽA JANEZA

Janez Janša Retweeted

Janez Janša
@JansaSDS

Čestitke za vseh tistih 123 oddaj, ki niso bile povsem pristranske @RTV_Slovenija

[Translate Tweet](#)

Odmevi @TVOdmevi · 18h

Danes bodo 6000 Odmevi.
#sprejemamočestitke

Enkrat bi morali narediti anketo, če ne kar pravo znanstveno raziskavo o tem, kako sploh ljudje dojemajo zgodovino. Koliko ji verjamejo. In koliko so pri tem pripravljeni svoj pogled na že znano zgodovino spremeniti. In zakaj? Ali bi bilo bolje vprašati zaradi koga?

Včeraj so pripadniki Slovenske vojske položili vence na grobnico padlim domobrancem, kar je javno pohvalil tudi PV Janša. O mrtvih sicer vse dobro, naj počivajo v miru, vendar ... Si domači izdajalci, ki jih je poleg lastnega ljudstva obsodila tudi vsa antifašistična mednarodna javnost, zares zaslužijo državno čast, gardiste v slovesnih uniformah, bogato okrašene vence z napisi uradnih državnih institucij? In se, na drugi strani, prezirljivo spregleda resnične zmagovalce NOB, ki so Slovenijo osvobodili najprej fašistov, nato pa še nacistov. Preprosto se jih zamolči ali pa, če jih na molk kdo spomni, označi za krvoločne morilce.

To namerno izzivanje PV Janše, ki zbode v oči in srca, ima tudi globlji pomen. Če bi Janša vence na grob izdajalcem in krvnikom položil sam, kot neimenovani občan, mogoče še v spremstvu domačega župnika, kar spada v ikonografijo pospešenega revidiranja zgodovine, bi človek dejal, »ajde, spet trola svoje..«, a ko se v sledenje in propagiranje teh laži vključi še vojska, potem pa to niso več le muke vaškega čudaka Janeza, pač pa redefiniranje naših narodnih postulatov.

Sicer me ne skrbi, da bi Janezu, temu vaškemu posebnežu, zares uspelo spremeniti zgodovino, me pa močno skrbi, da bo hudo spremenil in poškodoval delovanje Slovenske vojske in tudi Policije. Po volitvah bo tako treba vzeti v roke ne le metlo, pač pa aparate za kemično čiščenje in kar nekaj kamnov, da se bodo postavili temelji porušene percepcije o nalogah Slovenske vojske in Policije. Vsekakor to ni PR propagiranje zblojenih idej vaškega posebneža Janeza.

Ob teh ceremonijah tudi ni manjkalo mož v krilih. Črnih krilih. Mnogi bi dejali, svoji k svojim. In imajo prav. Vendar ne, ko gre za državniške zadeve, ne v imenu države. RKC je od države ločena že desetletja in ne bomo dovolili, da se maziljena na mala vrata zopet vrne na mesta odločevalcev v državi, kot je npr. nedolgo nazaj na Janezovem Twitter kanalu zapisal eden od SDS-ovcev, da bi bil Štuhec enkrat šolski minister, na kakršnega smo čakali že skoraj

100 let. Edino, kar bi pomagalo RKC da se zave svojega poslanstva, torej širjenja vere, je to, da se jih umakne od vseh »korit«. Da ne bo Moderna galerija ostala brez sredstev za digitalizacijo pisem Cankarja, F. S. Finžgarja, Jame, Jakopiča, Groharja, Ažbeta, Fabianija, je vaški posebnež namenil RKC 700.000 € za digitalizacijo pisem domobrancev. Vaški posebnež Janez in njegov večni pajdaš Vasko sta tako dobesedno vrgla v koš osemsto pisem (800!!!), ki jih je Jakopiču pisal Jama. Stroka pravi, da bi iz te korespondence lahko nastalo eno temeljnih del o Evropski moderni umetnosti.

Zato je skrajni čas, da se po volitvah tudi odnos države do RKC postavi na mesto, kot si ga naša moderna družba zasluži. Kdor veruje, naj svobodno veruje. In kdor vero širi, naj se ukvarja s tem in ne s politiko, gospodarstvom ali celo z rednim izobraževanjem. To pa lahko dosežemo le z uvedbo t.i. »cerkvenega davka«, ki ga bo plačeval prostovoljno vsak, ki meni, da RKC poleg vsega bogastva, ki ga ima, potrebuje še dodatna sredstva.

Slovenija je moderna evropska država, ki temelji na znanju in ne na slepem verovanju, še manj pa na lažeh. Tako na lažeh vaškega posebneža Janeza kot maziljenih pobiralcev cerkvenih davkov.

HURA, KONČNO BODO TRBOVLJE GLAVNO MESTO EVROPE

Že ob oblikovanju sedanjih občin v začetku 90-tih sem pri takratni občinski oblasti nergal in sitnaril, zakaj niso že takrat zahtevali, da Trbovlje postanejo MO oz. mestna občina. Zavrnilo so me, da je to samo več birokracije in nobenega pravega haska. Pa se je kasneje izkazalo, da temu ni tako. Mnogo projektov, za katere je morala v preteklosti in tudi še danes poskrbeti občina sama, bi se lahko, če bi bile Trbovlje Mestna občina, izpeljalo tudi s pomočjo Evropskih sredstev. Edina je to prepoznala oblast v letih 1998/2002, a je občinska oblast pod SNS zadeve pometla pod preprogo. Je pa treba pri ustanavljanju MO vedeti, da za MO ni dovolj, da imajo njene sicer ozko občinske institucije v nazivu dodan pridevnik regijska/e, vsebinsko pa bi nemara spadale celo pod pristojnost Krajevne skupnosti, če malo karikiram. Pa vseeno, če so v Zagorju tako hrabri, da si zgolj na eni sami takšni instituciji, recimo VDC in nemara še na nekdanji »slavi« RCR, upajo graditi temelje za MO, potem ima Trbovlje v rokah toliko asov, da bi morale politične stranke, ki delujejo v Trboveljskem Občinskem svetu, močno boleti glava. Več kot očitno so spet zamudile.

Trbovlje so še vedno center regije ali bodoče pokrajine. Trbovlje so s svojimi odličnimi srednjimi in drugimi šolami še vedno izobraževalno središče Zasavja in širše okolice, v Trbovljah stoji tudi regijska Bolnišnica Trbovlje, Trbovlje so še vedno kulturno središče Zasavja, tu so tudi institucije, ki so bile in morajo ostati regijskega ter kasneje pokrajinskega pomena. Mislim na muzejsko dejavnost, mislim na možnosti, da v Trbovljah katera od obstoječih fakultet odpre svoj oddelek, ne nazadnje tudi država strmi k temu, da določene pristojnosti prenese tja, kjer jim je ustrezno mesto.

In če so Trbovlje tudi geografsko središče Zasavja in poleg Brežic ali Krškega tudi resen kandidat za mesto, v katerem bo sedež bodoče pokrajine, potem ni nobenih dilem ali zadržkov, da si Trbovlje ne bi prizadevalo za status mestne občine. Ne bomo zahtevali nemogočega, kot to kanijo v Zagorju, pač pa bomo zahtevali zgolj to, da se tudi dejansko vzpostavi tisto, kar že obstaja. In kar dobro služi svojemu namenu že desetletja.

Ali pa bomo v prihodnje zopet priča predlogom, ne prvič, da se kakšna institucija izseli iz Trbovelj, pa magari da se preselijo le sedež, fikus in direktor/ica?

NAŠ JANEZ, USTANOVITELJ IN PRVI REKTOR SATZ

Vlade Janeza Janše, že tretje po vrsti, se bom moral spominjati še dolgo. Tudi če tega ne bi želel. Preprosto zato, ker je poskrbela, da me bo kar sama opominjala na to. A vseeno je kar nekaj pomembnih mejnikov, ki jih Janši pri njegovih vzponih v večnost zapisanega »zmagovalca v popolnem porazu« ne moremo prezreti.

Prvi dosežek je zmaga populizma nad znanostjo in stroko. O zdravi pameti danes pač ne bomo, ker na slovenski borzi javnega mnenja ne šteje več in je izpadla iz vseh borznih kotacij. Zmeda med cepljenimi, necepljenimi, antivaxerji, antimaskerji, anti... je tolikšna, da je niti največji teoretiki zarot ne obvladajo več, kar kaže na to, da je laična stroka močno premagala t.i. uradno znanost. A Janšev epohalni dosežek, ko nas je posiljeval z zmedenostjo četrto razrednih »strokovnjakov«, ni v tem njegovem porazu proti nasprotnikom cepljenja, pač pa v tem, da je hote ali nehote pri tem ustanovil tudi SATZ, Slovensko akademijo teorij zarote.

Znašli smo se namreč v nekakšnem vakuumu sredi ostalega sveta in si zagotovili neposreden vpliv »ljudske modrosti« na vse. Tako ne bodimo presenečeni, ko se bodo na omrežjih formirale skupine, ki bodo kot za šalo opravile z mnenji in opozorili jedrskih fizikov, ko bo govora o morebitni škodljivosti in nevarnosti JEK 2. Tudi pri odločitvah o prekinitvi nosečnosti in o verouku v šolah zna biti še vroče. Poklic novinarja, sploh raziskovalnega, je tik pred izumrtjem. Zakaj bi jih sploh potrebovali, če stric Google vse ve in zna?

V na novoustanovljeni SATZ ima posebno mesto že danes medicina. Pogrešam ekonomske vede in napovedi vremena direktno iz tistih čipov v gumah, vidim pa, da je analitično prerokovanje prihodnosti že napredovalo in nekateri pri tem že uporabljajo preizkušene metode copy/paste starih objav na FB, kjer so spremenjena samo imena in včasih celo datum prve objave.

Tudi Ustavno sodišče je že v nevarnosti, a to se trese že nekaj časa in to po zaslugi Janše. Upam, da zmaga zgodovina. Ker v zgodovini je še vedno na koncu zmagala zdrava pamet.

Branko Grims
@BrankoGrims1

Dokazali ste, da je imel Vaclav Havel prav: Laž je nesmrtna duša levičarjev!

1:35 PM · May 25, 2020

1

Reply

Share

[Read 16 replies](#)

KAKŠNE BARVE SO OVCE?

Čeprav sem po srcu naprednjak, se zadnje čase veliko bolje počutim v preteklosti, v zgodovini. Težave imam edinole s polpreteklo zgodovino.

Če začnem pri 2. svetovni vojni ... Moj str fotr ni bil ravno narodni heroj, bil pa je prvoborec in dvakrat ranjen in nazadnje nekje v arabijah puščave pri Angležih cepljen. Proti tetanusu, ker proti nacizmu in fašizmu je bil naravno imun. A danes mu ta imunost ne bi veliko pomagala, da ga mlečnozobi Mahnič, ki skrbi za državno varnost, ne bi skupaj z drugimi partizani označil za morilca. Tako preprosto ti to pride. Kar pripelje se. Še dobro, da po balaševiško že dolgo orje nebeške njive, moj st'r fot'r.

Tudi mojega fotra ni več med nami. Ker če bi bil, bi ga, kot enega od rdečih direktorjev, danes Tanko in Žibret Bahova razkrila javnosti kot ta haupt kriminalca. In Pojbič bi dodal, »tudi komonista, tudi komonista!«, pa čeprav je iz partije izstopil prej, preden je Janša na kolenih prosil, da ga vzamejo nazaj. Fotr ni hodil v Jajce, tudi v Kumrovec ni hodil v šole, je pa, ko se je Janša ravno rodil, pomagal svojemu kumaratu Šipku, sindikalistu, ki je skupaj s Piklom, glavnim med sindikati, organizirati prvi štrajk v SFRJ. »Maš pa jajce!« mu je potem dejal Hohkrautov Dolf, brat heroja Lojza, po katerem se imenuje šola. In pripomnil, da so po Beogradu Kardelju in drugim naročali, da jih vse ekspresno pošljejo na Goli otok. Pa jih niso, raje so na bližnjem otoku Rabu zgradili Dom rudarjev. Fotr zaradi tistega pri štrajku nikoli ni iskal kakšnih pohval ali si pripenjal zaslug, je pa nekaj mrmral v brado, ko je opazil, kakšni heroji so postali eni potem, ko so namesto stradanja v gladovni stavki v trboveljski jami, med priporom jedli čufte in lizali sladoled. Ker je bilo toplo, že skoraj vroče, v tisti slovenski pomladi.

In ker japka ne pade daleč od drevesa, imam občasn, ki se večkrat potegne v neskončno, tudi sam težave s temi našimi novodobnimi zgodovinarji, kot so Hojs, Kangler, Grims in Janša. Grem na protest v Ljubljani, dobim vzdevek kulturni marksist. Grem na protest v Trbovljah, poleg obiska policije dobim še vzdevek drhal. Javno pojasnim, da so vlade SDS škodljive, ker trosijo sovraštvo, delijo narod in najemajo pufe. In skočijo do plafona, da s(m)o liberalci krivi, da bo država plačala odškodnino za izbrisane podrejenca in druge. Ko jim je očitno tudi Bog, ki ga imajo ves čas na jeziku, pojasnil, da naj malo umirijo konje, sem jih spomnil na Zvon 1 in Zvon 2 in več kot pol milijardno luknjo, največji dolg narejen kadarkoli pri nas. In da ni ne RKC ne SDS, še manj pa NSi, odplačala niti centa tega dolga. In ko vmešam še tistih 32 milijončkov, ki jih je Vizjak odpisal Petanu, mi začnejo pošiljati grozilna pisma. Brez metka za puško. Verjetno so vse porabili za grožnje s samomorilskimi atentati iz zasede.

Očitno so v naši družini vsi ovce črne. Z močnimi odtenki rdeče.

Hudo ...

NA DESNO 'KRUG, RAVNAJ'S'

Ne samo včeraj, že dolgo prej me je zmotilo Janezovo javno nažiganje po JLA kot po eni najbolj zločinskih vojsk vseh časov.

Kot vedno "resnica" ni ne bela, kaj šele črna.

Tista JLA, ki je preko generalov in Miloševičevih politikov po letu 1988 (ali še prej) spremenila kurz, ni bila več ista JLA, kot tista JLA ali še prej JNA, ki s(m)o jo poznali od 22. 12. 1941, ko je bila ustanovljena 1. proleterska brigada. JLA, ki je želela preprečiti našo osamosvojitve, je bila od politikov – nacionalistov ugrabljena vojska, kar se je kasneje lepo pokazalo na primerih tudi genocidov, ki so bili storjeni v povsem nacionalističnih vojnah na Hrvaškem, v Bosni in na Kosovu. Kjer pa ni bila več JLA, pač pa na novo obujeni četniki in ustaši in ...

Nič, prav nič skupnega ni imela ta Miloševičeva osebna JLA s tisto JLA, v katerih je služilo na sto tisoče Slovencev, mladih fantov, ki so jih vpoklicali za leto ali celo dve ali tri. Tista JLA je v Sloveniji pomagala ob elementarnih nesrečah, sam se spomnim njihovih intervencij v Celju, ko je poplavljal Savinja, gradili so pontonske mostove, kjer jih je odnesla ujma, kopali so vodovode na manj razvitih območjih Slovenije, ne nazadnje so teptali vznožje skakalnic v Planici, da je potem svet obšla rajska podoba doline pod Poncami, v vrstah JLA so naši mladi športniki služili v posebnih enotah, da so vzdrževali svojo formo. V tisti JLA so mnogi stkali prijateljstva, ki jih ni uničila niti vojna, niti med seboj sprti nacionalisti Srbije, Hrvaške, ali če hočete, iz Slovenije. Čeprav večina nad služenjem ni bila navdušena, sploh če so jih poslali kam bogu za hrbet, pa to v času do ekspanzije nacionalizma ni bil sistem, ki bi deloval proti narodu. Ko smo enkrat po letu 1980 izvedeli, koliko denarja gre za vzdrževanje te JLA, smo bili tudi pri nas proti tekmi v oboroževanju, proti elitizmu generalske nedotakljivosti, proti vmešavanju varnostnih služb v naša življenja, tudi naborništvu smo začeli postavljati pod vprašaj. Pa vendar je bila to takrat vojska, na katero smo bili vseeno vsaj malce ponosni. Tudi takrat, ko so sodelovali v enotah Združenih narodov. Vedeli smo, da se tam borijo za mir. Danes je naša SV v Natu, a bojim se, da je njena naloga včasih dosti drugačna od tiste vloge, ki jo je imela JLA v okviru Združenih narodov.

Ne, nisem nostalgičen, ne kolca se mi po tistih časih, a vseeno bi želel, da smo pošteni. Pošteni do vsega, kar smo preživeli skupaj. In kar ni bilo vedno slabo. Ko so na včerajšnji dan pred 30 leti odhajali še zadnji vojaki iz Kopra, sem bil tudi sam vesel. Vesel, da ne bo njihova prisotnost kot neka senca grožnje nad nami in vesel za vse tiste mlade fante, ki so morali služiti tisto drugačno JLA, Miloševičevo JLA, da so živi, zdravi in srečno prišli nazaj domov. Če so, če jih niso generali po ukazu velika Vožda poslali v Vukovar ali ...

Medtem, ko to pišem, sem pomislil, da politizacija naše slovenske vojske in še policije povrh, močno spominja na tisto, kar je uspelo Miloševiču. Tudi on se je izgovarjal na domoljubje, na nacionalnost, ki da je več vredna od življenj ljudi, s katerimi se je prej desetletja mirno sobivalo. Tudi zaradi »tiste« JLA. Ki se je, kot toliko tistega dobrega, sfižilo le zaradi lakomnosti in oblastiželjnosti dobro poznanih oseb. Tistih iz preteklosti ali tistih iz sedanjosti.

Kdor se sramuje ali celo potvarja lastno zgodovino, ta si prihodnosti ne zasluži.

SUVERENA NI LE DRŽAVA

Suveren je vsak človek.

Seveda v okviru pravic, ki gredo vsem. Vsem. In vsem enako.

Na to sem pomislil ob izvajanju Kanglerja, Janševega državnega sekretarja na MNZ, nekdanj pa župana Maribora, ki je postal »Gotof« zaradi cestnih radarjev, še bolj slaven pa zaradi ptičjih hišic, v katerih so že vrabci čivkali o njegovi korupciji. Skupaj z litijskim poslancem SDS, Doblekarjem, sta na seji komisije DZ komentirala proteste in jih označila za nezakonite. Da gre za drhal, ki krši zakone. Da gre za nasilneže in prevratnike, ki pod taktirko KUL opozicije in stricov iz ozadja rušijo najboljšo vlado Janeza Janše.

Niti malo me ne boli, če me osebi, kot sta Kangler in Doblekar poimenujeta z drhaljo. Res ne. Ker že to poimenovanje samo kaže na popolno odsotnost razumevanja demokracije, da o bontonu ne govorimo.

Bil sem prvi, ki je že 24. 9. sokrajane pozval, da se 28. 9. dobimo »na štengih pred DDT« in mirno izrazimo nestrinjanje z vlado Janeza Janše, ki je prihajala v Trbovlje razviti svoj SDS prapor. Sokrajane sem potem z niz objavami (spodaj) pozval, da jim tega ne smemo dopustiti preprosto zato, ker se s takšnimi politikami, kot nam jih vsiljuje ta vlada z ukrepi, pač ne moremo strinjati. Tako kot so se leta 1924 naši dedje – rudarji uprli prihajajočemu nacionalizmu ORJUNE ali naši očetje leta 1958 v štrajku rudarjev centralizmu Beograda. Mojo pobudo sta sprva povzeli le dve ženski (zaradi morebitnih težav ju ne bom imenoval), a se je iniciativi iz ure v uro spontano odzvalo vse več občank/ov. Sam se si prislužil tudi obisk policije, češ da netim upor v Trbovljah. Dan pred samimi protesti so se pozivom pridružile tudi druge iniciative, kar je nazadnje rezultiralo v več kot tisoč petsto glavi množici, ki je pred DDT v Trbovljah vztrajala od 17.30 do 21.30.

Na prvi pogled bi kdo rekel, da nismo dosegli veliko. A že dejstvo, da je bilo srečanje vlade v DDT zamaknjeno za več kot uro in pol in da so morali velikega Janeza Janšo v DDT spraviti skrivaj in mimo WC-jev, namesto skozi glavni vhod, veliko pove. O nas, ki smo vztrajali, še več pa o vladi in Janši samemu. Več o tem si lahko še vedno preberete v zapisu [Trbovlje, protest skozi oči protestnika - Kritično \(kriticno.si\)](http://kriticno.si).

Podobno kot Kangler razmišlja tudi državna sekretarka Alenka Forte, jasno iz kvote SDS, ki je nekaj dni po protestih v Trbovljah, na seji občinskega sveta v Trbovljah zahtevala, da se občina v imenu vseh občank in občanov javno opraviči za izgrede, do katerih je prišlo ob obisku vlade 28. 9. 21. Zahtevati od naroda, da bo slepo spoštoval in celo malikoval oblast le zategadelj, ker je oblast? Pišemo leto 2021, v XXI. stoletju smo in v razvitem svetu vlada demokracija. Absolutizem tako živi samo še v glavah tistih, ki nimajo odgovora na vprašanje, kaj storiti danes, o jutri pa razmišljajo v preteklem času. Oblast je treba videti podobno, kot pravi pregovor o obleki - obleka ne naredi človeka. Kot tudi vsak oblastnik še ni dober politik, kaj šele človek. Alenka Forte pa očitno, kot še veliko njih iz SDS, ne razume poante pravljice »Cesarjeva nova oblačila«, temveč do golega razgaljeni nesposobnosti velikega vodje še vedno aplavdirajo. Še več, isto zahtevajo tudi od nas. Janševo poniževanje vseh, ki se z njim ne strinjamo, izhaja iz naše zavrnitve, ko nam trmasto vsiljuje tisto, česar si ne želimo. Kar dokazuje domeno, da živi v slonokoščnem stolpu svoje vzvišenosti in arogance in realnega sveta okoli sebe več ni sposoben dojemati. Zato je edini obrambni mehanizem, ki ga zmore in sploh zna, poniževanje in celo nasilje. Verbalno, simbolno in tudi že dejansko.

A naj se vrnem h Kanglerju in Doblekarju. In temu, kako s vsi protesti orkestrirani iz leve greznice, kot se je izrazil. Kot Grims je mahal tudi s fotografijami sodnikov, ki so se družili s poslanci SD, češ da to kaže na kontinuiteto komunističnega terorja. Ne vem, zakaj mu Rudi Medved ni postavil vprašanja, kako potem komentira recimo twit Klemna Jakliča, Ustavnega sodnika, ki je zapisal, da je Janša največji sin slovenskega naroda. Ali bratenja istega Janše s tožilcema Brezigarjevo in Drobničem?

Doblekar je ob tem ponovil celo tezo, da smrt janšizmu pomeni neposredno grožnjo s smrtjo Janši. Kot da bi vedel, da bo že čez nekaj dni dobil anonimno grozilno pismo, za katerega je že navaden poštni delavec pojasnil, da je 99 % ponaredek. Organi pregona, ki jih skupaj s Hojsom vodi prav Kangler, bodo verjetno s tem imeli velike težave. Podobne težave, kot pri Vizjakovi »lepljenki«; s Hojs-Mahničevimi ukazi, da policija uporabi prekomerna sredstva; s kazenskimi ovadbami proti Dikavčiču ... Ko je Kangler omenjal, kako so v MB leta 2012 zažigali lutke z imeni politikov, je spregledal, da so še pred tem vidni člani SDS pred Kučanovim domom v ljubljanskih Murglah zažigali knjige z njegovo podobo in kričali, da je čas, da se morilcu Kučanu sodi. Štefka Kučan, soproga nekdanje ga predsednika RS, jim je postregla s čajem. Kangler, Hojs, Mahnič in Olaj so protestnikom postregli z vodnim topom in bridkim solzivcem. Razlika je očitna.

Suverenost človeka je najprej v tem, da se sam odloča, kaj je prav in kaj ne. In da potem zvesto sledi tem svojim prepričanjem. Eni tako, da na kulturnen način izrazimo svoje nestrinjanje, drugi tako, da oblast uporabijo za to, da bi nas utišali. Ker prepričati nas, po vseh norijah in debaklih, ne morejo. Ne s svojimi konstrukti in lažmi; ne s spreobračanjem dejstev; s kazanjem s prstom na druge, da so krivi njihovih napak; ne z vodnimi topovi ali solzivcem. A ker suverenost pomeni tudi oblast, bi Kanglerju in ostalim iz te kamarile

svetoval, da si preberejo tisti del ustave, ki govori o tem, kdo ima v Sloveniji oblast. Lahko mu, Kanglerju in vsem ostalim iz te mafiji podobne združbe prišepnete, da tam nikjer ne zasledimo, da ima oblast Janez Janša. Kaj šele neomejeno, kar od nas zahteva ta režim.

Skratka, bodimo suvereni in si vzemimo oblast nazaj.

Demokratsko, na volitvah.

 Franc Kangler PODATKI twitter
@KanglerFranc

Leta 1984 nisem smel na redni študij, ker sem padel na preverki, ker je moja mati hodila vsako nedeljo k maši!
Tako je bilo takratni milici ali policiji. 12:23 PM · 18. jul., 2021

V tvite uredništvo pravopisno in slovnično ne posega.

PRIVATNIŠTVO

O osebah, ki se jih še danes drži nekdanje slabšalno ime »privatniki«, le še redko kdaj slišimo ali beremo. V prejšnjem sistemu so veljali za simbol zaslužkarstva, včasih po krivem ali pa po pravici tudi lahkega ali celo nezakonitega, če je bila recimo v igri tudi utaja davkov. A resnica o povprečnem slovenskem privatniku je bila in je še vedno daleč od tega. Večino bi namreč lahko brez zadržkov imenovali garači.

Trg storitev je »privatništvo«, veliko in malo, tako razpršil, da danes privatnike, torej s.p.-je najdemo na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti. Ko pa nanje pomislimo kot na družbeno skupino, se nam največkrat pred očmi prikaže podoba vodovodarja ali avtomehanika.

Ko pušča in curlja iz cevi ob šestih zjutraj ali ob pol desetih zvečer, na koga bomo pomislili, če ne na vodovodarja. In pomislimo tudi na to, da bi moral biti v naši kopalnici že deset minut prej, preden je prvič kapnilo iz cevi. Vse to po naše namreč spada pod kvalitetno storitev.

Tudi avtomehaniki so še vedno del te cone udobja našega potrošniškega mišljenja. Ko ob najmanjšem klenku avto zapeljemo v njihovo delavnico, pričakujemo, da nas bo čakal s ključem št. 12 v rokah in da bo že naslednjo minuto vse poštimal v nulo, kot da smo v boks formule ena in ne v storitveni delavnici, kamor zahajajo tudi drugi s podobnimi težavami. Toliko o nas uporabnikih, ki imamo vedno prav. Potem so tu še tisti, ki imajo na »privatnike« še dosti večji vpliv kot mi. Birokrati. Od onih na Ajpesu, Fursu, na inšpekcijah, do ne nazadnje redarjev ali celo policistov. Pravzaprav je Slovenija v svojem negativnem spominu na tiste pred-osamosvojitvene privatnike obdržala toliko enih omejitev, kot da je to skupina »specialnih povratnikov kriminalcev«, ki jim družba daje »novo« priložnost. Mogoče v želji, da se privatništvo, ki ga sicer po logiki sedanjega sistema uravnava že sam prosti trg, ne bi preveč razbohotilo. Ja, birokrati v Ljubljani do pičice natančno vedo, kako poteka delo vsakega od teh silnih privatnikov.

Malokdo se zaveda, da domala povsem enaki zakoni veljajo tako za kompletno postrojenje in delovanje Revoza kot za avtomehanika Miho. Da mora imeti Johan, s.p. zidar, ki nam bo postavil 3 m dolgo škarpo, vse poštimalo tako, kot mora imeti poštimalo gradbeno podjetje, ki gradi 10 km AC. Johan ima zaposlena 2 pomočnika, velik gradbinec pa 500 delavcev

in še vsaj 500 (velikokrat dosti več) podizvajalcev. Včasih tudi Johana. Do frizerk, birtov, lastnikov kafičev ali taksistov še prišli nismo, pa kakšnih velikih razlik med njimi niti ni.

In zdaj se za samo pol minutke postavimo v kožo teh velikih privatnikov. Ste vedeli, da ti privatniki, če bog ne daj zbolijo, da od zdravstvene blagajne plačane bolniške niso upravičeni prvi mesec bolezni? Ne? A veste, kakšne zagate bi imelo nekaj sto tisoč ostalih zaposlenih, če bi podobna »klavzula« veljala tudi za ostale delavce v velikih podjetjih? Ali v javnih službah? Ste kdaj pomislili, da ti silni privatniki za svoje največkrat ne ravno milijonsko poslovanje po zakonih odgovarjajo z vsem svojim premoženjem? In da če slabo posluje, tvega, da mu zarubijo ne le sredstva na lastnem računu, pač pa še vse premoženje njegove družine? Medtem pa lahko veliki, kot je ena RKC, ki je preko Zvonov sfučkala 500 milijonov, pufe prenesejo na slabo banko, potem pa dobijo od države še odpustke. Recimo – duhovniki, serviserji nekaterih slovenskih duš, tako vsak mesec od države prejmejo UTD v višini nekaj sto evrov. Samozaposleni s.p., torej privatniki, ki za razliko od duhovnikov plačujejo vse davke, pa do nadomestil zaradi izpada dela in s tem dohodkov v času korone niso upravičeni.

Teh privatnikov ni malo. Včasih, pred desetletji, smo jih vsi poznali. Vozili so največje Mercedese in najhujše BMW-je. Danes je to postala marginalizirana skupina malone brezpravnih posameznikov, ki jih meljejo kolesa sistema in od katerih mi pričakujemo vrhunske storitve na pol zastonj in že včeraj. Za državo so ti privatniki nekakšen mali bankomat, ki vedno nekaj nakaplja v proračun, za birokrate so tista nepogrešljiva skupina, za katero pišejo vedno nove zakone in pravila, da opravičijo svoj obstoj, sploh pa veljavo. Vsem naštetim in še nam povrh pa enkrat začne puščati pipa, zavore slabo primejo, frizerka ne najde termina za vaše kodre, kafič je zaprt, ker niso zmogli, pedikerka je zbolela za kovidom, še mesar razmišlja, da bi postal vegetarijanec. Karikirano, seveda.

To področje bo potrebno temeljito preurediti z ustreznimi popravki zakonov. Najprej tistega o združenem delu. In prav čas krize in tik po njej, bo pravi čas za to.

IZ 2018 V 2019

Enega smo zaključili, drugega začnemo. Ta, ki je za nami, nam je prinesel kar nekaj dobrega, a življenje si zagotovo ne bi zaslužilo tega imena, če ne bi bilo vmes tudi kaj takšnega, za kar bi raje videli, da se ne bi zgodilo. Nikdar zgodilo. No, seveda, vsem nam so se zgodili kdaj dobri, tudi odlični ljudje, ki so zaznamovali preteklo leto, vedno pa se najde tudi kakšen kaliber, ki zna zadeve popoprati tako, da nam gredo vsaj v nos, če že ne kaj hujšega.

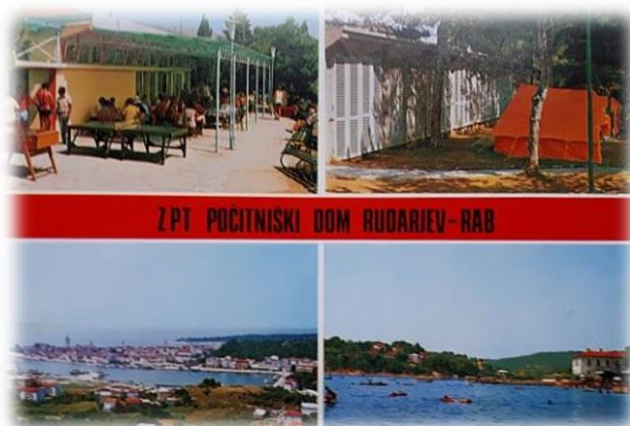
V svetu je verjetno največji, ne pa tudi najboljši pečat pustil naš »najboljši zet«. Kot fantek, ki mu poklonijo slaščičarno, da v njej počne kar mu pade na um, tako Donald dojema ZDA in cel svet. Ker je globoko prepričan, da so ZDA »the best of the best«, on pa še kaj več. Tako ne preobrača na glavo le ZDA, pač pa se vtakne v vsako zadevo, poklican ali ne, in hoče zadeve peljati tako, kot reče on. In le on. Če ne... Upam, da bo v 2019 Melanija našla način, da ga večkrat zvabi v svoje posvečene prostore in mu pozornost, če se še da, preusmeri še kam drugam. Bolje, da svojo energijo pušča tam, kot pa da je zjutraj jezen sam nase, popoldan pa na cel svet. Če ne ... Težko je po njegovih diplomatsko avtoritativnih akrobacijah sploh najti tistega, ki bi ga mirno postavil na drugo mesto. Kandidatov je več, vsak od njih pa je imel vsaj svojih 5 minut, svoj show time in je dodal svoj delež temu, kako se je vrtel svet v preteklem letu 2018. Od Putina, Kitajcev, Korejca, kopice evropskih politikov, pa vse do velikih in malih plemenskih »poglavarjev« v Afriki ali na Bližnjem Vzhodu. Tudi Balkan je spet brbotal in to vse močnejše in glasnejše. Kaj se bo izcimilo v Republiki Srbski, na Kosovu, v Makedoniji in še kje v naši bližini, pa verjetno še najbolje vedo analitiki in operativci ameriške CIA, ki tega teritorija niso zapustili niti po Daytonskem sporazumu in ves čas skrbijo, da se, bog nas obvaruj, zadeve na teh območjih umirijo. Na drugi strani pa - če je res EU trenutno najbolj stabilno področje na naši obli, potem imamo preklemsko srečo. Ker, prepričan sem, da do tega ni prišlo po zaslugi kakšnega Junckerja ali njegovih komisarjev. Čeprav EU barometer kaže največje zaupanje pol milijarde ljudi v EU institucijo, lahko sami dnevno vidimo, da je ideja združene Evrope, kot so si jo zamislili njeni očetje desetletja nazaj, povsem izrojena. Vsak dela, kar se mu zdi, vsak meri po svojih vatlih, vsak se trudi smetano pobrati zase in ... preživeti. Tudi brez Velike Britanije. Imam občutek, da bo Brexit otočanom še desetletja grenil življenje in da se

jim bo še močno kolcalo po tem, da so bili članica EU, ki je imela največ izjem, ki je bila deležna številnih odpustkov in popustov, ki je pa je vseeno močno vplivala na razvoj in samo delovanje EU. Že hiter pregled sredstev, ki jih je VB vplačevala v EU in na drugi strani višina carinskih dajatev, ki se bodo postopoma uvajale, da vedeti, da bodo na izgubi. Najprej gospodarstvo, potem pa še otočani. Tudi Donald, na katerega so v 2018 toliko stavili, je potegnil ročno zavoro in le opazuje, kako bi zdaj ZDA iz Velike Britanije lahko naredile svojo kolonijo in se tako maščuje za oviranje angleških kraljev pri vzpostavitvi prvih držav v ZDA. Med drugim, seveda. Ker, pomembnejše je, da ZDA tam čim več zaslužijo. Pa VB ni edina težava EU. Če pustimo ob strani Francijo in Italijo z njunima napihnjenima proračunoma, ima EU še večje težave s tipi a-la Orban in njemu podobnimi, ki s svojimi skrajno desnimi strankami na vsakokratnih volitvah dobivajo vse več podpore in vse večje zaupanje navadnih ljudi. Ti v populističnih besedah teh politikov slišijo novo Odo radosti, v njih vidijo ne le luč na koncu tunela, pač pa dobesedno obet, da bodo nebesa kar na zemlji. Kolikokrat so že posamezni evropski narodi padli na te finte? Mnogokrat, a očitno še ni dovolj. Zanimiv bo tudi razplet s Turčijo, ki se je strgala z vajeti tako EU, Putinu in Trumpu in ki si želi, da se ponovno vzpostavi neke vrste Veliko turško cesarstvo. Ali erdoganstvo? Turčija v EU ne bo več silila, dovolj ji bo, če (spet) pokori Kurde doma in v Siriji, se gospodarsko dvigne nad večino severno afriških držav, kamor Turčija že desetletje vlaga enormna sredstva in ... imamo novega velikega igralca. Na žalost prav tako nepredvidljivega, kot je Donald ... Seveda, še bi lahko naštevali posameznike, ki so premikali meje. Od športnikov, umetnikov, novinarjev, aktivistov, zdravnikov in znanstvenikov nasploh. A roko na srce, čeprav na trenutke v središču pozornosti, bo nanje svet pozabil hitreje kot na leto 2018 samo. Življenje je včasih krivično, a človekova natura – imeti več, biti več – pač v ospredje vedno porine tiste, ki si tega največkrat sploh ne zaslužijo. Kar nas navadno nauči šele zgodovina. Pa še to ne za dolgo ...

Pa naša ljuba draga podalpska vas, ki ima tako lepo ime Slovenija? Poznate tisto anekdoto o tem, kdo je najboljši? Oziroma kako se določi, kdo je najboljši ...?

MORSKE ŠTORIJE

RAB – prvič

Ne spomnim se, kolikokrat sem bil na otoku Rabu, vem pa po pripovedovanju, da so me tja prvič zanesli starega šele devet mesecev. Moj prvi spomin na ta biser v Kvarnerju pa je vseeno zgođen, če ne celo najzgodnejši od vseh mojih spominov. Dopuščam sicer možnost, da se je v ta moj spomin prikradel tudi kakšen fragment, ki je nastal na podlagi pripovedovanja drugih, recimo mame. A dejstvo je, da je filmček iz poletja 1960 v mojem spominu tako živ, kot da bi se snemal včeraj. In ni vezan na same počitnice, pač pa na naš odhod z otoka.

Takrat Rab še ni bil današnji Rab, ni bilo trajektne povezave, ni bilo niti prave ceste po Barbatu do samega mesta Rab in ... Še marsičesa ni bilo. Celo turistov je bilo le za sol. Tako si se na otok lahko pripeljali z veliko, skorajda gosposko ladjo z Reke, ki je nosila zveneče ime Partizanka in je na otok priplula v zgodnjih večernih urah, kjer jo je vsak večer pričakal špalir, vreden cesarja Franza ali vsaj maršala Tita. Druga, za navadne turiste bolj sprejemljiva varianta, pa je peljala preko Senja, od koder je dvakrat na dan vozila za današnje pojme sila skromna barčica, na katero so natlačili tudi do 50 oseb. Približno toliko nas je tudi letovalo v izmeni takratnega Rudnika Trbovlje.

Tistega jutra, ko smo se vračali, je bila nedelja. Letovali smo v t.i. »Rudniškem domu« na Palitu, na krasni vzpetinici, ki je lepo porasla z borovci, in ki ima, vsaj zame, enega najlepših morskih pogledov, ko zjutraj pogledaš skozi okno naravnost na zaliv Sv. Eufemije in Suho Punto v ozadju. Po zajtrku in potem, ko se je pred »domom« nabralo za tri ribiške čolnice kufrov in nahrbtnikov (ja, nekateri so šli takrat na morje z gorskimi nahrbtniki), se je procesija »knapovskih« družin odpravila preko enega najlepših parkov na Jadranu do mesta Rab in do samega pristanišča v mestu, kjer se je vsakič na isto mesto pristonila tista barkača, katere imena se ne spomnim več. Vsekakor pa je bila bela. Med potjo je nekaj nebogokletnih zbežalo iz procesije in kasneje sem izvedel, da so »skočili« k maši. Jasno, nedelja in nedeljska maša. Kljub temu, da danes slišimo kako grdo se je postopalo z verniki v trdem socializmu, pa se ne spomnim, da bi kdo imel pripombe na to, da so se šli knapi skupaj s familijami pokloniti bogu in zraven še kaj zmoliti. Tačas, ko smo mi korakali proti mestu, sta barba Bare in upravnik Miloš z ribiškimi čolni prepeljala do mesta vso našo prtljago, kar se nam je zdel luxus par ekselenc. Pristanišče je bilo takrat prazno, na prste ene roke si lahko preštel ribiške ladje, o gliserjih in jahtah pa takrat še ni bilo ne duha ne sluha. In ko smo prišli do kamnite promenade ob pristanišču, mimo dveh od vseh treh rabskih hotelov, sem zavonjal čuden smrad. Takšen, ki

iritira, ki sili ne le v nos, pač pa tudi v grlo in še v možgane. Razvajeni od dišav sivke, rožmarina, borovcev in ostalih lepot rabskega parka, smo bili ob smradu v pristanišču šokirani.

Miloš, oskrbnik, ki nas je pričakal v čolničku s prtljago, je na to pripomnil: »Ah, nije to ništa, bit će oluje ...«

In res, smrdelo je iz globin morja, smrdelo je iz tistih ribiških ladjic, smrdelo je iz kanalizacije, ki se je zlivala direktno v morje in meni se zdi, da je smrdel tudi zrak, ki sem ga vdihaval. A verjetno je bil le tako nizek zračni pritisk, da je bil občutek podoben tistemu, kot da bi človek potisnil glavo v vrečko polno kozlanja. Ko smo zagledali odrešilno ladjico, ki se je nazadnje le prikazala in se parkirala, smo bili nenadoma vsi veseli, da odhajamo, čeprav pri zajtrku nihče ni bil ravno vesel, da zapuščamo rajski otok. Otok, kjer smo se cele dneve kopali, jedli ribe, balinali, igrali ping-pong, kjer so starši imeli čisto prave knapovske pijanice, ki jim domačini niti v sanjah niso mogli slediti, žal nam je bilo, da bo naša lepa rjava barva v nekaj kratkih tednih zbledela, da bodo zbledele tudi slike, tiste na zaliv pod domom, na kopalne dneve na »rudniških« pomolih pod počitniškim domom, pa slike na poti proti mestu, ko z obale vidiš le rob rabske cerkve z zvonikom, ki ga še danes prekrivajo skale, borovci in agave. Vedeli smo, da nas zjutraj na pomolu ne bo več pozdravil barba Andrija, ki je iz čolniča ponujal domače grozdje in črno vino; mladi knap Ivo je vedel, da nikoli več ne bo videl Brigitte, brhke Bavarke, s katero je nekaj noči zapored preplesal v Imperialu; otroci so vedeli, da bodo nabrane školjke in morski polži počasi zgubili vonj po morju in da bo v školjkah ostal le še zvok daljnih morskih vetrov.

Ko smo z ladjico odpluli mimo Barbata in potem zavili v takrat že zloglasni senjski kanal, je eden od mornarjev na palubi pokazal moškim železen križ, ki je štrlel iz morja kot nekakšna zlovešča Pozejdonova harpuna in pojasnil, da se je tamkaj v poletni nevihti potopil partizanski čoln. Prav takšna nevihta je morala biti, kot se nam obeta sedaj, je pojasnil. In še preden je povedal, se je nebo začelo lomiti, zašvigale so strele, začelo je liti z neba, da nisi videl vrha svojega nosu in morje se je v velikanskih, skoraj dvometrskih valovih penilo in nas zalivalo še od spodaj. Kapitan ladjice, če je to sploh bil, je ukazal umik vseh otrok in žensk v podpalubje, kjer je bil en sam prostor, nekakšno skladišče, ki je bilo k sreči prazno. Prav takrat, ko smo se rinili v notranjost, je mami močan veter odpihnil lep slamnat klobuk, ki je odprhotal v vetru kot zlato rumeni galeb, ki se ni bal vetra in je pogumno zajadral vanj.

Minute so tekle, ladjico je premetavalo kot lupino, skozi vrata je v notranjost vdiral morska voda, skozi linice, kjer si drugače videl morsk gladino, pa se je videlo le nekaj temno modrega med brbotajočimi mehurčki, ko je bila ladjica pogreznjena globoko v morje. Ko je eden od mornarjev pokukal k nam v podpalubje, sem opazil očeta in druge moške, kako so privezani skupaj z močno mornarsko vrvjo.

In šele takrat me je postalo strah, čeprav tudi zaskrbljen obraz moje mame ni obetal nič dobrega. Ljudje so jokali, se stiskali drug k drugemu, drgetali, čeprav ni bilo hladno in nazadnje je ena od starejših gospa stopila na sredino tistega utesnjenega in klavstrofobičnega prostora ter zavpila Aleluja. Nato je padla na kolena in začela moliti. Glasno, vzneseno, goreče in kmalu so ji sledile skoraj vse ženske ter tudi večina otrok. Pogledal sem mamo, ki se je samo nasmehnila in me skušala opogumiti. Verjetno je v mojem pogledu zaznala vprašanje, zakaj tudi ona ne moli, zakaj ni na kolenih in zakaj najinih duš ne priporoča bogu.

»Roman, mornarji že vedo, kako in kaj morajo, da bomo varno pripluli v Senj!« mi je pomežiknila in me stisnila k sebi. Medtem ko sva gledala skoraj fanatično mašo, ki je potekala brez duhovnika in oltarja v podpalubju ladjice in medtem, ko sem si z zanimanjem ogledoval obraze žensk in otrok, je čas minil hitreje, ni pa se umirila nevihta, ki je postajala vse močnejša.

A po kakšni uri vratolomnega privzdigovanja in potem skoraj breztežnostnega padanja barčice v prazno, smo od zunaj zaslišali huronske vzklike.

»Konec je!« so vpile ženske in še bolj glasno molile Zdravo Marijo in Oče naš. In res je bil konec. Pristali smo namreč. Ne sicer lepo in elegantno, pač pa z butanjem ob pomol in ko so nas enega za drugim potegnili z ladje in smo pristali na trdnih tleh, jih je kar nekaj spet pokleknilo in poljubljalo tla pod nogami. K nama se je vrnil tudi oče, ki je staknil prasko na nadlahtnici, ko ga je butnilo ob kabino ladjice, a bil je nasmejan in zdelo se mi je, da bi plovbo takoj v tistem trenutku vsaj še enkrat ponovil.

Ne spomnim se več prizorov v pristanišču Senj, ne malega avtobusa, ki je prišel po nas, v spominu so mi ostale le slike iz pristanišča v Rabu, tisti nagravžni vonj, pa železen križ sredi morja, ženske v podpalubju, ki so molile, spenjeno morje, ki je pljuskalo preko vsega, tuljenje vetra, vonja po mokrem, ko so se bombažna in celo volnena oblačila napojila slane vode, spomnim se vonja mokrega ocvrtega piščanca, ki ga je nekdo dekletke ob meni stiskalo k prsim, zavitega v razpadajoč papirni serviet, medtem ko je ustnice nemo premikala v molitvi.

Ja, to so utrinki. A najbolj živ je še danes prizor, ko sva z mamo stala na obronku rabskega parka, zazrta v zaliv Sv.Eufemije, in mi je mama dejala: »Roman, kar naglej se! Do naslednjega poletja tega krasnega prizora ne boš več videl!« In še kratek segment z ladje za Senj, ko mamin klobuk razpne krila in odleti v neznano.

MORSKE ŠTORIJE

RAB – DRUGIČ

Če odmislim več kot desetletje, ko sva se z otokom Rabom tipala, se spoznavala ... No, on je bil vsako leto tam, vsako leto isti, isto dišeč, enako vroč, po vrhu zelen, naokoli moder, čez dan sončen in zvečer tako zvezden, da si kaj takega niti predstavljati več ne morem. Ni da ni. Nikoli me ni razočaral. Pustil mi je, da sem kot mali fantek spoznal vse njegove zaselke od Barbata do San Marina, da sem odkrival sredozemsko rastlinje, skrito pod mogočnimi borovci famoznega parka, prepredenega z rdeče betoniranimi potkami in med dišeč rožmarin in limonovce skrite klopce, v katerih je bilo vrezanih na stotine ljubezenskih zgodb. Srečnih in nesrečnih. Dano mi je bilo, da sem na svojem otoku Rabu vedel za vsak gladko zlizan kamen na ozkih uličicah v starem mestnem jedru; mirno me je opazoval, ko sem pred Grandom zaneseno poslušal Iva Robića; verjetno se je smehljal, ko sem skrit v grmovju opazoval izbor za Miss Raba na terasi Imperiala in stiskal pesti za neko dekle iz Zagreba, ki si je edina upala med več deset Švabicami na oder. Vse je bilo tako lepo predvidljivo, a obenem se je vsako poletje zgodilo kaj novega, lepega, še lepšega kot leta prej. In tako so najina poletja tekla, kot da bodo večna. Jok, brate ...

In potem me je zadela strela z jasnega, ki ji učeno pravijo puberteta. Mislil sem, da je nalezljiva, ker ...

Kaj pa sem jaz vedel, revček, zakaj ima leto starejši prijatelj mozolje, zakaj zardeva, ko gre mimo »njegova« Andreja in zakaj imam občasno občutek, kot da so mi na mednožje položili vroče opeke. Šment ...

Da sem to bolezen prebolel, je bilo potrebno stisniti zobe in potrpeti marsikaj, spoznati še povsem neznane in na videz strašne stvari, a na srečo so mi pri tem pomagali prijatelji in tudi starši. Slednji so mi, seveda po dolgem prigovarjanju in milih prošnjah, končno le dovolili, da sem šel zvečer s prijatelji sam v mesto in v kino. Pa ne kar v en tak kino, kot smo ga bili vajeni doma, z lesenimi prepogljivimi stoli v zatohlih temnih dvoranah, pač pa v letni kino. Na Rabu so prostor zanj našli na vrhu starega mesta, vanj se je prišlo iz ozke uličice, do nje pa ali čez park, ali pa po dveh uličicah po vsaj sto stopnicah z mestnega trga. Na uličici si kupil karto,

vrsta pred blagajno v starem kamnitem in z bršljanom obraščenenem zidnem oknu pa je bila vsak večer takšna, kot da smo čakali na Rolling Stone in ne na film Bonnie & Clyde z Warrenom in Faye. Ne vem, kaj me je bolj fasciniralo ali Faye alias Bonnie, Warren Beattyeva vožnja in streljanje ali zvezdno nebo nad nami, zvok filma, ki je plaval v počasi se ohlajajoč zrak noči, dišeče po le in samo poletju.

Je treba posebej poudariti, da sem bil 1. septembra največji frajer v razredu, ker sem šel sam samcat v kino. Pa ne na matinejo v nedeljo ob desetih v Dom Svobode ali v Delavskega na prvo predstavo ob petih popoldan, pač pa v letni kino, kjer se je film začel predvajati šele ob desetih zvečer.

Po letu ali dveh te prve stopnje samostojnosti in spuščeni s ketne je to postalo rutina in čas je bil za nove podvige. Eni fantje, seveda starejši, so si že upali na plese terase Granda ali Imperiala, a šment, če si hotel tja, si moral znati vsaj foxtrot, če ne še kaj več. Jaz pa še prestopanja z noge na nogo v ritmu nisem obvladal, kljub temu, da sem preko zime doma že nekaj vadil. In kaj naj bi potem počel tam, razen prodajal zijala? Potem pa se je pokazala priložnost, imenovana Black Jack. Diskoteka na obrobju mesta, kamor si nihče od naših iz rudniškega doma ni upal.

MORSKE ŠTORIJE DUBROVNIK

V Dubrovnik sem samostojno prvič prišel na štop. Z Raba, seveda. Potem, ko sem kakšnih štirinajst dni kampiral na trati pred paviljoni starega rudniškega doma v vojaških šotorih Rudarske šole iz Zagorja, seveda zastonj, sem izpolnil obljubo in se pridružil takratni puncu, ki je že bila nekaj sto kilometrov južneje. Prijatelji so me zapeljali do rabske trajektne luke, ki je bila tedaj še na koncu Barbata, kjer sem se kot slepi potnik vkrcal na trajekt do Jablanca. Tam sem uro ali dve zaman štopal do jadranske magistrale, ki je nekaj kilometrov nad Jablanico, tako da mi ni preostalo drugega, kot da se po vijugasti asfaltni cesti lepo sprehodim. Vsaj mislil sem, da bo tako. Pekel je po moje nič proti pešhoji z vsaj 300 m nadmorske višine po asfaltu, v katerega je uprto žgoče sonce, naokoli pa ni drugega kot skale, med katere so bili zagozdeni osamelci borovčki. No, kakšna kača mi je vseeno prečkala pot, a ker nisem vedel katere pasme je, se niti sekiral nisem. Na slavni Jadranski magistrali sem se potem postavil malo dlje od izvoda za Jablanac in z milim pogledom in dvignjenim palcem čakal, da se me kdo le usmili. Čakal sem, reci in piši, v tisti že skoraj opoldanski vročini, vsaj tri ure.

Potem sta mi ustavili dve Francozinji s starim, razmajanim spačkom in me dobesedno stlačili na zadnje sedeže, kjer je bilo polno plastičnih kant z vodo. Kaj hitro sem spoznal zakaj vsa tista voda. Avto sta zaustavili na pet kilometrov, dotočili vode, mašino malce shladili, potem pa, ajd, gremo naprej. Ker je bila moja francoščina sila uboga, kaj več kot »vulevu kuše avek mua sesua« itaq nisem spravil skupaj, pa še situaciji bi bilo popolnoma neprimerno, kakšne evforične komunikacije nismo vzpostavili, ker puncu razen hello in good by drugega nista znali po ingliš spiken. Odložili sta me v Zadru, odšli v nek kamp, jaz pa sem hitro ujal novo žrtev, tokrat tipa s sfriziranim stojadinom, ki je vozil več po sredini ne ravno široke jadranske magistrale kot pa po desni.

Prav oddahnil sem si, ko me je v Šibeniku kipnil in odfrčal v mesto. Rešil me je prileten možki z wartburgom, ki me je takoj začel spraševati kaj počnem, ali hodim v šolo ali delam in ko me je vprašal, kdaj kanim kaj v »vojsko«, torej na služenje JLA, sem odmahnil z roko, češ »koga pa to zanima«. Malo pred Splitom, kjer me je prijazno zapeljal do južne izvoznice, ker da bom imel več šans za štop, mi je zaupal, da je mornariški oficir in da smo Slovenci vedno bili najboljši mornarji. Hvala za vožnjo, v mornarico pa – ne hvala, ker je takrat trajala še dolgih 18 mesecev, ki jih ne bi odtehtala niti moja ljubezen do morja.

Na južnem obrobju Splita, ob jadranski magistrali, sem se tako znašel ob cca osmih zvečer in že sem razmišljal, da bi »razpakirak«, razgrnil v bližnji šumici spalno vrečo in s štopom nadaljeval naslednje jutro, ko se je oglasil moj želodec. Daleč naokoli ni bilo sledu o kakšni gostilni ali vsaj trgovini, potem pa sem približno tri metre niže zagledal ogromen sadovnjak z breskvami, ki so bile v tistem trenutku najlepše, kar sem jih v življenju videl. Ročno sem splezal dol, slekel majico in si vanjo nabral breskev, ko je od nekod pridrvel največji, najbolj žleht in vsaj stozobi in kot hudič črn volčjak. Kako sem takrat premagal in v pičlih nekaj sekundah preplezal tisti trimetrski zid, mi še danes ni jasno. Potem sem sedel na obcestnem kamnu, jedel čudovito sočne in sladke breskve, koščice pa metal pesjanarju, s katerim vsa se vsaj na daljavo toliko spoprijateljila, da niti lajal in renčal ni več. Ko sem se podprl in zaključil moj sadni dan, sem pomislil, da potem, ko ni bilo več vročine, ne bo nič narobe, če še enkrat ali dvakrat dvignem prst in probam priti tistega večera vsaj do Ploč.

In res, ustavila sta mi dva mlada fanta iz nemškega dela Švice in me spraševala po kampih, še bolj pa po zabavi. Malo sem omahoval, potem pa ju začel prepričevati, da boljšega od Dubrovnika ni. Da je Dubrovnik za Jadran pač kot Azurna obala za Francijo ... Na vprašanje koliko je še do tja, sem jima dejal, da dobro urico ali urico in pol. In sta nasedla. Po že nekaj km vožnje sem na zadnjih sedežih lepo zaspal in se zbudil že daleč mimo Ploč (ali so bile takrat že Kardeljevo??). Da vožnja poteka že skoraj tri ure, Dubrovnika pa še vedno ni bilo na obzorju, sem se izgovoril tako, da sem ju okaral, da sta zgrešila »obvoznico« in nas zapeljala kar ob obali, kar da hudo podaljša pot. Seveda je bila tista obvoznica le v moji glavi. Hudo utrujeni glavi. Ko sem slednjič ugledal tablo Dubrovnik, potem pa takoj še Gruž, na kar sem bil posebej opozorjen, sem kapitana za volanom prosil, če me izkrca in pristal sem pred tržnico na Gružu.

Ura je kazala pol polnoči in pojma nisem imel, kje sem in kje je hiša, kjer me je čakala postelja. Šel sem še malo južneje ob morju in za nosom, ter kmalu naletel na »znano« zadevo. Oljarno, ob njej pa bazen, v katerem sem še kot pionirček in kasneje mladinec branil barve PK Rudarja. Voda v tistem bazenu je tako smrdela po žarkem olju, da nihče od nas ni mogel plavati, ker nam je šlo dva dni skupaj na bruhanje, tretji dan pa smo se že tako vrnili domov v Trbovlje. A sem se po oljarni orientiral ravno toliko, da sem približno vedel, kje sem. No, tisti preostanek noči sem prespal kar na spalni vreči v nekem na pol zapuščenem vrtu nad tržnico v Gružu in šele zjutraj spoznal, da sem le 150 stopnic pod hišo, kjer me je čakala ona. Ja, ker drugače je bilo pa treba premagati celih 300 stopnic od obale pa do hiše.

Me je Dubrovnik očaral? Seveda me je. Vsaj Dubrovnik iz tistih časov.

Najprej, Lokrum. V starem mestu na ladjico do otoka, tam pa divje plaže in morje, ki te sezuje. Dobesedno. Takrat sem prvič zares z užitkom spil pivo, ker na otočku razen samostana in neke sila nobel restavracije s cenami a-la ljubljanski Union, drugega ni bilo, a se je neki mladi fant znašel in na kamniti pešpoti k divjim plažam postavil nekaj fosnov in tam prodajal pelinkovec, konjak in pivo, kot da smo sredi zime in v zasneženi Planici. Kdo bo pil pelinkovec ali konjak, ko je nad tabo vztrajala žareča krogla, ki je grozila, da nikoli več ne ugasne? Hladilnik? Kaj pa je to? No, tako dobrega piva v življenju nisem pil, razen mogoče potem zvečer,

na začetku Straduna, ko si v drugi uličici zavil desno po nekaj stopnicah in je tam stala mala, res mala pivnica, kjer si dobil prave čevape v lepinji in Nikšičko pivo. Točeno. Carsko! Sedeti na tistih stoletnih štengah ob pivnici, ko ti po rokah polzi stopljen kajmak iz lepinje, v drugi roki pa se ti rosi »nikšičko«.

Po nekaj dneh spoznavanja domačinov so naju povabili tudi na hausbal, kot bi rekli pri nas, oni pa so naju povabili na žurko. Pa ne kar na eno tako, kot smo bili vajeni pri nas, ko smo se v poletnih dneh znebili tastarih in jih poslali nekam na morje, mi pa navlekli skupaj piva in vina. Ne, Dubrovnik je bil, vsaj takrat in kar se žurk domačih gosparjev tiče, ena sama eleganca. Znašel sem se tako ob enajstih zvečer na terasi čudovitega stanovanja nad Stradunom, z dih jemajočim pogledom na rajo, ki je šetala spodaj in kjer je domoval (upam, da še vedno) Ibrica Jusić. Ki nam je seveda igral na svojo staro kitaro, ohlajeno vino v brušenih kozarcih ob svečah pa nam je natakal takrat le v domačih, dubrovniških krogih Sv. Vlaha znan Franjo Lasić. Itak ves v belem in gosparski, da bi ne mogel biti bolj.

A lej, tak je. Ker je to pač bila scena, ki je nisem mogel obvladati kar čez noč, sem se tiste noči spoprijateljil z dvema tipoma mojih let, ki sta me nazadnje povabila na svoj koncert. Kamor sem seveda z veseljem šel, ker je bil celo brezplačen, kar je bilo za Dubrovnik tudi že takrat čudno.

Samostanski vrt stare lekarne, skrit za pročelji ene od visokih hiš na desni strani Straduna, z labirinti pod oboki, dišečo sivko, baklami in vsega tridesetimi škripajočimi starimi stoli na mehki, lepo hladni travici tistega vrta. In onadva, Srđan i Bucu. Pa brezčasna Elegija, Dobro jutro Margareta, Annabel Lee ... Z odprtimi usti sem poslušal ta dva tipa, ki sta prejšnji večer streljala kozle in se šalila in bil presenečen nad subtilnostjo njune glasbe, na tankočutnimi zvoki kitare, deško raskavega glasu, ki je prepeval njune lastne pesmi in pesmi drugih kantavtorjev, od Arsena do Ibrice, celo kakšna stara srbska balada se je znašla vmes.

Naslednjo noč pa – pravo nasprotje. Bil sem namreč povabljen v igralnico. Tako, tazaresno, kot jih vidimo v filmih iz Las Vegasa ali Monte Carla. Kakšno nasprotje večeru prej, tistim milozvočnim verzom v omami tihega in dišečega samostanskega vrta. A preden sem smel vstopiti v svet tedanje pregrehe, rezervirane le za tujce, so mi razložili par pravil. Prvo, niti besedice po »naški«. Drugo, dobiš žetonov za 20 dolarjev, ko igralnico zapustiš, dobiš izplačano le tisto, kar je nad 20 dolarji. Tretje, pijačo plačaš sam. A ni bil keč v igranju. No, bil in ni bil. A o tem, raje potem ... Keč je bil v okolju, v ljudeh, ki jih v običajnem življenju ne bi nikdar srečal, v ambientu, kjer sem se počutil ne le kot statist kakšnega filmskega spektakla, pač pa kar kot debitant, ki so mu zaupali nič manj kot pomembno stransko vlogo. Tako pomembno, da sem spoznal tudi lastnico tistega kazinoja, plavolaso Američanko, ki bi jo glede na njen videz in kako se je nosila, zagotovo Hitchcock angažiral za novo nadaljevanje Ptičev ali Kliči M za umor. No, ni me poklicala ne M, ne po imenu, ta madame, kot so jo vsi nazivali, nam je pa velikodušno častila rundo, kjer sem namesto oranžnega soka seveda naročil viski. Tip, ki nas je spravil v kazino, me je potem šepetaje vprašal, koliko let bi madam Kazino pripisal in kot s topa sem ustrelil štiridesetico. Pa se je samo pomilovalno nasmehnil in dodal, da gospa obiskuje lepotne kirurge in da bo drugo leto zaokrožila leta s šestico. Lepotni kirurg, šment? Jaz pa s severa Juge in v sedemdesetih ... Ah, še o tem, kako sem se odrezal kot igralec v kazinoju. Poznal sem ruleto, seveda iz knjig in filmov, še bolj pa sem poznal igro s kartami Black Jack, ki smo jo večkrat tudi igrali. Za šibice, cigarete, mogoče tudi za »pet bank«, a tam, v dubrovniškem kazinoju, je šlo zares, za dolarje. In sem previdno igral in počasi, zares mic po mic tudi dobival. Tako po »pameti« sem igral, da so mi, vsemu sijočemu ob odhodu na blagajni izplačali skoraj sto dolarjev. Danes je to slišati ne prav veliko, a z dekletom sva zaradi tega dobitka najino dubrovniško poletje podaljšala za celih štirinajst dni. Fajn, ne?

Aja, pa z islamom sem se prvič srečal prav v Dubrovniku. Nekega dne s punco nisva šla na kopanje na Lokrum in sva se kopala na malem kopališču nekje pod znamenitim obzidjem. Zraven naju je na brisači ležal fant mojih let in naju ves čas opazoval, tako da je bilo puncici že malo nerodno. Ko sem ga vprašujoče, pa tudi že malo izzivalno pogledal, češ, kaj pa prodajaš zijala, je mirno vstal in prišel k nama. Dejal je nekaj podobnega kot »Vidim da se stvarno volite, ipd.« in kmalu smo se zaštrikali v pogovor. Prihajal je nekje iz Bosne in bil je tik pred tem, da jeseni odide na študij nekam v Egipt ali kam že. Na študij tja doli? Potem pa je le pojasnil, da gre za teološko fakulteto. Seveda islamsko. Ker sem o tej veri še največ zvedel od Ive Andriča, ki si je za ciklus romanov Travniška kronika in njen vrh z Mostom na Drini prislužil celo Nobelovo, sem se s fantom začel pogovarjati sila suvereno, a me je kmalu prizemljal. Da on še ni posvečen, da še ni imam, da pa nekega dne bo. Razlagal mi je tistih njihovih pet stebrov muslimanske vere, pri čemer sem dajanje zekata, ko se odpovedo vsemu imetju, jaz mirno izenačil z družbeno lastnino v našem super samoupravljanju. Na njegovo grozo seveda. Pojma nimam, kaj me je pičilo potem, ko mi je zaupal, da ne sme uživati alkohola, a v svoji mladeniški objestnosti sem mu podtaknil pomarančni sok z ledom in kar luštno merico vodke. Sonce, vodka, moja provokativna vprašanja in nazadnje, ko je govoril že popolnoma brez zadržkov, po treh vodkah mislim, sva prešaltala še na »klizav teren« seksualne vaspitanosti bodočih imamov. Zadovoljno se je muzal in nazadnje povedal, da dekleta, tako kot jaz, sicer nima, a da so stvari v njegovo zadovoljstvo čisto lepo urejene. Ker sem ga pri tem le debelo gledal, mi je pojasnil. V vasi, kjer je drugače živel, je živela tudi petintridesetletna vdova, menda sila lepa ženska, verna, bogaboječa in prijazna, h kateri sta ga odpeljala oče in njihov imam. In potem je fant k njej, ko ga je naučila vsega, lepo zahajal kadarkoli se mu je zljubilo. Menda, vsaj tako se mi šajna, je bila ženska to »dolžna« zaradi vere in zaradi tega, da bi nadobudnemu mladcu, ki bo nekoč imam, vse bilo z rožicami posuto. Z izjavo, da bi tudi jaz nemara prestopil v Islam in študiral za imama, da bi se nebesom približal že pred smrtjo, pa sem si prislužil le močno bokso v rebra. Od punce, jasno. Ne vem, kako smo se tistega dne razšli, a naslednji dan ga ni bilo na plažo, kamor sva šla prav zaradi njega. Srečala sva ga čez nekaj dni na Stradunu, bil je jezen, skoraj se ni hotel pogovarjati z menoj in vse kar mi je povedal, je bilo, da mu je »nadrejeni« menda oprostil, potem, ko je na Alaha in Mohameda prisegel, da ni vedel, da sem mu podtaknil alkohol. A mislim, da se je takrat zlagal ali pa svoj naglavni greh vsaj malo olepšal in zvalil krivdo name. Namreč, če bi šlo za en sam kozarec, bi mu še verjel, a ker je popil in to z veseljem, kar tri ali štiri ... No, upam, da je uspel doštudirati, da danes ni kakšen ortodoksen muslimanski voditelj in da je našel svojo Ajšo in kot Mohamed vsaj še devet drugih žena. Nisem mu fouš, res ne ☺

Mimo Dubrovniških letnih iger ni šlo. Teh pa ni bilo brez zvenceh imen kot so bili Ljuba Tadić, Rade Šerbedžija in »naša« Milena Zupančič, da s krivico v duši ne naštejem vsaj še nekaj imen. Predstav, ko sem si Shakespeara lahko ogledal v tistem sredozemskem ambientu, ob starih zidovih, ob pravih gorečih ognjih, podoživljal stiske Hamleta, Henrika ali Sen kresne noči. Takšnih dogodkov noben MasterCard ne more nadomestiti ... Karte smo dobili kot se je spodobilo preko reda, od »zaslužnih« domačinov, ki so imeli poletnega cirkusa vrh glave in so mi prisegali, da je vse to lepo in fajn, a da naj raj pridem v Dubrovnik pozimi, na dan Svetega Vlaha, zaščitnika mesta, ko vse pleše in raja in je utrip tisti pravi, z žmohom stoletnih tradicij, mask, pred katerimi se beneške lahko mirno skrijejo, pa »umazane makarone« in dubrovniško zloženko z ohrovtom so mi obljubljali in lepa dekleta, ki bi me takoj peljala pred oltar. A sem raje ostal s Šerbedžijo in Mileno ob odru in po treh predstavah zapored šepetajoče ponavljal določene stavke iz njenih tekstov.

Če ne bi vsaj besedo ali dve namenil še dubrovniškemu Stradunu, bi bil greh. V tistih sedemdesetih je bil to neke vrste pravljичni Babilon. Srečeval si ljudi od vsepovsod. Iz vse takratne Jugoslavije in iz celega sveta. Na vrhu Straduna je vodnjak, velik, obkrožen s par stopnicami, ki so videti kot njegove uteži, in ko smo ob večerih sedli na tiste prijetno gladke in hladne kamne, se je tam zbrala zares raznolika družčina. Nekaj metrov stran je stari guslar mučil strune in zraven tu in tam tudi zavijal kot volk s planin, tam, ob vodnjaku, pa so ves čas krožile steklenice. Ko sem bil prvič, pojma nisem imel kaj je sosedu; mislim da je bil Anglež, ki mi je v roke potisnil steklenico s slivovko in mi pokazal, naj naredim požirek. Ubogal sem ga in mu hotel steklenico vrniti, a me je začuden pogledal in pokazal, da naj steklenico dam naprej. In sem ga ubogal. Komaj sem dal prvo flašo naprej, že mi je v roko potisnil drugo, tokrat z vinom, in tako dalje in če ne bi po pol ure s punco zbežala, dvomim, da bi lahko odšla drugače kot pa po vseh štirih. A ni bila samo pijača tista, ki je bila nekaj posebnega. Enkrat so tam pela ena dekleta, mislim da so punce morale biti iz Vojvodine, in stavil bi, da so tudi drugače pele v zboru; tistih fantov, ki so brenkali na kitare pa je bilo več kot nas brez kitare in ne bi me čudilo, če je bil med njimi kakšen kasneje znan in uspešen glasbenik. Zahodnjaki so se čudili našim narodnim pesmim in tudi kakšni popevčici, mi pa njim, ko so z največjo lahkoto preigravali in prepevali Lenona, Cat Stevensa, Neil Yunga ali Karol King in Roberto Flack, ki je prav takrat mehko ubijala s svojim vesoljnim hitom. Čeprav je mene najbolj zadela So long Mariane ...

In za ljubitelje kulinarike še gušt, kako sem se nažrl rib in škampov na buzaro v neki gostilni v Konavljah, na prvi pogled sila neugledni, a s hrano za bogove. Tam so mi zaupali tudi recept za škampe, menda star petsto let, ki ga še danes ljubosumno hranim v svoji glavi in ga pridno treniram vsakič, ko se mi pokaže priložnost. Izdam ga pa ne ☺

In ker je vsega lepega enkrat konec ... Če sem se v Dubrovnik spravil na štop, me je domov pripeljala policijska, pravzaprav takrat še miličniška marica. A lepo po vrsti. Punca je doli ostala še teden dni in tako smo se zmenili, da se do Ljubljane odpeljem s priletno gospo, ki je stanovala nekje na ljubljanskem Viču. Po zajtrku in kavi sva se z gospo odpeljala z njenim audijem 100, kar je bilo za tiste čase tako kot danes s helikopterjem, in na moje presenečenje me je gospa še pred tablo za konec Dubrovnika vprašala, od kod do kod bom jaz vozil. Jaz? Bil je mesec avgust in do moje polnoletnosti so manjkali še skoraj trije meseci. Še veliko več pa do moje vozniške. Sem pa znal voziti in to kar dobro, saj sem se na šverc fural že po obrobni trbouskih kolovozih. A voziti Audija in to po Jadranski magistrali ... Nekako sem se izmotal, da bova že, v upanju, da bo gospa pozabila in lepo odpeljala tistih nekaj malo manj ali več kot 900 km, kolikor je znašala takrat pot od Ljubljane do Dubrovnika, ko o AC še niti sanjali nismo. A je gospa lepo vozila do Šibenika, tam avto zaparkirala, skočila v morje, v bližnji hiši najela sobo za nekaj ur, odspala svojo opoldansko siesto in mi potem vsa kot nova vrgla ključe od avta, češ, zdaj si pa ti na vrsti. In sem vozil in zvozil. A le do Reke, kjer sem se zbal naših miličnikov, ki so bili vedno bolj budni kot drugje v Jugi. Mislim, da sem se izgovoril na utrujenost in da ceste ne pozam, pa take in tako je krmilo spet prevzela ona in me odložila v Ljubljani na železniški. Ravno še pravi čas, da sem ujel zadnji nočni vlak za Trbovlje.

Nekje v Litiji se je ulilo in padal je dež, kot da bo vsak čas konec sveta. Na železniški v Trbovljah ni bilo žive duše, edini potnik sem bil jaz, na kakšen avtobus, ki bi peljal do centra ob tisti uri niti sanjati nisi smel in ravno, ko sem se pripravljaj, da zberem ves pogum in se spoprimum s poletno nevihto, je pred postajo zapeljala marica. Dežurna policista sta me poznala in me prijazno povabila s seboj.

K sreči me nista strpala v zadnji, kovinski del marice ☺

TRANZICIJA

Vse pasti in limanice nekega populizma, ki z realnostjo nima nič skupnega.

Zadnje čase vse pogosteje slišim, da smo oz. da je država Slovenija »v leru«, če ne že kar v stagnaciji in celo na dobri poti v rikverc. In to samo zaradi nepopolne tranzicije. Ta izraz, tranzicija namreč, je sila primeren za manipuliranje, čeprav več ali manj pomeni le – prehod. Prehod iz enega v drugo, tudi iz t.i. socializma v kapitalizem. Za ta prehod nam nihče ni izdal potnega lista, nihče ni od nas zahteval kakšnih potrdil ali celo diplom. Bilo je tako enostavno, da bolj ne more biti. Zvečer smo šli spat kot delavci v združenem delu, naslednji dan pa smo se zbudili kot potencialni kapitalisti ali pa mezdni delavci. To je vsa kruta realnost tiste osamosvojitvene tranzicije, čeprav skrajna desnica ta termin danes uporablja za omalovaževanje političnih tekmecev, češ, vsi ste še vedno v tisti socialistični, če ne kar komunistični greznici.

To je seveda težki populizem, tudi če odmislimo, da je celoten vrh skrajne desnice kotiral dokaj visoko na tisti partijski lestvici.

Zato sem se zamislil nad dejansko tranzicijo, ki se je zares zgodila in ki sem jo omenil že zgoraj. Na prehod iz enega v drugi družbeni sistem. Temu, da je šlo dobesedno za skok na glavo v vodo, ki je zaradi vznesenosti ob lastni državi in samostojnosti še videti ni bilo, bi lahko oporekal malokdo. Ja, če rečem, da smo zamižali in skočili, se ne bom veliko zmotil. V praksi pa je to pomenilo, da nas je del takratne politike dobesedno »pital« s parolami, ki so bile močno podobne tistim iz let po 1945 (kako demokratični in svobodni bomo, kako bo vse pluralno in odprto (open society), kako bo večstrankarstvo obogatilo naš prostor ipd. Drugi del pa nas je z EPP-jem o Evropi kot Indiji Koromandiji vabil v poslovne priložnosti, v katerih bo vsak lahko obogatel. Ko sem prej omenil, da smo šli spat kot solastniki družbene lastnine, zbudili pa smo se kot kapitalisti brez novcev ali pa kot mezdni delavci, sem mislil čisto resno.

Na prste dveh rok lahko preštejemo v vsakem večjem mestu ljudi, ki so vedeli, kaj nas čaka, kako ravnati in kaj storiti, da se bodo sanje o zahodni družbi tisočerih priložnosti uresničile. Razen privatizacije in denacionalizacije, ki naj bi popravili krivice za nazaj, si takratna desnica sploh ni prizadevala, da bi narodu olajšala razumevanje novega družbenega sistema, ki jim je bil blago rečeno podtaknjen. Ker - roko na srce - na plebiscitu o tem ni bilo glasovanja, Ustavo pa so spisali tako rekoč v ilegali in jo potem z nekaj usklajevanja v takrat še skupščini, sprejeli kot kakšen spremenjeni vozni red vlaka Simplon express.

Da bomo lažje razumeli vse takratne tegobe celotne populacije, vsaj njenega aktivnega dela, bom le-te razdelil na delavce, bodoče podjetnike-kapitaliste in politiko. Velika večina prvih, torej delavcev, je bila sveto prepričana, da bodo v kapitalizmu delali toliko kot v socializmu, zaslužili pa vsaj dva, če ne kar trikrat več. Ker v kapitalizmu se bolje živi, kar pogledajte si Nemčijo ali Švico. Ki jo je potem zlorabil kot obljubljeni cilj celo takratni PV Peterle. A to ni bilo dojemanje samo nas, Slovencev pač pa vseh ex socialističnih družb. Nekaj let po začetku te »tranzicije«, ravno ko smo maja 2004 vstopili v EU, sem bil mesec dni za tem v enem malem obmorskem mestecu med Zadrom in Šibenikom, kjer sem zjutraj na tržnici izbiral sadje. Fige so bile krasne, cena malo manj. In ko sem pojamral, da je pretirana, je ženička zamahnila z roko in dejala »Pa kaj se bunate vi, Slovenci, ki ste zdaj v EU in imate plače 3.000 €!«. Ostal sem brez komentarja, ker četudi bi ji razlagal, da plače ne moreš kot prečko pri skoku v višino dvigniti in to je to, bi bilo zaman. Pri nas je bilo tako od leta 1991 pa vse tja do 2004 to še bolj občutno. Spomnim se nekaterih zaposlenih, ki so trdili, da je dovolj, če so na delu prisotni od 7. do 15. ure, pa če so kaj naredili ali nič. »Štempljali« so se in to je bilo po njihovem mnenju dovolj. Ta »zapuščina« socializma je bila draga šola za marsikaterega podjetnika. So pa seveda izrabili vsako priložnost, da so zahtevali višjo plačo in se ob tem, kot Peterle, sklicevali na Švico. Ko sem enkrat enega vprašal, zakaj ne gre potem v Švico, kjer po njegovem tudi za brezdelje tečeta med in mleko, me je nahrulil, da njega pa že ne bo nihče nikamor podil ali pošiljal. Da on že ve, katere in kakšne so njegove pravice. Kar je držalo kot pribito. Ni pa skoraj nihče vedel, kakšne so naše dolžnosti oz. jih ni šmirglal. Da je treba dvigniti produktivnost, je bila zato mantra dolga leta in je še danes, a malokdo je vsaj takrat, ko še ni bilo tehnološkega razmaha, to razumel tudi tako, da bo on sam moral v istem času več in bolje delati. Danes takšnih dinosavrov ne srečujemo več veliko, ampak so, obstajajo. Za delavce sta bila usodna še dva dogodka. Eden je bil razdelitev lastninskih certifikatov, s katerimi so obljubljali solastništvo v podjetju ali pa goro denarja, če si jih prodal. Drugi je bil t.i. Jazbinškov zakon, ko si lahko za ceno dobro ohranjene Zastavine stoenke ali Revozove enaindvajsetke kupil tudi do 100 m² veliko stanovanje. Oboje je bilo kot en tak lastniški balon, napihnen do boga amena, ki je ljudem dal občutek, v kako fantastičen sistem so se zbudili. V resnici pa je bila ta zgodba zelo podobna tisti kasnejši zgodbi z Wall Streeta »Mi vsi smo 99 %«. Torej reveži, ki so mislili, da so čez noč obogateli. Certifikati so izpuhteli tako kot podjetja, v katera so bili vloženi, stanovanja pa so prinesla večini samo dodatne stroške za vzdrževanje ali pa enkratno kupnino. Kako je torej tranzicijo preživela večina slovenskega življa? Težko in še sami ne vedo točno kako, največkrat od danes na jutri. Tisti, ki so živeli in delali tudi še v prejšnjem sistemu, vam bodo znali reči, da je bilo takrat bolje, veliko lažje in bolj predvidljivo. Ne vse, veliko tega pa. Mlajši, ki socializma niso poznali in ki so kapitalizem pili z materinim mlekom, pa niso prepričani, da imajo vsaj vrabca v roki. Še manj pa, da jih čaka na strehi golob iz Švice. Žalostno pa je, da ne vidijo niti rešitev.

Druga skupina, ki je po svoje obarvala našo tranzicijo, so takratni podjetniki. Veliki in mali. Mogoče bi bilo bolje, če bi dejal tisti z velikimi očmi in tisti, ki so trdno stali na zemlji. Slednji v večini niso padli z lufta ali se tega naučili čez noč, ampak so bili sami obrtniki, torej

podjetniki, tudi že v prejšnjem sistemu. Ti so vedeli, da ni dovolj dobra ideja, da bo začel denar kar padati in se sam od sebe množiti. Če malce pogledamo statistiko, je tudi še danes vsaj ¾ uspešnih malih in srednjih podjetij ali močnih s.p.-jev zraslo prav iz družinskih obrti. Zakaj? Ker so znali in imeli izkušnje, pa nekaj tudi kapitala v sredstvih, delovnih in finančnih 😊 Druga vrsta podjetnikov je bila bolj kot danes že vidnim pametnim vlagateljem in ustanoviteljem start-upov v letih od 1991 dalje podobna tisti množici ljudi, ki vsako leto roma v Las Vegas in je prepričana, da bo tam z enim samim potegom ročice obogatela. Le karto si si moral kupiti za slovensko podjetniško Nevado, vse ostalo je ležalo pod puščavskim peskom, ki ga je preko priložnosti nanosil grdi socializem. In nekaj deset tisoče d.o.o.-jev je zraslo tako rekoč čez noč, ker ... Saj veste, že po Markoviču si za 7 jurjev lahko odprl podjetje in čez noč postal direktor, pa ne glede na dejavnost, ki si jo priglasil. Nekateri so na sodišča pošiljali kar celoten šifrant dejavnosti, ker sposobni kot so bili, so si dejali, da nikoli ne veš, kdaj ti bo prav prišlo, če imaš kot dejavnost vpisano tudi pridobivanje urana. Ker večina teh idealistov ni imela ne denarja, ne znanja, ne idej ... Je bilo vse skupaj v nekaj letnem zamiku bolj podobno prednovoletnim žurkam, ko so utripale in ugašale lučke in se je od ognjemetov za nekaj minut kar iskriло. Da ne bi prišlo do popolnega kolapsa »trga podjetništva«, je poskrbela tudi zakonodaja, torej politika. Z luknjami v ZGD je pustila t.i. by pass podjetja, ukinila je najprej SDK, potem pa še APP in to »podjetništvo« se je potem vlečlo vsaj še dve desetletji, največji efekt pa še vedno vidimo na straneh FURS-a, kjer objavljajo črne liste davčnih dolžnikov. Ker, nategovati davčno, je bil nacionalni šport št. 1 še preden so na Trgu republike dvignili prvo slovensko zastavo. Druga zgodba iz te serije je zgodba o direktorjih, ene so imenovali »rdeče direktorje«, druge pa propulzivne nosilce razvoja. Prvi so bili na črnih listah desnih strank, druge je malikovala in desna in leva opcija. Prvi, ta rdeči, so s svojim znanjem in izkušnjami pomagali ob izgubi jugo trgov do preživetja marsikaterega podjetja, drugi, ki naj bi bili nosilci razvoja, pa so že tedaj gledali bolj kot ne le na to, kako podjetje, ki so ga vodili, tudi čim prej olastniniti. V 99 % z bančnimi krediti, ki naj bi jih odplačalo staro podjetje, predvideno za stečaj. Te zgodbe (plus tajkunska sramota, ki jo je omogočila in ji na široko odprla vrata z ustrezno zakonodajo prva »povsem desna vlada« 2004-08) so porušile vso dediščino in še tisto, kar so uspeli ohraniti rdeči direktorji. Pa tudi tisto, kar se je prodajalo »kar samo«. Tako je nekaterim uspelo v le nekaj letih spravili na kant ali vsaj blizu bankrotu ogromno t.i. paradnih konjev.

Tako so propulzivni nosilci razvoja polnili spiske podjetij, ki so bankrotirala ali pa jih je pri življenju ohranjala država. Kot edino zdravilo za to so pri nas politiki »izumili« prodajo. Največkrat tujim lastnikom. Ne vem, kje se je izgubil še v socializmu dobro sprejet in tudi uspešen institut »sanacije«, ki jo je nadomestila suhoparna pravniška »poravnava«. Sanatorji so bili namreč priznani gospodarstveniki, ki so dobili nalogo, da podjetja, ki so zašla v težave, s svojim znanjem rešijo. Od leta 1992 to pri nas ni bilo več zaželeno, veliko bolj elegantno je bilo podjetja pošiljati v stečaj in določeni skupini posvečenih oseb, ki so imeli primerne papirje in zveze, omogočiti, da še danes živijo kot bubregi v loju. Imenujejo se stečajni upravitelji. Poznam eno/ega, ki je stečaj fural leta dolgo, delal na tem sicer le eno uro na mesec, pri tem mastno zaslužil, delavci in upniki pa so se za poplačila svojih terjatev lahko obrisali pod nosom. Takšen je zakon, so komentirali pristojni za takšne zakonske natege.

No, in nazadnje pridemo do tranzicije politike. Torej do nekakšne spreobrnitve? Sprejetja druge vere? Politika ni nekaj statičnega, saj se mora odzivati na sprotna dogajanja in trende. Na vse, od gospodarstva do sociale in še česa. Po letu 1991 je bila danes t.i. leva politična opcija razdeljena na dva koncepta. Enega je zagovarjala LDS, drugega takratni prenovitelji oz. ZLSD, današnja SD. Slednji so stavili na »rdeče direktorje« in velike sisteme, kar je bilo nekako logično, saj so v njih videli svojo zvesto volilno bazo. LDS je bila bolj liberalno

usmerjena in je dobro vedela, da bo sčasoma moč iz velikih podjetij, kot so bila Gorenje, Krka itd., prešla v roke bank in zavarovalnic. Tako smo bili vsaj tja do leta 2010 priča nategovanjem in protežiranjem enkrat enih, drugič drugih. Pri LDS npr. NLB, pri SD pa kakšen TEŠ 6. Desnica se prva leta za gospodarstvo ni močno zagrela. Imela je vse premalo kadrov, ki so vedeli in znali. Ko se je to vseeno zgodilo, pa se nam je zgodil mandat 2004-08 in obdobje najhujšega tajkunstva in elitizma. Se je pa desnica že od 1991 pametno spravila nad javni sektor, tako da ga od vrha pa do zadnjega stolčka v mikro občinah obvladuje v nulo. Čeprav se »glave« v teh sistemih in sistemčkih menjajo z volitvami ali drugače, desnica v javnem sektorju z obvladovanjem spodnjih sektorjev nadzira malone vse. Enkrat glasno, gromovniško, drugič tiho in čaka na nov čas »glasnosti«. Izjema je bila SLS, ki je, po moje le zaradi Ivana Omana, nekaj let, tudi z dvema dobrima ministroma, vodila kmetijstvo. A se je v tem utopila kot v žlici vode, ko so se njeni veljaki začeli pretepati kot sredi pregrete gostilniške debate, ko je bilo treba zasesti vodilne stolčke zemljiških in gozdnih skladov in agencij in ... Nazadnje so obupali in se poskusili v gospodarstvu in lokalni politiki ter začeli nagovarjati desno meščansko opcijo.

V razvojnem smislu politike same pa kakšnih velikih sprememb zares ni bilo. Ene stranke so šle, druge prišle, nekatere so stalnica, dve, tri na desni, ena na levi in to je vse, kar so stranke uspele iztržiti pri lastni »tranziciji«.

A gremo od ene do druge. SDS se je iz stranke, ki si je še leta 1992 in tudi kasneje na vse kriplje prizadevala biti članica evropskih socialistov, prelevila v stranko skrajne desnice, ki je bolj kot vse drugo ponotranjila krščanstvo in nacionalizem. Tvegam ugotovitev, da je stranka, ki se je najbolj spremenila in se svetlobna leta odmaknila od tistega, kar so želeli njeni ustanovitelji, tudi t.i. očetje, kot je bil Pučnik.

SKD je postala NSi, z vmesno poroko z SLS. Od krščanske stranke je preko zmernega Bajuka prešla v stranko mladih neoliberalcev, ki danes podporo bolj iščejo v malih podjetnikih in na volilno bazo krščanskih vernikov ne računajo več toliko, kot je bilo to občutiti vse tja do leta 2008. A ta prehod ni bil naraven, pač pa izhod v sili, saj jim je SDS, preko uslug danih RKC, ukradla sponzorja, ki je prej na veliko podpiral večinoma samo to stranko. Kljub temu, da še vedno trdijo, da je Slovenija večinsko krščanska, pa tega rezultati NSi ne kažejo.

SLS se vede kot nekakšen nedonošenček, ki mu mati oprostí vse. A se ta mati vse bolj spreminja v mačeho. Kot že rečeno, radi bi imeli v svojih vrstah podjetnike tipa Boscarol, obenem pa svoje programe gradijo na politikah dr. Antona Korošca, politika, ki je do leta 1939 imel veliko moč v Kraljevini Jugoslaviji, za svoj narod, za Slovence, pa storil bore malo. SLS se je odrekla drugi največji volilni bazi, kmetom na podeželju, ki jim je obrnila hrbet in jih prepustila »trgu«.

SNS je tranzitno najtrdnejša stranka, saj Jelinčič nima problemov, da tistega, ki ga je leta 1991 pljuval in mu grozil, danes objema in ga poljublja. Balašević bi dejal vetropil, a vetropil poganja veter, Zmaga pa ...

Pa DESUS. Tudi če bi se imenovali JESUS, ne bi kaj dosti pomagalo. Iz Sivih panterjev je nastalo eno široko lobistično združenje, ki ga je preko Rousa in Brgleza potem nekaj let uspešno miril in krmaril večni Erjavec. A ko je narod spoznal, da so njihove prioritete vse druge kot pa pri skrbi za upokoјence, je konec stranke, ki se je že vsaj dvakrat pokazal na obzorju, postal dejstvo. Neizbežno dejstvo.

Druga stranka, ki je napravila resno tranzicijo, torej temeljit preporeod, je stranka SD. Iz partije nekdanjih komunistov so se preimenovali v socialiste in nekaj let, tja nekje do leta 2000, na tej poti tudi dokaj trmasto vztrajali. Potem se jim je zgodil Borut Pahor. Ki je po Blairovem modelu želel tudi pri nas uvesti »tretjo pot«. Ki bi imela en sam cilj – kapitalisti in delavci si bodo podali roke in postali največji prijatelji. V resnici pa je Blairova politika nadaljevanje

tistega, kar sta zastavila Železna Lady Margaret Thatcher na stari celini in filmski Ronald Reagan na drugi strani luže. Ki sta najprej sesula in potem še prepovedala sindikate, uvedla spet mezdo, začela zmanjševati vpliv in moč srednjega razreda in kapital kovala v vse zvezde. Pahorju je pri podobni, čeprav milejši prenovi, torej tranziciji, držal štango Igor Lukšič, ki je v stranko pripeljal tudi mlado moč. Čas je pokazal, da to niso osebe, zavezane social demokratskim vrednotam, pač pa te vrednote uporabljajo zgolj kot ideološki PR, njihovo delovanje pa je že povsem neoliberalno in čisto thatcherjansko. Pri teh otrocih SD tranzicije smo bili lahko priča, kako v nedeljo zjutraj na proslavi v Jelenovem žlebu prisotne nazivajo s »tovarišice in tovariši«, naslednji dan, v ponedeljek, pa podpišejo zakon, ki uzakonja prekariat in agencijske zaposlitve. Vse pisano kot ognjeni žig in ne le tatu na trdo kožo delavcev, pri katerih stranka še vedno računa na največ glasov. Vse druge stranke, mlajše od 10 let, bi težko stlačili v neko tranzicijo, čeprav je SMC primer, da je tudi v dveh ali treh letih možno iz finferja narediti drobiž, pa čeprav manjšega kovanca, kot je finfer, ni.

Za konec – izgovori SDS, da gre vse narobe samo zaradi tega, ker prav tranzicije sploh ni bilo, ker ni bilo kakšne temeljite lustracije v politiki sami, ker jim ne ugaja sodni sistem, predvsem njegov kadrovski del, podmena, da so vsi mediji hujši kot na divjaka cepljeni vnuki agencije Tanjug in časopisa Komunist ... Oprostite, a to je takšen beden populizem, ki bi se ga sramoval in se mu v večjem delu odpovedal nemara tudi Trump.

Kot rečeno, politika je živa materija. Zato bi morale stranke svojo lastno, notranjo tranzicijo, v vrednostnem in vsebinskem smislu, opravljati pogosteje. Kar pomeni, da bi se morala bolj živo prilagajati trenutnim potrebam družbe. Danes pa smo priča, da je vse več strank v skušnjavi, da bi one diktirale, kaj so potrebe družbe. Če je to realna sedanjost, nas ne čaka nič drugega kot znanstveno fantastična prihodnost.

Bolj orwellovska kot pa vernovska.

**NE KDO JE JANEZ JANŠA,
AMPAK KDO ZA VRAGA JE MJUŠA SEVER?**

Razmislek ob obletnici osamosvojitve

/Mjuša Sever, novinarka/

Biti Slovenec ni enostavno. Veliko bolj enostavno je biti domoljub. Še bolj pa eden od domoljubov osamosvojiteljev.

Če si zgolj prvo, torej en navaden, povprečen Slovenec ali bog ne daj Slovenka, ki redno hodi na volitve in vedno vstane, ko zadoni Prešernova Zdravljica, moraš vseeno hudičevo paziti, da niti pod razno ne zagovarjaš in simpatiziraš s čimerkoli, kar samo diši po levem, liberalnem oz. naprednem. Če te torej le rahlo zanese v levo, kar takoj močno tvegaš, da s svetlobno hitrostjo postaneš sovražnik Ivana Janeza Prvega in s tem tudi državni sovražnik. Zadrtn komunist, kulturni marksist, zombi in del sodrge. Da pa si priznan domoljub, zadostuje že večkratno obešanje naše zastave, da na volitvah oddaš glas za Ivana Janeza Prvega, da greš na vsaj tri od petih koncertov Modrijanov ali Prifarcev ter da pridno in vestno blokiraš vse prijatelje, tudi tiste iz ranega otroštva, če le-ti na FB ali Twiterju samo z eno samo besedico pokritizirajo Ivana Janeza Prvega. Slednje je sploh domoljubno in državotvorno.

Najlažje pa je biti osamosvojitelj. Spodobi se, da si kot osamosvojitelj rojen pred letom 1990 – to že, a ni pogoj, to lahko z neizmerno lahkoto nadomesti strankarska knjižica SDS, ki je pač prvi in osnovni pogoj za status pravovernega osamosvojitelja. Ob vsem ostalem, kar pritiče in pripada pravim domoljubom, morajo izbranci, kandidati za pravega osamosvojitelja, obiskovati še SDS-ove tabore v Lepeni, prebrati vsa zbrana dela Ivana Janeza Prvega, morali so hoditi na Ivanove proteste proti krivosodju in nazadnje ... Vsak kandidat za čim večjega osamosvojitelja mora biti tudi čim boljši »pravljicar«.

Zakaj pravljicar?

Da »se najde« v nizu sila zgoščenih dogodkov v tistih usodnih desetih dneh vojne za Slovenijo in iz enega ali več utrinkov spiše ali spesni, kakor vam drago, svojo osamosvojitveno pravljico. In ko ima kandidat pripravljeno kolikor toliko verjetno zgodbo svojega boja in nečloveških žrtev, danih za samostojno Slovenijo, ga Slavko Kmetič, nekdanji rezervni oficir iz od Slovenskih fantov deset tisočkrat preklete Bileče sprejme v elitno družbo veteranov.

Potem, ko si enkrat notri, pri Kmetičevih fajterjih za Slovenijo, si car osamosvojitve in tega ti nihče več ne more vzeti. Samo napreduješ še. Še in še.

Vabljen si na vse slovesnosti, kjer je seveda tudi prezident Pahor in vabljen si v »prave« medije in v zveličane oddaje. Vse s ciljem, da ljubemu slovenstvu priobčuješ edino resnico o osamosvojitvi. Ne glede na to, kako iz trte izvite so te zgodbe in prigode, ki so od sopotnikov nemalokrat postavljene tudi na laž, bolj se mediji grebejo zanje. Pritrkovalce teh zgod na rokah nosita Možina in Peskova, klanja se jim Pirkovič in cel kup »novinarskih« zapisovalcev desnih bestsellerjev, ki dobivajo že večje razsežnosti kot pa Možinovi Pričevalci. Kar je logično. Bolj, kot je oddaljen čas o katerem pričajo, manj kot je živih prič, bolj lahko lažejo in potvarjajo. Ja, zgodovina se ponavlja, vendar ne vedno v obliki, kot se je dejansko dogajala. Ker spomin pač (pre)hitro blede ...

A jaz se vseeno spomnim.

Marsičesa. Tudi fantov, ki so takrat padli. Umrli. Nanje se ne spomni šef SDS veteranske zadruge Kmetič, ne veliki mojster Janša, kaj šele Krkovič ali Tonin. Občasno Pahor pripravi sprejem za svojce padlih, če tudi on ni pozabil.

In nanje, na fante, ki jih ni več, se spomni največkrat še eno združenje veteranov te iste vojne, ki pa ga oblast Ivana Janeza Prvega prezira, njihove člane ne vabi na državne slovesnosti in ceremonije, njihove prapore pa izključujejo iz defilejev »izbranih« osamosvojiteljev. Ti veterani so nekakšna Angela Vode sodobnega časa. Bili so, celo na pravi strani so bili, a jih ni. Ne več. Ker so menda skrenili s sprave poti. Retuširani so ... In tako je videti, kot da so tisti prej omenjeni fantje umrli zaman, ker tudi njih enostavno ni. Poznal sem enega, ki je nepokreten na postelji umiral nekaj let, le dober streljal od tam, kjer ga je junija 1991 zadelo. Razen nekaj domačih teritorialcev, se je na Stariho redko kdo spomnil in ga, malone gnijočega v lastnem blatu, na njegovi propadajoči kmetiji vsaj obiskal in mu stisnil roko. Se z njim pogovoril. In takšnih Starihov je po naši osamosvojeni deželi veliko.

In na drugi strani nam te dni mediji spet ponujajo zbirko enih in istih obrazov ter portretov, kot so nam jih že vseh trideset let. Kažejo nam epopejske portrete »velikih zmagovalcev«, v katerih vsako leto bolj in podrobneje spoznavamo, da je Ivan Janez Prvi presegel tako nemškega generala Rommla kot ruskega Žukova, da je bil, vsaj kar se taktike tiče, tudi Tito za Ivana Janeza Prvega smrkavec. Da Bavčarju tudi Patton ne seže do kolen, pa da bi se pred Kacinovimi govorniškimi spretnostmi v nedra takratnega kralja skrila sam Winston Churchill in da Krkoviča zaradi velike konspirativnosti niti opisati in primerjati ni mogoče. Mogoče bo biografijo o njem napisal njegov kopilot, sin Krkovič ml. Ki je skupaj z očetom v Zastavini stoenki, vozeč častni krog okoli Kočevske reke, golorok in golobrad omogočil oboroževanje naše TO. Kakšne zgodbe, ljudje ...

A se naši filmarji zanje sploh ne zmenijo, kaj šele, da bi namesto Yul Brinerja in Richarda Burtona iz Sutjeske in Neretve, iz Hollywooda prihitela v Noriško prestolnico Jason Statham ali celo Brad Pitt. Si zamislite filmsko sceno, kakšnih pet minut dolg neprekinjen kader, ko v kleti Cankarjevega doma s pištolo in UZI-jem na mizi v kamero govorita najprej Nicolas Cage kot Ivan Janez Prvi in Robert Knepper kot Jelko Kacin. Ki bi ob tem prostodušno priznal, da ga prijatelji kličejo tudi »Jekleni Kaco«. Antološko, res. A k sreči tudi čista znanstvena fantastika. Zato bi Ivan Janez Prvi in njegova klika za osamosvojitve največ storila, če bi enkrat samkrat zmogla pogum in dejala oz. priznala »Bili smo tam, a brez vas nam ne bi uspelo. Ne brez vseh tistih fantov in mož, ki so mesec dni (in ne deset dni) dejansko spali s puško, ničesar se ne bi zgodilo brez deklet, žena in mamic, ki so s strahom poslušale Kacina, kako zmagujemo, a obenem gledale posnetke z AC na Dolenjskem, kjer so goreli tanki in šleperji ... Ko so gledale pogorišče sredi Ljubljane in očrnele ostanke Merlakovega helikopterja, ki je bil po pomoti

sestreljen med prevažanjem kruha in zaradi napake ali objestnosti vodstva TO. Zadrževale so dih, ko so videle sesut oddajnik na Kumu ter slišale za žrtve raketiranja ter materinsko zmajevale z glavo, ko so poslušale besede zmedenih mladeničev v uniformah JLA, ki so jecljali, da se sploh ne želijo vojskovati. Da hočejo domov. In na drugi strani videle mrke poglede in hladne grožnje Adžića, Kadijevića in Miloševića. Vse to smo zmogli preseči zavoljo vseh vas. Hvala vam!«.

Če bi Ivan Janez Prvi zmožel to, potem se tudi mi danes ne bi spraševali, zakaj Slovenija ni vsaj na pol, če že ne cela druga Švica.

Zato je treba večkrat ponoviti, da smo tisto vojno dobili VSI SLOVENCİ in VSE SLOVENKE. In ne le Janša, Bavčar, Krkovič, Peterle, Kmetič ali celo Grims pa Mahnič.

Boj za osamosvojitve se je začel mnogo prej kot prenosi iz Cankarjevega doma s Kacinom in Janšo pred kamerami. Z bojem so začeli že partizani med NOB, pa 1958 trboveljski knapi, ki so užgali prvi štrajk v socializmu, pa Stane Kavčič s svojo liberalno vlado, en kup literatov, ki so si upali reči ali napisati, pa mladci na Radiu Študent, ki so videli daleč naprej. In to že desetletja pred časom, ki ga zdaj štejemo po Ivanu Janezu Prvem. Bitko je bil tudi krog na čelu s pesnikom in akademikom Cirilom Zlobcem, ko se je le-ta odločno uprl skupnim programskim jedrom Dobrice Čosića.

Koliko jih še ve, da nas je Matevž Krivic v pismih bralcev v Delu učil brati takratno ustavo SFRJ in nas spomnil, da je Kardelj med drugim spisal tudi člen o pravici do samoodločbe narodov?

Tektonske premike je v 80-tih napravila skupina Laibach in NSK, ki so morali celo v ilegalno. Kdo bi pred letom 1990 narod osveščal namesto pogumnih, pronicljivih in včasih provokativnih novinarjev Mladine, ki so nosili glave naprodaj, revijo pa so najprej prebirali tožilci.

Pa pesnik Tone Pavček, ko je bral Majniško deklaracijo in nekaj deset tisoč glava množica na Kongrescu, ki mu je vzklikala. Veliko bitko za osamosvojitve smo dobili na plebiscitu, na katerem smo odločno dejali DA hočemo samostojno Slovenijo.

Resnične osamosvojitvene boje, v katerih so bili udeleženi tisoči, sta dobili takratna Milica in TO, dobila sta jo tudi Kučan in Drnovšek, ki sta se pogajala z Beogradom in utrujala tako generale JLA kot srbsko vodstvo.

Več vojne kot kdorkoli od v vseh 30 letih najbolj izpostavljenih junakov osamosvojitve, so dobili mediji, v prvi vrsti RTV SLO. Njihove dopisniške mreže po vsej Sloveniji, od Goričkega do Pirana, ki so bile povsod, ja, tudi v CD, še več pa jih je bilo s fanti na prvih bojnih linijah. Velike boje so dobivali novinarji, ki jih Ivan Janez Janša Prvi še danes zmerja z družbeno-političnimi delavci, osebe, ki so 24/7 delali v desku, pred kamero, v montaži, na porušeni oddajnikih in na eni strani prenašali vojno tako rekoč v živo, po drugi strani pa, s pravo izbiro sogovornikov, ki so pojasnjevali vse okoliščine tiste nesrečne vojne, narod tudi mirili.

Vojno so dobili tudi neformalni diplomati, ki niso poznali nikogar iz današnje Mladike, t.j. zunanjega ministrstva, pa so po vsem svetu javnosti obveščali o agresiji na deželico pod Triglavom.

Takrat sem govoril s prijateljem iz San Diega (ZDA), ki me je poklical in vprašal »Who the fuck is Mjuša Sever?«.

Mjuša je bila pred letom 1991 dolgoletna glavna producentka Zunanje-politične redakcije RTV SLO, ob izbruhu vojne za Slovenijo pa je z možem v ljubljanskem hotelu Union vzpostavila dopisništvo za mrežo CNN. Na terasi hotela sta postavila mini link, ki je signal preko CNN satelita ponesel po celi zemeljski obli. Njena, Mjušina javljanja iz Ljubljane, ki so jo preletavala letala JLA, posnetke tankov na dolenski avtocesti in obkoljenih vojašnic JLA ter

gorečih mostov, hiš in ljudi v zakloniščih, je gledal cel svet. In se, kot moj prijatelj Bill iz San Diega, spraševal, kje za vraga je ta Slovenija in kdo za vraga je Mjuša Sever. Za Ivana Janeza Prvega ni vedel nihče.

Tako kot danes skoraj nihče ne ve za tisoče oseb, ki so osamosvajale in branile Slovenijo. Skoraj nihče več jih ne omenja. Kot da so izbrisani ali retuširani ...

Zato naj jim gre velikanska HVALA vsaj tu. Brez vas in vseh nas se ne bi zgodilo NIČ.

/članek je izšel tudi: [Who the fuck is Mjuša Sever? Razmislek ob obletnici osamosvojitve - Kritično \(kriticno.si\) /](#)

NI TREBA, DA JE RAVNO
»PR' POKELJŠK« NA ŠTENGIH

Včasih človeka enostavno potegne.

Je to zaradi občasnega prebujanja drugače dremave podzavesti, je to zaradi črva nostalgije ali zgolj naključja, da se nam kakšna spominska slikica pokrije s sliko realnosti, tiste slike, ki nam kaže tu in zdaj. In se nam te slikice potem nikakor ne pokrijejo. Skoraj povsem različni sta, čeprav gre za isto stvar. Tista iz preteklih časov je sploh drugačna. Ne le obledela in razpokana pa nemara scefrana na robovih, kdaj tudi flekasta od poskusa retuše. Tudi bleščeča ni, kot so slikice sedanjosti, ovenčane in dodelane s posebnimi efekti. Čeprav, tudi starost je neke vrste efekt, mar ne? Pa še nekaj je zanimivo ... Vsi ti artefakti, ki nas opominjajo, da niso na tem planetu ne prva, kaj šele zadnja generacija, imajo še druge atribute, ki jih pri sedanjosti ne najdem. Vonj, glasbo ali zvoke v ozadju, v spomin vtipkane besede, celo dosegljive so te stvari, čeravno le v glavi.

Tako sem se nedavno na Kešetovem zazrl v praznino, ki zeva med zadnjim vhodom v Kaštiri (K 4) in nekdanjim P-Marketom. Tam je, mislim da do začetka 70-tih let, nad Letnikovo vilo, ki je bila na mestu, kjer danes stoji ena od stolpnih, tik ob robu pločnika, ki je še danes, stala lična mala mesnica. Takšna, kot iz pravljice. Obrasla z bršljanom, pritlična, s koničasto strehico in enim samim vhodom; Kraševci ali Tržačani bi rekli z enim lepim portonom in dvema oknomoma v notranjosti, ki sta bila okovana z umetelnimi kovaškimi vinjetami. V dobesedno izbici, ki je imela po tleh kamniti brušeni teraco, sta bila vedno po dva mesarja, a jaz se spomnim le Ivana. Takrat, v tisti za današnje čase miniaturni od prodajalne, ki je merila le dobre trikrat tri metre, je po moje Ivan delal še kot pomočnik. Meso, cele kravje in prašičje polovice so visele na stenah za pultom, le malo mesa je bilo na pladnjih na pultu, pokritem s steklom. Kar je bilo takrat novost. Ko so gospe, ki so bile med kupci v večini, Ivanu povedale, kaj želijo – ali miterštuk za župo pa kak federšpic, morda še ruspratel ali bočnik za golaž, le redko kakšen šnic – je Ivan obrnil k njim polovico krave in z nožem nakazal, kje misli odrezati. Če je bila gospa zadovoljna, je prikimala in Ivan je z vedno ostrim nožem zarezal, da je bilo veselje videti.

Merjenje teže, tehtanje ali po domače vaganje, je bila zgodba zase. Vem, da je enkrat ena gospa nadrla Ivana, da naj enkrat za hudiča pusti, da se cager na vagi ustavi, ne pa da meso kar zdrzne s tehtnice na pult, kjer je vedno čisto varno pristalo na papirju za zavijanje. Ker

vrečic ni bilo. Ivan je potem na enem od papirjev za zavijanje zapisal težo pa verjetno ceno tistega mesa za kilogram in z menijem tudi kasneje neznanimi matematičnimi formulami nazadnje nekako izpisal še ceno za odvagan kos mesa. Nobenih blagajn ni bilo, Ivan je inkaso, denar od strank, metal kar v velik predal. Bankovce posebej, drobiž, v večini kovače in nekaj pleha, pa v skledico. Baker posebej, aluminij posebej. Ko je stranka končala z nakupom, je Ivan vsako kupljeno stvar posebej zapisal še v blokec in na koncu napravil črto in številke na uradnem blokcju lepo seštel. Na pamet, na roke in še skozi paus papir. Original račun so dobile gospe, ki so kupljeno največkrat zložile v t.i. mreže iz laksa, le redke so imele cekarje, spodnji del, kamor se je Ivanov izračun prekopal v oprani svetlo modri barvi, pa je ostal ob bloku. Ivan ga je enostavno spodvil pod blok, paus papir ali učeno indigo, pa je vtaknil pod nov listek. Večina gospodinj, ki so nakupovale, je njegov izračun na blokcju preverila kar tam, na licu mesta, ker ne Ivan ne drugi mesarji kasnejših reklamacij niso upoštevali. Mogoče se vam bo zdelo, da so šli takratni nakupi tako sila počasi, a ne boste verjeli, Ivan in kolegi so to počeli s svetlobno hitrostjo. In rezali in vagali in računali. In bili zraven še prijazni.

Če so danes nakupi mesa kot tudi drugih dobrin vse bolj in bolj neosebni in je tudi stikov s prodajalci, tudi z mesarji, vse manj, je bilo takrat drugače. Vsi s(m)o se poznali, če ne po imenu pa po priimku, v skrajnem slučaju pa, kot smo rekli, na videz. Pač vedel si, kam tista oseba spada. Ivan kakšnih velikih razlik ni delal med svojimi rednimi strankami, vsaj očitno ne, poznalo pa se je ob koncu nakupa. Če je po meso za župo mama poslala mene, je Ivan na koncu vedno odrezal še trak vranice in dodal, da bo za knedlce za v župo. Tistim, za katere je vedel, da prihajajo v mesarijo le redko in bolj za praznike, je včasih navrgel kos jetrc. Kar tako, za dobro vago, je zamrmral. A je to dodal zato, ker je vedel, da si drugače tega ne bi mogli privoščiti. Oh, kosti za župo, ki jih danes veselo zaračunajo, takrat niso računali in so jih kot »apfal« navrgli k vsakemu mesu, ki je sodilo v govejo župo.

Takrat v mesariji nisi dobil delikates, kot je to danes »pod mus«. V trboveljski klavnici, danes je tam Spar, so imeli obrat za pripravo klobas in svežih salam in to je bilo to. A pri salamah se dolgo ni dobilo drugega kot navadno, t.i. pasjo radost, pa safalado, tirolsko salamo, kasneje še ljubljansko in celo posebno. Takrat so ljudje veliko več kupovali hrenovke in klobase. Ampak ne katerekoli klobase, pač pa izključno trbouske kuanice, po katere so hodili celo iz Ljubljane. Sam sem jih družini Hohkraut, kjer sem v Ljubljani stanoval med gimnazijo in študijem, vsak mesec znosil po nekaj kilogramov! Ti kuanci so menda bili napravljeni po posebnem receptu, ki naj bi ga »izumil« šef klavnice Kovač, dedek Sande Ameršek, ki zdaj živi v Ljubljani, a po kuanice ne hodi več. In je, ta njen dedek, na žalost, recept odnesel s seboj v grob, kasnejši mojstri potrošniške mesarske obrti pa so začeli delati klobase in ne več kuanicu.

Ker je bila proizvodnja zaradi kvalitetnih vsebin, menda tudi teletine, predraga in slavni kuanci niso bili več cenovno konkurenčni »klobasam«, v katerih se menda dandanes znajde vse, kar ostane na mesarskih pultih. Te kuanice smo jedli vsepovsod. Ko so nas sprejeli med pionirčke, na sindikalnih veselicah, ko so mladci ajnrikali in odšli v vojsko, ob novoletnih rajanjih, na vseljidskih veselicah in vsakoletni tomboli, na partizanskih mitingih na Vrheh ali za Dan rudarjev na Planini, pa za 1. maj in ... Povsod in vedno. Nekateri so jih svojcem postregli celo na sedminah. Kuanci so tako klene Trboučane spremljali od zibelke do groba.

Iz tistega časa se spomnim tudi neke tehnološke posodobitve tiste male mesnice. Si lahko danes predstavljate tisto mesnico, pravzaprav mesničko, sredi poletja? V kateri ni bilo klime ali vsaj ventilatorja v obliki propelerja pod stropom? Težko, kaj?! In tudi muh, kot jih je bilo, si potem ne boste mogli kar tako predstavljati. Zadnjič sem prebral članek o tem, da so v trboveljskem Globušaku sestavili prvi pralni stroj v takratni Jugoslaviji, ki so ga potem konfiscirali v takrat šele nastajajoče Velenje, da bi lahko postavili Gorenje. Namreč, tisti pralni

stroj ni bil edina »pogruntavščina« fantov iz Globušaka, le nekaj let za pralnim strojem so natuhtali tudi »stroj«, ki je pobijal muhe, komarje in vso drugo letečo golazen, celo večče. Dobesedno scvrl jih je. Aparat je deloval seveda na elektriko, dobro se še spomnim nekakšnih fluorescentno modrih palic v njem, in še danes mi ni jasno, na kakšnem principu je deloval, ampak je. Muhe so šle na tisto svetlobo (ali toploto, bog ve) kot na med in v hipu je poknilo, ko so se dotaknile modrine in se scvrle. Potem so padle na tla, v tisti butični mesnički pri K4 na brušen teraco in ...

Tam so ostale do večera, dokler ni mesarski vajenec vse skupaj pometel in vrgel v smeti. Skupaj s koščki kosti, ki so leteli po prostoru, ko so jih žagali s cvilečim in ušesa parajočim zvokom, skupaj z odrezki slabe maščobe, ki jo je Ivan bolj »finim« strankam moral odrezati od mesa in skupaj s celo kopico tistih blokcev, ki jih je čez dan pisal Ivan, stranke pa so jih, ko so preračunale, če je pravilno seštel, vrgle na tla. Ko sem bil malo večji in sem poleg osnovne računske operacije koliko kovačev rabim za kino, razmislil tudi o tem, kako so Ivan in drugi mesarski umetniki v krvavo belem sploh prišli do seštevkov. Mogoče se je katera od strank kdaj pobunila, da je izračun za seštevek narobe, a se tega ne spomnim. Ne vem ... Neuke stranke ali prefrigani mesarji? Ali pa nihče ni goljufal! No, kot vem, Ivan ni nikoli obogatel. Pa tudi zredil ne, kar me je vedno motilo, ko sem videl slike, karikature ali celo vloge mesarjev. Sami zavaljeni, zašpehani tipi z ličnicami za dva golaža in trebuh, v katerih bi lahko obaril dnevno proizvodnjo takratnih kuancu.

Ivana verjetno ni več. Ne vem. Kot tudi ni tiste male mesnice, ki meščanom Trbovelj ni ostala tako v spominu kot tista Pr' Pokeljšk, ki je bila prav tako malo arhitekturno čudo in je na svojem mestu, tik ob današnjem velikem rondoju, vztrajala nekaj desetletij dlje. Tista na Kešetovem bi ta čas, v maju, tudi cvetela, vsa v belem, saj je bila s spodnje strani, od Letnikove vile, obrasla z malimi belimi vrtnicami plezalkami. Ne vem zakaj, a ne spomnim se, da bi kdo kdaj fotografiral tisti kamniti biserček ob pločniku. Niti takrat, ko se je že vedelo, da se bo umikal (moral umakniti?) novim stavbam.

A kljub temu ta mala mesnica v mojem spominu še vedno odpira svoj porton, še vedno se iz notranjosti vonja še toplo meso, še vedno slišim poleti mesarske muhe, ki brenčijo po prostoru, prasket mašine, ki jih ubija, ko sedejo nanjo, Ivanov tihi glas, ki sprašuje kaj boš, njegove vedno žalostne oči, vidim kako se sveti košček jeter, ki jih je navrgel za dobro vago, kako udarja zapah na težkih železnih vratih, ki so se krilno zapirala vsak večer ob šesti uri.

Razen nedelje.

In danes.

ODPRTO PISMO PM*

Pojma nisem imel, da bom (še) kdaj pisal »prvemu zasavskemu peresu«, kot sama sebe na DELU imenuje PM. Tam do leta 2002 sem se še trudil, potem pa sem obupal. Če sem poslal že takrat »uzakonjeno« zahtevo za objavo odgovora, so me njeni uredniki in urednice (ena je prednjačila) kot na fuzbal tekmi »triblali« 14 dni, češ da je še čas, potem ko je rok potekel pa – da je itak brez veze, da se moj odgovor objavi, ker so že vse »kao« pozabili.

Bralci namreč. Ne vem.

A zapisano ostane, pa je res ali ne, mar ne PM? Skratka, na Delu je bila tiste čase »zaščitena kot kočevski, ups. trboveljski medved, ups. kača«. Ker, redke vrste je treba zaščititi in očuvati. Zadnji njen »napad« name je bil, ko je v svojih »Hvalnicah norosti« objavila, da je preko »svojih virov« izvedela, da je moja mama rekla eni, ki je povedala drugi in ona tretji..., da me je ubila ali umorila mafija. Katera, ni povedala. Škoda.

Ker – en teden prej smo se v BTC-ju v Ljubljani, v Šparu, srečali na blagajni ona, njen mož Andrej (moj sošolec skozi celo OŠ) in jaz. In ...

Jaz sem oba pozdravil, odzdravil mi je, pa še to z muko, le Andrej, ona pa se je nasmehnila in obrnila stran. Po njenem zapisu sodeč so me potem »likvidirali« pred njenimi očmi. Škoda, da nisem bil zraven. A ona je to mirno zapisala. V Delu. Ne bom opisoval presenečenja, začudenja in še kaj moje mame in očeta, ko sta to prebrala. In sem se jima, živ in zdrav, takrat iz Ljubljane tudi javil, ker sta bila prepričana, da če piše v Delu, da me je ubila mafija, da morata poskrbeti za trugo, grob in vence. Malce karikiram.

No, takrat sta bila moja starša še fit. Teden kasneje so se v Mercatorju srečali Andrejeva mama, gospa Malovrh, in moja mama. Gospa Malovrh se je hitela opravičevati moji mami in ... Je treba še kaj dodati?

Aja, da sem živ! Še vedno.

Moj »vir« na časniku Delo, s katerim sem govoril pred letom in pol, mi je zaupal, da je ona že zdavnaj »odpisana«; da bi že letela, a ker je »prva dama zasavskega novinarstva« pač srečala Abrahama, je ne morejo vreči, tudi če bi jo hoteli. Kar je bila menda želja mnogih. A zakon je zakon. In da ima, tudi zaradi stila svojega pisanja, poseben »status«. Da je »uporabna«

le še za ta njena pljuvanja, kar so razbrali ne le iz pritožb bralcev, pač pa tudi po številu zahtevkov za popravke ali odgovore. V čemer je bojda tudi »svetovna prvakinja« na Delu.

Ko me je enkrat v svoji Hvalnici »oplajbala«, ko sem še delal kot urednik TV Centra, da če prižge televizijo, da jaz skočim iz nje (kar je domislica nekoga drugega, ki je njen dolgoletni »vir«), in da oddaje ponavljamo 3-krat, sem se danes, ko sem gledal razne sporede, spomnil, da tudi v sedanjem času POP ipd. vse ponavljajo po 5 ali celo 10-krat. Pa je OK. Pa ni keč v tem. Keč je, da sem takrat, ob njenih očitkih o mojem novinarskem delu na ubogi lokalni televiziji, delal po 12 ali več ur in naredil na teden več oddaj in še kaj zraven. TV pač ni časopis. »Prva dama zasavskega novinarstva« pa je takrat novice in novičke lepo povzemala po takratnem Radiu Trbovlje, po prej omenjeni TV, napisala vrstičko ali dve iz svojega domeka ali pisarne in vse je bilo »ful kul«.

Do njenih Hvalnic, ki pa jih je imela možnost objavljati konec tedna. In te njene Hvalnice, poglejte si v arhive – štejejo manj kot 100, kaj 100, 75 vrstic. En cel teden je prva dama rabila, da je napisala toliko vrstic? Aja, pa večino uvodov je ukradla meni najljubšemu pisatelju Gabrielu! Skratka, če sem jaz vsak dan moral najprej napisati, potem pa še pred kamero oddelati toliko ponovitev (»ponovitev« po njenem mnenju) s tudi nekaj 100 vrsticami, je ona lahko teden elegantno oddelala s Hvalnico v enem »šusu«. Kar počne očitno še dandanes. In, za čuda, brez ponovitev ...

Ja, potem pa so tu viri. Njeni viri ...

Ne vem, koliko Zasavčanov se je zares srečalo s »prvo damo zasavskega novinarstva«, koliko med vami ji je zaupalo vse te »resnice«, ki jih ona piše in izliva v svojih pisanjih? Mislim, da bore malo. Če enkrat obvladaš Marqueza, kaj se češ pogovarjati z ljudmi. Živiš v vasi Macondo in pišeš o Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Kar je sploh njena specialnost. Do Zagorja in njihovega župana ima »prva dama« prav poseben odnos. Ki se je začel davno nazaj. Ko so ustanovili tisto prvo revijo Zasavc, in to že v 80-tih, z Garantinijem na čelu pa z vsem zraven. Tam, pri tem »projektu«, so lahko sodelovali le posvečeni ali še boljše, pravoverni. Ko je Garantini pridobil Marka Planinca za urednika, je na Delu postalo prosto mesto dopisnika iz Zasavja. Ki ga je, Marko, kot dober novinar, znal uporabiti tako, da je celo Zasavje novinarsko korektno in nepristransko približal vsej Slovenski javnosti. Potem so se pisali drugi časi in »prva dama«, ki je stopila v prevelike škornje, se jim še danes čuti dolžna, da so jo takrat, ko učiteljico iz Vodenske, ki ima afiniteto po pisanju, predlagali namesto Marka.

In je šla na delo.

No, bolj na Delo kot pravo novinarsko delo. Ko sem bil v Trstu in bral »občinska glasila« iz meni najbližjega slovenskega Kopra (pod Popovičem), sem imel občutek, kot da imata zgoraj omenjena »prva dama« in »njen nad-župan« kar v Delu svoje občinsko glasilo. Kar je včasih, v trenutkih slabosti, priznal tudi ta isti župan. Pa kaj ... To je naložba v prihodnost. Bom pač enkrat predsednik države. Če že ne morem biti Zasavja.

Aja, viri. »Prva dama«, zdaj pa po »mojih virih«, sedi ali doma ali v pisarni, če pa že gre med »ljudi«, pa sede pred kavarno MMC v Trbovljah, kjer sprejema svoje vire. Ampak res svoje. Ker to je njena vas Macondo. Ona tam doživlja vse. Kar je res in kar ni res. Dovolj je en prišepet, dovolj je en telefonski klic, srk kave in ... Ima vse.

Vse, da lepo sede in cel teden piše tistih nekaj deset vrstic. Zaradi tistih nekaj njenih deset vrstic vsak teden, se je kakšna družina tudi že izselila iz Trbovelj, zaradi njenih vrstic so se tudi ločevali in posledično tudi umirali, v podjetjih so padale glave kot pod Robespeirrom etc.

Vse to je z napisanim dosegla »prva dama zasavskega novinarstva«. Ni se pa dotaknila resničnih nepravilnosti, ki so bodle v oči. Da je ena oblast »živela« in slavila na račun tistega,

kar jim je pripravila prejšnja, da je šlo eno podjetje v Trbovljah v stečaj tudi zaradi šlamparij, ki jih je ..., da je prej omenjeni Garantini zaposlil nekoga njej sila blizu, potem pa sam ugotovil, da ne ve kaj bi z njim. Tudi ko je ta Garantinijev slavni, v Delu vedno opevani RCR neslavno »propadel«, oz. se lastninjenje vsega zasavskega ni izšlo po njegovih in še nekaterih željah – smo kdaj o tem kaj brali Delu?

Kdo od vas ve, koliko je v ta slavni RCR počrpal SLO in EU sredstev in koliko jih je vložilo Trbovlje? In Hrastnik? In še sredstva zapiranje? Vse je šlo skozi slavni RCR. En kup »uspešnih« podjetij, o katerih je pisala PM, ni več. Pa so »posrkali« milijone in milijone teh sredstev. Smo izpod peresa PM, kot se zadnje čase sila rada podpiše, kdaj brali o tem? Ne. V Zagorju se lahko »sfiži« vse, pa so še kar »naj od naj«, v Trbovljah pa nekdo na občini izgubi službo, pa je konec sveta. Trump bi PM imel rad. Rekel bi – če ne Melania, pa ...

Šalo na stran. Internet, naj bom v Trbovljah, Trstu ali Rimu, pač deluje in se da brati. O Zagorju in njeni »pripadnosti« točno določenemu krogu ne bom pisal. Mogoče bo ona sama. In spet šla v samozaložbo, kot z zbirko Hvalnic norosti, ki jo, reci in piši, najdemo v Zagorski knjižnici natanko en izvod (1), ostala dva pa sta obvezna izvoda v NUK-u in MB UNI knjižnici.

OK, bližajo se prazniki in ... Kdo bo verjel v pravljice?

Odkvisno od pravljice. Ene se obdržijo, druge ... Kdo gre danes v samozaložbo, da bo prodal en (pazi – 1!) izvod svojega dela v knjižnice? Druge izvode pa ima doma v kevdru? Halo, Andrej? Skoraj 100 % sem, da je ostale izvode iz samozaložbe »prve dame« pokupil (da si je literatka poplačala stroške »samozaložbe«) eden od zasavskih županov. Dajmo trikrat ugibati kateri??? Eden od mojih romanov, ki ima najvišjo branost in tudi visoko prodajnost, pa jo je navedel na misel, da sem »pisun« in da naj Zasavja ne zavajam s tem, da delam kot novinar nekje v tujini. Jaz svoje delo in dela lahko dokažem, »prava dama« pa svojega skrivanja pred ljudmi o katerih piše in o katerih hoče ustvarjati mnenja, ne more zanikati. Zanj je bil ves čas novinarski poklic le igra in sredstvo. Nikdar pa poslanstvo. Če bi bil zdajle ciničen, bi se poigral točno s tem, kar je ona počela ves ta čas. Namigovanja, cinizem, foušija ipd. No, ni pisala ves čas tako, res ne – ker vmes so časi, ko so bili na »oblasti« po njenem mnenju »tapravi«.

Takrat je zamižala še na svoje tretje oko.

Ko zadnje mesece berem njene napade, zmerjanja, poniževanja in še kaj ... o, kot pravi ona, prvi trboveljski gospodični. Torej o županji.

»Gabričeva je, kljub vašim golidam gnojnice in še kaj, uspela narediti marsikaj, kar mnogim, mnogim moškim županom prej ni uspelo. Rad se vračam v moj rojstni kraj. Pa ne zaradi vas, ker se vas bojim srečati na blagajni. Pač pa zaradi tega, ker so Trbovlje iz meseca v mesec drugačne. Lepše. Danes, tudi z nekaj nastavki iz preteklosti, dobivajo podobo sodobnega, čistega, urejenega in prijaznega mesta. Vaša pisanja o borovničkah, o aroganci, celo nesposobnosti županje ...

Kam to spada? V novinarstvu mislim???

Čudno, da najraje zahajate prav v lokal, kjer so se »kao« zgodile borovničke ter da so glavne priče tega »dogodka« osebe, ki ves čas napadajo ne le županjo, temveč tudi občino. (Eden izmed njih je kandidiral za župana, drugi pa tožil občino za vsak ...) Ne vem, ali gre za povsem osebne zamere, sploh ko županjo napadate tudi kot osebo in še bolj kot žensko, ali gre za vaše frustracije. Sicer pa ...

Če je sosednja občina v prejšnjem desetletju bila vaš favorit in je to očitno še danes ... No, ne bom pozabil vaših občudovanj razpetih jader ladje Argo (čistilna naprava v Zagorju), ki se že po 14 dneh strgajo oz. scefrajo in ne 30 minutnih ognjemetov, katerih znesek bi zadostoval za vsaj 100 štipendij (v Trbovljah pa borih 5 minut ognjemeta – vaše štopanje in pisanje), ne bom pozabil pontonskega mostu, postavljenega pred desetletji. Ki ga je menda

naslednji predsednik države pozabil postaviti v vseh njegovih mandatih. Na drugi strani pa ... Ne, ne bom več našteval.

A že normalno praznovanje »veselega decembra« je za vas zavajanje trboveljskega življa. In vi predlagate, da županja zdaj »kupi« uboge Trboveljčane/ke, da jim, če sem prav razumel, plača položnice in ostale »pufe«. Saj, fina ideja. A kaj, ko bom čez kak teden prebral, kako boste te iste »reveže« v kakšnem svojem hvalospevu znova povabili, da pridejo »pod šotor«. Na Severino, na Grašota ali ono »blond«, ki je menda tako všeč nekemu. Tam seveda ob »u luft« spuščeni deset tisočih evrov ne bo pripomb, da so kje ljudje, ki so na socialnem robu? Ah, saj tam jih ni. V zapisih Dela. Vaših zapisih. Meni, in mislim da še marsikomu, pa je všeč, da je v Trbovljah normalen december, da se lahko namesto Severininih stegen pokažejo kakšna društva, zbori, godba, glasbena šola, tržnica na Gimnaziji in še kaj. Pa, saj veste, saj ste vse prebrali vsaj stokrat. Če ne, ne bi po tem pljuvali tako poznavalsko.

To vaše pisanje, cenjena »prva novinarka Zasavja« ni *Cien años de soledad*, še manj novinarstvo, temveč skoraj tri desetletja pisanja tračev, namigovanj, žalitev in diskretizacij.

PS – in upam, da se na kakšni blagajni spet NE srečamo. Ker naslednjič me bodo morali fentati »Možje X«. Pa Andreja mi pozdravite, če bo upal prisluhnuti!«

*PM ni » v p**** m*****« (za nepoznavalce ...)

**VPLIV BIFEJEV, FRIZERSKIH SALONOV,
GOVEJIH ŽUP, LUČK NA SMREKCAH IN
PIC NA ŽUPANSKIH VOLITVAH**

"V politiki je rezultat skoraj vedno drugačen, kot so predvidevali." François Rene Chateaubriand

Dramolet v petih dejanjih

PRVO dejanje

Po politem in lepljivem šanku so razmetani prazni kozarci za pivo, za ta kratke in za obvezne špricarje in škrobce. Edo že kinka, Miha jezno piha, Franc in Andrej se prepirata, Janez pa modro prikimava.

»Če bi bil župan pol pi*de vreden, bi to že zdavnaj zrihtal!« je jezen Franc.

»Pravi, da ni gnarja...« se zbudi Edi, županov sosed.

»Gnarja je ko' dreka! Samo zrihtat ga moraš znat!« se vmeša Janez.

»Zrihtat, ja ... Kako?« se zamisli Andrej.

»Kako, kako? Kje pa je gnar?«

Eni molčijo, drugi skomigajo z rameni.

»Saj imajo proračun ...« končno ugotovi Franc.

»Prazen proračun!« spet stopi v bran sosеду Edi.

»Fantje, kot rečeno, gnarja je ko' dreka, le zrihtat ga je treba!« ponovi v stilu piarovcev svojo trditev Janez.

Večkrat kot izrečeš isto trditev, bolj verjetna postane, je nekje prebral Janez.

»In ti bi ga zrihtal? Z levo roko, a?« se ne da Edi.

»Bi, prmejdun, da bi ga! Šel bi tja v Ljubljano in gor v tisti Brukselj in jim dal vetra! Tako bi usekal po mizi in zarobantil, da bi jim bilo v trenutku vse jasno in bi odvezali mošnjčke in odklenili blagajne! Gnarja bi b'lo ko dreka, vam povem! Jaz bi jim že dal tinte pit', brez skrbi!« je z udarcem s pestjo po šanku svoje besede podkrepil Janez.

»Vidiš, to potrebujemo, odločnega človeka, ki ve kaj hoče!«

»In ki zna udariti s pestjo po mizi!«

»In ki jim vse pove direkt' v fris!«

»Janez, ti bi bil dober župan!«

»Ja, dajmo, pobi, dejmo naredit listo in naj bo Janez župan!«

»Janez je ta prav, Janez je naš, Janeza za župana!«

DRUGO dejanje

Havbe in feni komaj slišno brnijo, frizerska pomočnica pod budnim očesom šefice skače od ene stranke k drugi, medtem ko šefica prebira lokalni časopis SONČEK in mrmra.

»S takšnim županom iz našega kraja nikoli ne bo nič, za vedno bomo zabačena provinca!« modruje.

»Pa ja zna tako lepo govoriti ...« se izpod havbe oglasi Branka.

»Govoriti, ja ... To zna vsak! Ampak, a ste videle, kako se je zredil, odkar je župan?« je opazila Ema.

»Mati županja pa je vsak dan bolj zanemarjena. Ko je bil njen Anton izvoljen, je hodila trikrat na teden na novo frizuro, zdaj pa le še enkrat na štirinajst dni! Pa ima časa na pretek! Mati županja bi pa ja morala dati kaj nase in biti urejena!« je kritična šefica.

»Menda hodi po nakupih v Ljubljano ... Nemara si tudi frizuro rihta tam, kaj veš! Se je pač pogospodila! In ji je stopilo v glavo!« je ugibala Ema.

»Nosi se pa kot jajčarica, pa čeprav si cote kupuje v Ljubljani!« je dodala Branka, ki ni nikoli pozabila, da ji je mati županja speljala Antona, ko so nekoč davno hodili v gimnazijo.

»Kaj pa ste od Antona, nekdanjega učitelja telovadbe sploh lahko pričakovale?« se je vmešala Irma.

»Res je, on ne bi smel nikoli biti župan, ona pa ne mati županja!« je privošljivo prikimala Ema.

»Župan bi moral biti podjeten in šparovn, mati županja pa svetovljanka in razgledana ženska z okusom!« je povzela šefica Katarina in vstala ter si pred velikim ogledalom popravila pramen las, ki ji je silil na obraz.

»Ja, pa imamo takšnega tu v tej naši zabačeni luknji?« se je glasno vprašala Branka.

»Lej, moj Ignac se ni nikoli zanimal za politiko, pa bi vse te dal z eno roko v žep!« je Katarina pohvalila svojega moža, obrtnika in navdušenega ribiča.

»Ja, Ignac res zna zaslužiti, to drži ...« je s koticom očesa pogledala na Katrino Ema.

»Pa tudi ti si prava dama, ki bi znala predstavljati našo občino, Katarina!« je zamišljeno ugotovila Irma.

»Saj Ignac je o tem že premišljeval, a manjka mu podpore ... Kaj češ, če noče v nobeno stranko ...«

»Pa naredimo svojo!«

»To sploh ni slaba zamisel, da me povemo, kdo naj bo župan!«

»Ja, dajmo, naredimo listo ZA NAŠ KRAJ GRE!«

»In Ignac bo župan, ti pa mati županja!«

TRETJE dejanje

Na sedežu stranke SPREOBRNJENI DEMOKRATI SLOVENIJE so pravkar obesili nov portret šefa stranke in prebrali njegovo pismo, v katerem je članstvo pozval, da naj potegne moči magari iz petnih žil in s stranko zmaga na lokalnih volitvah. Spreobrnjence v vsak slovenski kraj in v vsak slovenski dom! Slogan za tokratne volitve je dal članom občinskega odbora misliti. Kar se je sicer redko dogajalo.

»To, da gremo v vsak slovenski kraj, to že ... A kako v vsak slovenski dom?!« se je ojunčil predsednik odbora Maks in odprl debato.

»Z letaki?« je vprašal Zlatko, najmlajši med njimi.

»To stane in še folk jih meče stran. Še zažigajo jih ne več, kot včasih, mečejo jih po cesti in svinjajo!« je oporekala Franca.

»Potem pa gremo na osebno noto! Pojdimo od vrat do vrat in spreobrnimo vsakega posebej!« je predlagala Majda.

»A smo Jehovci, al' smo spreobrnjenci, porkamadona!« je zarobantil Maks.

»Kaj pa soočenje?« se je utrnilo mlademu nadobudnežu Zlatku.

»Soočenje... Ni slaba ideja...« je prikimal Maks.

»Hkm ... Kdo se bo pa soočil?« je navrgla Majda, ki je po tihem upala, da jo bodo tokrat le kandidirali.

»Maks! Maks je predsednik! In spodobi se, da kandidira predsednik!«

»Že na parlamentarnih volitvah sem povedal, da je zadnjič, da ste me namočili!« je dvignil roke Maks.

»In Maks je že bil župan!« je dodala Majda.

»Maks je bil predsednik občine v nekih drugih časih, zdaj imamo večstrankarski sistem in kapitalizem in če je lahko Kučan bil predsednik prej in še dvakrat potem, zakaj še Maks ne bi bil dober?«

»Nove obraze potrebujemo!« je ustavil konje Maks.

Vsi so se začeli spogledovati med seboj in se spraševali, kod bi lahko bil nov obraz, dokler se vsi pogledi niso ustavili na Zlatku.

»Naj bo Zlatko!«

»Zlatko je mlad!«

»Priljubljen je, ker teče maraton!«

»Pa kako lepo ima vedno spucan avto!«

»Pa pri deseti maši berilo bere!«

»Pa v pevskem zboru je tudi!«

»In če za Božič najlepše okraši svojo hišo, potem bo tudi celo mesto!«

»Zlatko je zlat in Zlatko bo naš župan!«

ČETRTO dejanje

Dom Franca Živemeje, kjer mati Antonija na mizo postavi kosilo. Nedeljsko kosilo.

»Ko pojemo, gremo na volišče!« je namesto molitve povzel oče Franc in zajel župo z nudelci.

»Koga boš pa volil?« je vprašala Jera, ki je prvič dobila pravico voliti.

»Naše ... Vsi bomo volili naše!« je odvrnil ata, ne da bi jo pogledal.

»Jaz bom volila po svoji glavi!« je ugovarjala ponosno Jera.

Oče Franc in mama Antonija sta se spogledala. Vedela sta, da ta dan enkrat pride.

»Naši vedo kaj delajo, tisti tvoji pa živijo v oblakih!« je oče nadaljeval.

»Ti tvoji vaši delajo to že dvajset let, pa niso naredili nič. Nič koma Jozef! Še v sosednji vukojebini Kurji dol imajo optiko, pri nas pa še vedno vrane plašijo predpotopne telegrafštange. Internet dela tako počasi, da prej peš prideš do Ljubljane, kot pa da dobiš en sam mejl!« je trmala Jera.

»Od interneta človek ne more živeti!« je pribil oče in temno pogledal hčerko.

»Je rekel človek, ki še tega ne ve, kaj je Google...« je zavila z očmi Jera.

»Čakta, vidva ... Saj ima vsak nekaj prav, a ... Ata, ti tvoji ... Res so že skozi na oblasti in res je, kot pravi Jera, da kar nekaj govorijo in govorijo, obljublajo ... Naredijo pa nič!«

»Križa je vse ustavila, daj si to že enkrat v glavo, baba!« je zarobantil Franc.

»Križa je že zdavnaj mimo!« je navrgla Olga, najstarejša hči, ki se na delo vozi v Ljubljano.

»Posledice pa ne!«

»In kaj so tvoji storili, da bi ublažili krizo? So se prijavi na kak EU razpis?«

»Jebe se onim v Brukslju za nas. Bog je najprej sebi brado ustvaril, torej je najprej treba stvari pošlihtatiti kot je treba tu, doma, popucati pred svojim pragom, potem pa se ozirati po svetu. Ljubo doma, kdor ga ima! Dom je svetinja, punc!«

»Mi delamo vse, kot da smo dvesto let za cajtam ...« je zamrmrala Olga.

»Točno! Kje so nova delovna mesta?« ji je prikimala Jera.

»Kaj ti misliš, da bo naš župan fabrike gradil? Pa to je občina, ne borza, bemtiboga krvavega!«

»Tisto zemljišče na robu kraja bi lahko bila obrtna cona, pa je le divje odlagališče smeti! Naš Jankovič bi to že vse popucal in iz tiste luknje že zdavnaj naredil nekaj!« je dodala Olga, velika pristašica ljubljanskega šerifa.

»Iz tiste luknje bi on naredil še večjo luknjo! V banki! Poznam jaz takšne! Pridejo, zajemajo z veliko žlico, obljublajo nebesa, potem pa spokajo in grejo, za sabo pa puščajo pogorišča! Kar spomni se na onega fuzbal trenerja, ki so ga pripeljali. Obljubljal je, da bodo naši fantje v treh

letih igrali v Evro ligi, kupil je dva igralca iz Brazilije in še dva Šiptarja za povrh, porabil čuda denarja, potem pa izginil. Mi pa zdaj plačujemo pufe in igramo v bunkuc ligi!« se je razvnel ata Franc.

»Saj ... Zato pa je tako, ko pa vse delate, kot da igrate fuzbal! Politika ni za amaterje! Politika je biznis, fotr!« je kar poskočila Jera.

»Ti bom dal jaz fotra! In amaterja! Še s plenice nisi spravila, zdaj bi pa politiko peljala? A vidiš, kako si ju vzgojila?«

»Jaz bi pa takega župana rada, ki bi mir v naši hiši naredil ...« je zastokala mama Antonija.

PETO dejanje

OŠ Prva šola, otroci pri kosilu.

»Moj fotr bo župan!«

»Moj tudi!«

»Moj se pa še ni odločil!«

»Če kandidira moja mama, bodo vsi popuščili!«

»Otroci, danes bo za kosilo ričet!« je oznanila vodja šolske prehrane vrsti sedmošolcev, ki je bila tistega dne prva na vrsti za kosilo.

»Ko bo moj fotr župan, bo za kosilo vedno pica!«

»Če bo moja mat županja, bo zgradila večje igrišče, tako veliko, kot so one Stožice!«

»Moj fotr pa bo zamenjal ravnatelja, ker ta je butelj!«

»Moj fotr pa bi prirejal prave fešte za občinski praznik, take s čevapi in Modrijani in za nov' let' bi vedno pel Jan Plestenjak!«

»Otroci, je dober ričet?« jih zmoti vodja prehrane.

»Zakaj pa ni dveh kosil?«

»Jaz sem alergičen na fižol!«

»Moja bi vsem nam kupila iPade!«

»Sej ga mam! Kaj boš za iPdaom, ga boš jedel? Mam pa že rajš pico!«

»Po kosilu je pred šolo zbor, obvezno, ker pride na obisk minister za šolstvo, župan in ravnatelj pa bosta imela govor!« jih spet zmoti vodja prehrane.

»Ma ne spet ... Ko bo moj fotr župan, bo pouk sam do dvanajstih!«

»Če bo moj fotr, pa bojo petki frej!«

»Ampak pica, ta pa vseen' zmaga ...«

»Res ni slaba ideja to s pico ...«

»Ja, sam če bo dodatni kečap zraven, drgač je brez veze ...«

Kar je za nekoga *populizem*, je za drugega demokracija!

Populizem je stalna senca reprezentativne demokracije. Temelji na enostavnih rešitvah in zanikanju. Ne gre za idejo, ki bi reševala aktualne težave ali probleme, ampak za obliko predstavnštva – kdo govori v imenu ljudstva in kako. Populisti svoja stališča enačijo s stališčem "ljudi", po domače rečeno, s stališči gostilniških in salonskih debat, ki so zreducirane na (neuslišane in tudi nemogoče) želje volivcev. Populisti imajo radi afere in tudi referendumski na to temo so jim blizu, saj se le-teh udeležuje večina negativno mislečih, kar je voda na mlin populistom.

V demokraciji tako večkrat »zmaga« neumnost, neukost in naivnost, ki predstavljajo naravna gojišča populizma.

Janšizma ni. Ker ne obstaja.

Tino Mamič
28. maja 2020

Domovina

Slovenija

Svet

Domov > Pogledi > Janšizma ni, Ker ne obstaja

Pogledi

Janšizma ni. Ker ne obstaja

25Piše: Tino Mamič · 26. maja 2020 ob 6:34

Beseda *janšizem* je izmišljena. Ni samo izmišljena beseda, izmišljen je tudi njen pomen. Janšizem namreč sploh ne obstaja. Janšizem je kot jeti. Veliko se o njem govori, videl pa ga ni še nihče, iz enega samega preprostega razloga: ker ne obstaja.

SKRAJNOST JE LEPA ČEDNOST

Se pravi, da bi radi sprejeli kodeks govora v državnem zboru, da jim ne bi rdeče podgane, prostitutke, lenuhi, zombiji, levuharji, koritniki, pedri in lezbače, črnuhi, zajedalci proračuna, pasjejebci, morilke otrok, degeneriranci in ostali skrajneži česa neprimernega rekli?

Postali smo družba skrajne skrajnosti.

Te dni poteka boj, ne boj, že kar mesarsko klanje o tem, kaj so podjetniki. Ja, prav ste prebrali. Ne kdo, ampak kaj! Ene interpretacije nas prepričujejo, da so skoraj narodni junaki, o katerih bi bilo treba pisati epe in hvalnice. Druge interpretacije nas prepričujejo, da so vsi skupaj zgolj izkoriščevalski lopovi in priskledniki ...

Kot v skoraj vsaki stvari ima ena in druga stran po svoje prav. Imamo "prave" podjetnike, ki so s svojim znanjem, odrekanjem, najemanjem pufov in s svojim odnosom do države (davki ipd.) in do zaposlenih lahko zgled ne le ostalim našim, pač pa tudi komu, ki nam občasno drži špegu ☺ Na drugi strani pa imamo dobesedno prisklednike, ki so svoje "mikro in mini imperije" zgradili pri državnih jaslih, preko političnega, sosedskega ali celo družinskega nepotizma, ko pa je treba od dejanskih viškov plačati cesarju, kar je cesarjevega ali celo dostojno plačati zaposlene, pa jokajo, grozijo z migracijo v davčne oaze in nemara celo odpovedjo temu, da so Slovenci. Ker mi, Slovenci, da ne ljubimo in ne spoštujemo podjetnikov. In zakaj bi jih sploh ljubili? Pojma nimam ... Glede spoštovanja pa: le-to si je treba PRIslužiti in ZAslužiti. Pa ne tako, da si na lestvici najbogatejših čim višje in da imaš čim daljšo jahto, pač pa tako, da kljub svoji uspešnosti še vedno ostajaš zavezan tudi družbi kot taki. Širši, tako kot je država in ožji, kot je lokalna skupnost in ne nazadnje zaposleni. Če je vse to v "vagi", če se vse to poklapa, ne poznam človeka, ki bi udrihal po te vrste podjetnikih. Vprašanje pa je, kako večina gleda na tiste, ki se sila radi družijo s politiko, ki komaj čakajo, da pred kamerami ali mikrofoni "svetujejo" urbi et orbi, ki predsednika Pahorja vidijo večkrat kot svoje zakonske partnerje, ki svoj uspeh merijo zgolj in le z metri jaht ...

Najbolj grozno pa je, da v to eno in isto malho tlačimo podjetnike, ki imajo milijonske dobičke, pridobljene na tak ali drugačen način, in podjetnike, ki niti svojih prispevkov ne zmorejo poravnati vsak mesec sproti. Pa nemara delajo še več kot tisti prvi, ki imajo milijone dobička. Zakaj nismo sposobni ločiti enih in drugih, zakaj jih ne "obravnavamo" posamično in glede na naglavni "greh" ali dobra dejanja? Zato, ker nam je bližja histerija, ker nam je bližje pljuvanje in šimfanje, bližje nam je udarjati VSE in po VSEM, ker vse ostalo zahteva prevelik miselni napor za večji del črede, ki se pase na histeriji, ki raste pod sončno stranjo Alp in ki je

očitno bolj sočna kot kakršna koli strpna debata ali celo razmišljanje. Ki se mu večina izogne, češ, saj je Bobovnik ali Slak tako povedal ali saj sem prebral na FB strani od prijatelja, potem bo že držalo kot pribito!

Podobno je danes s težavo, ki ji učeno pravimo »sovražni govor«. Kaj je zame sovražni govor? Vsak govor ali zapis, ki žali katerokoli osebo, katerokoli skupino ljudi ali narod, pa naj bo to zaradi politike, vere, rase ali česarkoli drugega.

Roko na srce, ta danes zloglasni sovražni govor ni nastal niti danes niti včeraj. Vedno je bil, le da se je včasih skrival, deloval v ilegali, žaljive, sovražne besede so se uporabljale za šanki, kjer so stali istomisleči in ob škrobcih pobijali politike, sovražni govor se je uporabljal med športnimi navijači, ubij sodnika ipd., uporabljal se je celo v šolah, na delovnih mestih in še kje. A vedno v nekih ozkih skupinah in naskrivaj, kot sem že prej napisal prej.

Kje in kdaj je potem dobil neke vrste »domovinsko pravico«, da se uporablja javno in povsod? Od FB do parlamenta, od šole do groba, od Pirana do Goričkega in nazaj?

Verjetno gre za sila kompleksno vprašanje, na katerega bi mogoče še najbolj točno odgovorili antropologi, socialni antropologi. Dejavnikov in vzrokov je kar nekaj, a naj naštejemo le nekatere. Ne, ne bom o zakonih in o ustavi, res ne. O tem, kaj je sovražno, bi moral imeti razčiščeno vsak zase, tako da izgovori v stilu, saj nisem mislil tako resno, rekel sem kar tja v tri dni ipd., ne pijejo vode. A vseeno, zajamčena svoboda govora je vsekakor storila svoje. Javni diskurz je z vdorom nekaterih verbalno bolj agresivnih posameznikov kar naenkrat postal diskurz, ki bi ga lahko imenovali kar »kdo si upa več«. Takšni posamezniki so se najprej pojavili kot anonimneži na spletnih straneh, najprej na blogih, kasneje, ko so mediji opazili, da to pri ljudeh »pali«, pa so postopoma tudi sami dvigovali letvico in raven »zaostrelega« diskurza v svojih vsebinah. Dvigovali, dokler ni šlo vse skupaj več kot le predaleč. Naslednji, ki so spoznali ves »šarm« takšnega govora, so bili seveda naši vrli politiki. Če sta desetletje ali dve nazaj bili med njimi le dve črni ovci, v najslabšem primeru tri, je danes silno težko najti med njimi belo ovco. Skratka – tudi v politiki, v samem parlamentu, lahko najdemo sovražni govor in nikome ništa. Res, da je ta govor največkrat skrit med vrsticami, tudi več pomenski, a je res tudi to, da potem ti isti politiki, ki so v parlamentu recimo še nekako vzdržni in previdno prikriti pri svojih izvajanjih, že čez nekaj ur na družbenih omrežjih isto stvar povedo oz. zapišejo »brez dlake na jeziku«.

Vprašanje, zakaj potem toliko sovražnega govora med večino ljudi, je vprašanje za prvi razred OŠ Butale. Če Franc Živameja sliši in vidi, da prvak neke stranke na svojem FB profilu ali Twiterju piše, kar se mu zdi in kar mu pade na pamet in pri tem niti malo ne izbira besed, kako bi ali bo potem preprosti Franc Živameja, ki je od knjig imel v rokah le nekdanje bančne knjižice, vedel, kaj lahko reče, če pa je »oni« lahko rekel to in to. Pravzaprav je rekel vse. Vse, kar je hotel. Pa je res ali ne, pa je žaljivo ali ne itd.

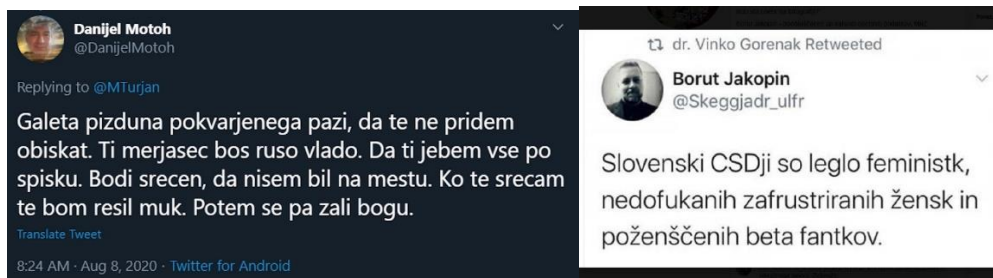
Lahko torej organi pregona zajeziijo to poplavo sovražnega govora? Mislim, da ne. A ne bom našteval zakaj, ker je odgovorov preveč. Od tega, da je prepovedan sadež najslajši, do sodnih precedensov, bolj ali manj sposobnih odvetnikov ... Lahko mediji naredijo kaj v tej smeri? Lahko. Pa ne bodo. Kdo se bo v tržnih pogojih delovanja medijev, kjer šteje gledanost, branost in slišnost, odpovedal tistemu, kar dviguje prah. In s tem njihovo branost, gledanost in slišnost. Šola? Brez avtoritete, ki je bolj kot ne odzeta šolnikom, so še na slabšem kot starši, ki lahko otroku, najstniku, ki mu prvič uide kakšna sovražna, primažejo eno toplo okoli ušes ali pa ga pošljejo brez sladice v sobo.

Skratka, sovražni govor, ki se dandanes pojavlja povsod, od politike do FB, med desno in levo mislečimi, med spolno drugače usmerjenimi, med verniki drugačnih ver, med različnimi

narodi ali celo mesti, tak govor bomo odpravili le tako, da ga sami NE BOMO UPORABLJALI, ga NE BOMO ŠIRILI in bomo PROTI NJEMU PROTESTIRALI vsakič, ko bomo nanj naleteli.

Ker, takšni govori so v polpretekli in tudi daljni zgodovini že pripeljali do dejanj. Sovražnih dejanj, ki so imela posledice, na katere danes kljub vsemu znanju in njegovi dosegljivosti enostavno pozabimo. Če kje, potem ravno v reku »od besed k dejanjem« to še preveč in prehitro velja pri »sovražnem govoru«, ki lahko čez noč preraste v »sovražna dejanja«. In če zdaj gledamo stran od tega problema in se delamo, kot da ga v resnici ni, kam bomo gledali potem?

Ne vem. Veš ti?

**Oprto pismo in poziv poslankam in
poslancem strank SMC, DESUS IN NSi**

Spoštovane poslanke in cenjeni poslanci NSi, SMC in DeSUS !!!

Še malo in pretekla bosta dva meseca, kar ste vstopili v koalicio s stranko SDS in s tem omogočili formiranje in potrditev vlade, ki jo vodi g. Janez Janša, drugače predsednik stranke SDS.

Takrat ste v javnosti vehementno zagovarjali ta usodni korak in dejanje s tem, da »rešujete« našo državo in da nam, njenim prebivalcem, želite samo dobro. Ste tudi danes takšnega mnenja, še vedno zagovarjate to stališče? Dvomimo ... Močno dvomimo!

Res je v tem času svet dobesedno vrgla s tečajev pandemija Korona virusa in da ta čas nikjer na naši zemeljski obli ni povsem običajen čas. Tega se še predobro zavedajo tudi domala vsi prebivalci naše dežele, ki ukrepe spoštujejo in so nasploh disciplinirani, kar kažejo tudi podatki o širitvi virusa, o številu obolelih, konec koncev tudi število tistih, ki so zaradi virusa umrli. Spadamo med države, ki so se z virusom spopadle na način, ki je bil dovolj učinkovit, da večjega števila žrtev k sreči ni bilo. Upamo, da tako tudi ostane!

Do tu vse kolikor toliko lepo in prav, kljub nekaj kardinalnim kiksom in spodrsljanjem, a roko na srce, vzporedno s tem »bojem« proti pandemiji, je trenutna vlada na čelu z g. Janšo sprejela celo paleto zakonov, uredb in drugih predpisov, ki s pandemijo Korona virusa nimajo prav nobene povezave. Zato mnogi danes bolj ali manj upravičeno svarijo pred pandemijo totalitarizma, avtokracije in diktature, ki je k nam bruhnila iz članic Višegradske skupine, s Poljske, Češke in Madžarske. Cela Evropa s prstom kaže na samodržce v teh državah in, podobno kot pri nas, jih večina vodilnih v teh vladajočih strankah, podobnim naši SDS, izhaja iz preteklega obdobja totalitarizma, t.j. socializma, saj lahko v evidencah nekdanjih KP teh držav najdemo prav njihova imena. Copy/paste takšnih politik nas tako pripelje do enega samega možnega sklepa – da je politika SDS-a nesprejemljiva zaradi svojih temeljnih vrednot, ki jih ne le zagovarja, pač pa vsiljuje vsem nam. S svojo avtoritarnostjo, izključevanjem, težnjo po podrejanju družbenih sistemov in nacionalističnim populizmom pomeni veliko nevarnost za težko pridobljeno, komaj privzgojeno demokratično kulturo in na prav vse politične procese v državi. Takšna politika stranke SDS je nesprejemljiva tudi z vidika politične in medijske kulture, saj uporablja odkrito retoriko sovraštva, nestrpnosti, ksenofobije, homofobije in laži, pri čemer uporablja za omenjene napade kar svoja medijska trobila za propagando, širjenje ideologije, lažnih novic in teorij zarot pa tudi za diskreditacijo posameznikov ali političnih nasprotnikov. Takšna politika stranke SDS je popolnoma nesprejemljiva, saj svojo podlo in ne kredibilno propagando nezakonito financira celo iz tujih virov, ki so najtesneje povezani z avtoritarno vlado sosednje države. S tem sta resno ogroženi naša suverenost in tudi finančna neodvisnost. Medtem ko propagandni stroji SDS širijo laži, politiki te iste stranke, brez kančka sramu svetu lažejo tudi o delovanju naših medijev. Vse so že bili naši novinarji in novinarke, od »odsluženih prostitutk« do naslednikov nekega najtršega komunizma, ki ga na naših tleh nikdar ni bilo in so ga »iznašli« le spreobrnjeni komunisti sami. Združeni v eni sami stranki – v SDS! Saj poznate pregovor "Svinji je vse svinjsko", mar ne?

Praksa delovanja stranke SDS je konec koncev nesprejemljiva tudi in predvsem zaradi neposrednih pritiskov na sodstvo, odkritih poskusov njegove lustracije, podrejanja in zaničevalnega odnosa, ko gre za obisk sodišč in prevzemanje sodnih pozivov. Politika SDS-a je nesprejemljiva tudi zaradi reinterpreteracij in potvarjanj zgodovinskih dejstev, odnosa do NOB-ja, rehabilitacije domobranstva, ponavljajočega se prisvajanja slovenske osamosvojitve, kar se vse zlorablja v politične namene. (citat prof. dr. Rudija Rizmana, op. p.) Takšen tip politike je tako v tujini, sploh v demokratičnem delu EU, že prepoznan kot nevaren nacionalizem skrajne desnice, ki pa se s pomočjo nekaterih, predvsem množičnih medijev v lasti SDS, pri nas še vedno dojema kot nekakšen desnosredinski model politike. Slovenska kultura, delno tudi znanost, ki sta poleg športa najbolj prepoznavni ambasadorki Slovenije v svetu, sta ogroženi ne le od koronavirusa, pač pa sta bili v tem kriznem času deležni tudi injekcije mrtvila, ko jima je prav ta vlada "začasno" zamrznila sredstva za delovanje. Ko so med II. sv. vojno britanskemu predsedniku vlade Winstonu Churchillu predlagali nekaj podobnega, je svoje ministre in svetovalce zavrnil z besedami "Za kaj pa se potem borimo?!". Pa vsi vemo, da je takšen odnos do kulture s strani stranke SDS več kot pričakovan in tudi skrbno načrtovan. Ta stranka teži k temu, da bi bil slovenski narod neuk, nerazgledan in v svoji nevednosti ubogljiv ter poslušen. Si želimo takšen narod? Se želimo vrniti v najhujša obdobja srednjega veka in čakati ter tiho upati na neko drugo renesanso, na prebujenje in preporod?! Si res slovenski narod zasluži vse to?

Kadrovski mlin SDS, ki melje noč in dan in iz katerega na vašo mizo padajo le drobtinice, po vseh ministrstvih, službah, agencijah, podjetjih v državni lasti ipd. Nastavlja svoj kader, zvest stranki SDS. In to vertikalno in horizontalno. Stranka SDS želi in bo, če boste to dopustili, upravljala z vsem, kar je odločilno za naša življenja. Vas to ne spominja na neke druge čase? Ko je ena sama politična opcija obvladovala vse in si je za paravan namesto NSi-ja, DeSUS-a ali SMC-ja izbrala SZDL in ZSMS? In nam je zatrjevala, da večje demokracije ne more biti!?

Spoštovane poslanke in cenjeni poslanci, je potemtakem to, kar se dogaja danes, zares tisti vladni program, ki vam ga je prvak SDS obljubljal in ste ga skupaj dorekli, preden ste pritisnili na gumb ZA, ko je bilo na vrsti glasovanje o novem mandatarju in nato še o njegovi vladi? Še vedno menite, da s tem, ko rušite težko pridobljene demokratične standarde, ko dajete na kocko ustroj in delovanje države in celo ugled Slovenije v svetu, dejansko rešujete našo državo? Dajte, premislite, dokler je čas, dokler niso storjene tudi še nove, že načrtovane nepopravljive napake, ki nas bodo vse skupaj drago stale. In jih bomo plačevali in popravljali vsaj desetletje, če ne več! Že pandemija virusa je naredila ogromno škodo, zato ne dovolite, da ta avtorski cunami traja še mesece dolgo, nemara vse do novih rednih volitev. Ker, takrat bomo volivci tisti, ki bomo lahko odločili in jasno izrazili, kdo je dejansko delal v dobro Slovenije, moje in vaše dežele.

Pozivamo vas, da strnete svoje vrste in se glasno izrečete za nezaupnico predsedniku vlade g. Janši, vaša stranka pa naj nemudoma izstopi iz koalicije. Iz politične zveze, kakršne si zagotovo niste želeli! Le slepi gluhi še vedno ne bi spoznali in razumeli, da je ta vlada projekt stranke SDS in njenega predsednika osebno. Da so vse ostale koalicijske stranke, tudi vaša, le privesek in krinka, tako rekoč pesek v oči, sploh za čas, ko bo treba prevzemati odgovornost(i). Zato - še vedno je čas za spremembe v pravo smer! Če tega ne boste storili, bo v javnosti dejansko prevladalo mnenje, da stranke, ki so sklenile pakt s stranko SDS in ustoličile to avtorsko vlado stranke SDS in g. Janše, tega niso naredile zaradi ničesar drugega kot zaradi lastnih političnih računov ali logike preživetja! Boste zaradi samodržca, kot je g. Janez Janša, bolealnega po oblasti in hrepenečega po gorečem maščevanju, dopustili takšen madež na

vašem imenu in direkten pljunek v obraz? Ja, zdaj je še čas, skrajni čas, da rešite Slovenijo in izstopite iz tega vrtiljaka SDS-ovskih norosti.

V prvi vrsti je to pisanje naslovljeno na poslanke/ce Janja Sluga, Perič Gregor, Rajič Branislav, Udovč Mateja, Verbič Dušan, Zorčič Igor, Židan Gregor, Žnidaršič Mojca (vsi stranka SMC), Horvat Jože, Reberšak Aleksander, Černigoj Andrej, Dimic Iva, Pavlin Blaž, Prevc Mihael, Šuštar Tadeja (vsi stranka NSi) in Jurša Franc, Lep Jurij, Hršak Ivan, Polnar Robert, Simonovič Branko (vsi stranka DeSUS).

Včasih smo v Trbovljah rekli "Dobimo se na štengih Pr' Pok'liš'k!" V torek, 28.9.2021, od 17.30 dalje, pa se v čim večjem številu dobimo na stopnišču pri DDT v Trbovljah in na mirnem protestu zahtevajmo ODSTOP VLADE JANEZA JANŠE!

ŽIVLJENJE ZA TERAN,

DUŠO ZA KRANJSKO KLOBASO,

DESNICO ZA CVIČKA ...

Spori z avtohtonostjo, zaščito in uporabo določenih pridelkov so tako produktivni, kot je produktivno in koristno tepežkanje oslove sence.

Zakaj? Ker če bi šli zares dosledno iskat izvor in avtohtonost določenih zvrsti trte, pijač, hrane ipd., bi se zadeve hudo zamotale, če že ne kar zaostriale.

Začnimo s pizzo ... Če bi jo Italijani zaščitili, kje bi jo še lahko potem pekli? Nemci bi lahko rekli vsem pridelovalcem renškega rizlinga – stop, vaša trta Rena niti povohala ni. Tatarski biftek bi si lahko lastili Madžari (baje neposredni potomci Hunov) ali Tatari. Kdo bi si prilastil krvavico? Mi, ki jo štejemo med svoje tradicionalne jedi ali Bavarci, Avstrijci in Italijanska Tirolska, najdemo pa jo tudi na severu Evrope. Francozi bi komot rekli stop francoskemu kruhu (in francoskim rogljičem), Dunajčani Sacher torti, francoska pokrajina Champagne bi lahko prepovedala vsakršno proizvodnjo penečih vin po njihovi metodi in adijo naša cenjena Zlata in Srebrna penina itd. itd. itd.

Konec koncev še doma nimamo (razen cvička) vsega poštimanega. Kremna rezina naj bi imela domicil in izvor na Bledu, stari Trboveljčani pa vam bodo pojasnili, da je recept za "kremšnite" v Trbovlje prinesel začetnik slaščičarstva Kozina tam nekje leta 1920, ko je šel na študijsko pot od Prage do Budimpešte in Dunaja. Baje ni nikoli nikomur izdal, kje je dobil izvorni recept za kremšnite, po katere so včasih v Trbovlje romali tudi iz Ljubljane.

Namesto da se mečemo na zobe in flečkamo ogromne novce za pritožbe in sodišča, bi to energijo in sredstva raje namenili PROMOCIJI teh istih produktov.

Če bi zdaj trenutno aktualni teran promovirali kot teran s slovenskega Krasa, kjer ima ob lipicancih že nekaj stoletno domovino in takšnega ne more biti nikjer drugje, bi bila zgodba lahko povsem drugačna. Ja, zgodba! Teran-vinske kleti in ceste-sadne-ceste-lipicanci-kraške jame-burja-brin, pa še bi lahko naštevali ... Gre torej prej za celovito predstavo in močno promocijo nekega produkta in njegovega okolja z vsemi ostalimi prednostmi, pa naj bodo izvirne, izvirne ali ne, najmanj pa gre za en piltek z žigom, magari poštemplan tam gori v Bruslju. Tudi Krpan je imel pismo od cesarja, pa so ga vseeno terali po Notranjski gor in dol. Ja, piltek in žig teranu ne bo dal ne kvalitete ne cene in ne prepoznavnosti! Pa orehovi potoci tudi ne, kranjski klobasi še manj, pa cvičku in jetrnici tudi ne (slednja naj bi bila doma v Zasavju, a jo danes najdemo skoraj povsod po SLO – bodo knapi zdaj udarili štrajk in zavzeli Bruselj?)

To kazanje mišic in pritegovanje pozornosti s pihanjem na domovinska, patriotska in še kakšna čustva, ki si jih privoščijo naši politiki, sploh tisti, ki so za ta področja zadolženi, pa kaže le na to, da svojo nesposobnost pri afirmaciji naših domačih produktov na tujih trgih raje nadomeščajo s spori in podpihovanjem domoljubnih čustev. Še najbolj neokusna je primerjava spora za Piranski zaliv s sporom okrog imena teran, žal. Kot da do danes terana nikoli ne bi pridelovali v Istri (sam se spomnim umaškega terana), kot da do včeraj rebule še ne bi točili tudi v Furlaniji, kot da ... Se je svet začel vrteti šele danes! Če smo zamočili že takoj, ko smo se začeli obnašati kot samostojna država, pa nam ni uspelo, nas ne bo rešil žig v Bruslju.

RADIKALIZACIJA?

Ivan

No , če pridete nazaj na oblast ne boste več kradli. Predpostavimo, da Janševa oblast krade. O. K. Očitno v politiki brez kraje ne gre. Eni kradete že 76 let, pa dopustite onim drugim, da še malo kradejo. Zakaj bi eni več čas kradli drugi pa nič. Naj se priložnosti za tatvine končno porazdelijo. Pa malo eni pa malo drugi. Tako.

Ne, hvala. Res ne! Ker mislim, da še nismo tako daleč, da bi morali, tako kot leta 1941 ali 91, po kevdrih iskati stare rore in iti v gozd ali na barikade.

Da se zadeve močno radikalizirajo, tako na desnici kot na levici, je jasno. Eni in drugi se preštevajo, prirejajo zborovanja, na njih zmerjajo drug drugega, v javnih debatah in v medijih se uporablja pod krinko svobode govora tudi sovražni govor, organi nadzora mižijo, folk pa se vse bolj deli na naše in vaše, na nas in na one.

Že odkar vem zase, sem po srcu levičar in bom kot tak tudi umrl. Pa nisem bil noben partijec, da bo jasno. A biti levičar ne pomeni, da moram nekoga iz desnice, npr. Janšo ali Kmetiča, ki ga osebno poznam že dolga leta, na vsakem koraku zmerjati in pljuvati po njem. Mar ni dovolj, da mu povem svoje mišljenje, čeprav vem, da ga ne bo spoštoval, kaj šele upošteval. To, kar misli in dela on, je njegova odločitev in njegov problem. Ne moj.

Moj problem je, in mislim, da vseh nas, stanje, v katerem smo!

Slovenija je dežela brez vizije. Tako rekoč brez prihodnosti. Že od predzadnje Drnovškove vlade dalje pogrešam točno določene cilje, ki naj bi jih skupaj zasledovali, programe, ki bodo vodili naprej. Ne pa neskončnih debat o tem, kdo je osvobodil Slovenijo leta 1945 in kdo leta 1991. Takšne debate, in to o stvareh, ki so ostalemu svetu kristalno jasne, so neproduktivne in nas vlečejo daleč, daleč nazaj!

Kdo mi lahko danes pove, kaj so prioritete moje dežele, Slovenije na sončni strani Alp? Miro Cerar? Borut Pahor? Janez Janša? Ali celo Milan Kučan? Mislim, da nihče od njih. Vsi so svoje že tako rekoč oddelali, Milan se je celo upokojil, drugi so večino pokazali, da nalogi niso kos. Da delujejo stihijsko, od danes na jutri, da delujejo po nareku in navodilih in da kar tekmujejo, kdo bo bolj servilen in ustrežljiv. Da ne rečem pokoren. Hlapec, bi rekel Ivan izpod Klanca.

Je za Slovenijo prioriteta turizem? Očitno ne ... Nimamo ministra za turizem, tudi takšnega brez tošeljna ne, nimam nobene resne politike, ki bi kazala na to, da bi imeli resnične interese izkoristiti geostrateški položaj, tranzicijsko prednost, ko mora pol Evrope preko Slovenije, da pride nekam na jug, da izkoristimo naravne danosti, ki se ponujajo same od sebe, pa ... Pa očitno čakamo na arbitražno odločitev o Piranskem zalivu, da ne bi sosedom že vnaprej delali reklame za Savudrijsko uvalo, ne? Pred zdaj že davnimi leti me je takratni minister za turizem Janez Sirše vprašal, če poznam katero državo na svetu, kjer bi se lahko zjutraj smučal na visokogorskem smučišču, popoldan pa kopal v morju. Seveda je nisem in je

še danes ne poznam. A npr. povezava Bovec-Koper bi prav to omogočila v manj kot pol ure vožnje. V Turčiji so me na raftingu in med vožnjo s kanujem pofotkali in posneli ter mi potem slikovne materiale prodali trikrat dražje, kot pa je bila cena raftinga z najemom opreme, varovanim spustom in piknikom na koncu. Pa se norčujemo iz njih, da so sto let za nami ... Avstrija iz tranzitnega turizma ob avtocestah iztrži menda več, kot pa iz zimskega turizma. Pri nas pa smo še tiste bifeje, ki smo jih imeli ob AC križu, razprodali za male pare, denarji pa gredo ali mimo ali pa tujcem. Naše slavne turistične organizacije in agencije nas vsak dan s sto ali več reklamami vabijo na Islandijo na severu in na Rt Dobre nade na jugu, na Kitajski zid na vzhodu in po Route 66 na zahodu. Koliko teh naših agencij pa k nam pripelje vsaj en avtobus tujcev na mesec? In mi se potem gremo turizem?

Slovenija je najbolj zelena in pogozdena država v Evropi. Ne vem, če to 100 % drži, a če se ozremo okoli sebe, bo nekaj na tem. Pa? Les, ki ga posekajo v naših gozdovih, že na panju pokupijo pretežno avstrijski lesni podjetniki. In nam potem poublane fosne prodajajo nazaj. Cena za m³ fosna je seveda trikrat dražja, kot so oni kupili 10 m³ istega lesa na panju. Našega. Mediji norijo od veselja in nam dopovedujejo, da bomo prava Evropska država šele potem, ko se bo pri nas odprla prva Ikea. Saj je fajn, da so takšne trgovine in da v njih, pri cca 1 mio artiklov, najdeš tri ali celo štiri slovenske izdelke, ampak, lepo vas prosim, ena Lesnina je včasih zalagala celo Jugo, ves vzhod Evrope in še pol Afrike z lesom in pohištvom, ob tem pa dajala delo in posel nekaj deset tisoč ljudem v Sloveniji. Pa smo jo prodali za drobiž. Kot še nešteto dobrih lesnih fabrik, zdaj pa bi to oživiljali na nekih drugih temeljih, pa ne lesenih, in izumljali toplo vodo.

Gradimo TEŠ 6, mastodonta in požiralca denarja, ob tem pa se potihoma že pripravlja gradnja drugega bloka jedrske elektrarne, kar se je vedelo že pred najmanj desetletjem. Pa še s Hrvati si za prvo nismo povsem na čistem ... Celo Amiji so že lobirali, da bi bil novi blok Westinghouseov. Torej od tistega Westinghousa, ki je nategnil že Teslo. Zakaj smo torej pustili šaleškemu lobiju graditi TEŠ 6? Da je bil mir v hiši ... V parlamentu, mislim. Ti meni, jaz tebi, kolo sreče se okreče, danes jaz, jutri ti – folk bo pa že pokrili vse pufe in luknje in bo še novo jedrsko elektrarno. Vetrnih elektrarn ne gradimo zaradi tega, ker naši ptiči ne znajo okoli štang letati. No, čudno, da se znajo ogniti elektro-kandelabrom in celo drevesom. Več kot pol JV Slovenije je bogate s primernim vetrom, mi pa kopljemo 1000 m globoko energetskega neučinkovitega lignita, ki ga ne uporabljajo niti energetske najšibkejše in revne države. Pretočne HE ne gradimo, ker s tem menda rušimo ekosisteme in se bojimo izumrtja posameznih živalskih vrst. V bližini Litije menda zaradi ene same družine ščuk. Biologi sicer pravijo, da bi se družina ščuk sama odselila in si našla novo zavetje, a ribiči pač vedo, da temu ni tako in tako HE tam menda ne bo. In mediji ne bodo zagnali vika in krika o deložaciji ščuke. Mogoče bo pa moj prijatelj Tone Partljič spet kaj napisal o ščukah ...

Drugi tir. Kaj pa je to? Projekt NASE? Bo bozon namesto v švicarskem Cernu zdaj laufal po drugem tiru med Divačo in Koprno? Ne, ne bo bozon, vlak bo ... Če bo ... Franc Jožef, čeprav nekateri politiki prisegajo na Marijo Terezijo, je daljnovidno dal zgraditi traso Dunaj-Trst. V menda v manj kot 10 letih. Še Prešeren je bil tega vesel in je potem spesnil vsaj eno na ta račun. Pri nas so, na temo teh šin med morjem in zaledjem, spesnili že za en cel Arhiv RS projektov. Od tega, kje naj trasa teče, kakšna naj bo, koliko tunelov in mostov bo imela, koliko bo koštala, kdo bo pri tem lahko namakal prste v marmelado, ali nemške železnice ali potomci Hunov, ali se ta železna cesta sploh splača. Pred časom sem se peljal na tej relaciji s potniškim vlakom od Ljubljane do Kopra. Ampak, vlak Inter City ne vozi. Izvolite na avtobus. Oziroma kar dva. Eden direkten in eden, ki je ustavljal povsod, kjer so se igrali Indijanci. Žal sem sedel na slednjega, ker sem izstopil v Divači. *Spoznavajmo svet in domovino* ni bilo nič v primerjavi s to

vožnjo, ko sta, reci in piši, pet potnikov šofer in konduktar vozila kot v filmu Ko to tamo pjeva in po potrebi kakšnega potnika namesto na postaji odložila tudi pred njegovim domom. Kaj se pa pozna en kilometrski ovinek, ne? Pet potnikov, avtobus v vlogi taksi službe in ... Milijardni pufi SŽ, na AC Koper-Ljubljana pa 20 km zastoji ...

Kultura. Prav toliko prostora, če ne več, kolikor sem ga zgoraj že porabil, bi potreboval, da bi naštel vse naše ustvarjalce, ki so na tak ali drugačen način uspeli preko naših meja, ki so v tujini cenjeni, doma pa se še vratar na resornem ministrstvu ne zmeni zanje. Torej tisti umetniki, ki za razliko od zaposlenih na ministrstvu, ki vsak mesec dobijo zagotovljeno več kot le povprečno SLO plačo, živijo iz rok v usta, so na stalnem udaru DURS-a, FURS-a in še koga ... Enkrat bo res treba nekoga na ministrstvu vprašati čisto konkretno – kdo je tu zaradi koga? Ali so oni tam zaradi kulture in kulturnikov ali pa kulturniki hodijo tja, celo vabijo jih, da potem ti ljudje opravičijo svoje vegetiranje v palači kulture. Slep je, kdor se s petjem ukvarja, on živi, umrje brez denarja ... Še kak komentar? Ni potrebe, mislim ... Aja, predlagam bojkot kulturnega praznika, dokler se razmere ne uredijo. Konec. Ker je več kot nesramno le en dan trepljati umetnike po ramenih, se z njimi nastavlja kameram, naslednji teden pa jim sporočiti, da je kultura pač tržno blago in da naj nikar ne računajo na nove projekte v kulturi, ker so prioritete drugje. Tudi politika je tržno blago, samo da mi več kot očitno ne znamo kupovati ...

Znanost. Zadnje mesece sem večkrat zasledil, da so mediji kiksneli in kot prvo novico obelodanili kakšen uspeh naših raziskovalcev. Politiki se radi postavijo v vrsto, ko je treba o teh genijih našega časa povedati par besed, a na našo, še bolj pa na nesrečo znanosti, pa povsem izgubijo dar govora in še spomin zraven, ko je potrebno za te raziskave zagotoviti sredstva. In spet jim na um kane le tisto o trgu, ki da regulira vse. Kaj nam pomaga, če na Jožef Štefanu izumljajo čuda, kaj nam pomeni, če Dewesoft dela za NASO in še koga, če naši pošinejo keč virusa Zika, če naši mulci, ki delajo na lap-topih sesuvajo rekorde na Kickstarterju in če en naš maček mijavka v vseh svetovnih jezikih in na vseh pametnih telefonih.

Ne bom več dolgoval. Ne o bankah ne o gospodarstvu ali trgu dela, ker ... Če bi pisal o vsem, bi verjetno lahko s tem zapisom na kakšni ne ravno prestižni univerzi kar mimogrede doktoriral, a to ni bil moj namen.

Kot sem napisal zgoraj, bi morali od politike zahtevati cilje. Ne pa da se izjasnijo ali so za domobrnce ali partizane. Ko Miro Cerar govori o transparentnosti delovanja njegove vlade, imam občutek, da ta človek še med seksom ponavlja to besedo. Tran-spa-ren-tno. Tran-spa-ren-tno. Uf, je blo fajn. A je tudi potem še vedno ne razume. Transparentno ni to, da govoriš glasno. Ali o nečem, kar sam hočeš slišati in si potem prizadevaš, da to slišijo tudi drugi. Transparentnost tudi ni riniti z glavo skozi zid, recimo s tem drugim tirom, ker pri tem, pa katerokoli področje projekta odpreš, nekaj ven skoči in zasmrdi. Od trase do tega, kdo bo gradil in za koliko, koliko nas bo koštalo, kdo bo sofinanciral in kdo ne. On pa meni transparentno ...

Dandanes bi se morali na shodih dobivati zaradi vprašanj, nanizanih zgoraj. Ne pa zaradi dogodkov med in po drugi svetovni vojni. To je mimo in kot sem zapisal zgoraj, vsem v svetu je jasno, kaj in kako je bilo, mi pa bi še vedno nekaj brskali in se medsebojno obtoževali. Pri tem pa spregledali, da je jutri že zdavnaj po pojutrišnjem in da nas bo, kolikor nas še ni, čas do konca povozil. In takrat bomo lahko srečni, da bo prišel kakšen tujec, kaj postavil, kar mi zaradi medsebojnih sporov nismo zmogli, in zaposlil peščico slabo plačanih delavcev. Prihodnost, ki smo si jo želeli leta 1991? Ko smo bili zgled vsej tranzicijski Evropi in so nas razkazovali in o nas poročali kot o dvanajstem svetovnem čudu? Ne, ta vlak je zavozil na slepi tir, strojevodje pa vemo, kdo so bili.

Si torej ti isti strojevodje zaslužijo, da še vedno vozijo vlak, na katerem piše Slovenija? Po moje NE!

UPOR. VČERAJ, DANES, JUTRI ...

Večkrat se sprašujem, kako je našim staršem in starim staršem od poznih tridesetih let prejšnjega stoletja dalje uspelo najti pogum in se upreti. In to ne le enkrat.

Takrat ljudje niso imeli na voljo množice informacij, niso jih zasipali z novicami doma in po svetu preko časopisov, TV, radia, interneta, konec koncev niti tega Facebooka ni bilo, da bi si neomejeno izmenjevali mnenja. Bili so časopisi, a večina novic o aktualnih dogajanjih je vseeno do posameznikov prihajalo preko ustnega izročila.

Takrat ... Ljudje niso imeli izobrazbe, kot jo imamo vsaj na splošno danes. Brati je znal vsak četrti, pisati pa menda vsak šesti Slovenec. Kdor je v življenju prebral več kot deset knjig, je veljal za zelo omikanega. Intelektualci so se rojevali sicer bolj pogosto kot kometi, a še vedno ne v tako velikem številu, kot ga imamo danes, ko nas, največkrat preko medijskih kolumn, nagovarjajo »intelektualci« vseh barv, prepričanj, veroizpovedi in narodnosti.

Takrat ... So se ljudje počutili povezane. Živeli so drug z drugim, prisotna je bila solidarnost, čustvena inteligenca, empatija do tistih, ki se jim je zgodila krivica, sila prisotna je bila potreba po pomoči tistim, ki so pomoč potrebovali in potreba, že kar nuja, da rečejo NE, nuja, da se uprejo tistemu, za kar so nemara le slutili, da je nevarno. Danes smo povezani preko FB, mobilnih telefonov, Skypa, Instagrama, Twiterja in podobnih tehnoloških čudes, ki nam dajejo občutek povezanosti. A v tej povezanosti manjka vsega tistega, kar sem navedel v prejšnjem stavku. Ni več solidarnosti, ker nas ne briga več niti to, če gre kaj narobe sosedu, manjka nam čustvene inteligence, da bi npr. ločili, kaj je zakonito in kaj človeško, ni prave empatije do tistih, ki se jim godi krivica, češ meni se to itak ne bo zgodilo, potrebo po pomoči šibkim nadomeščamo s SMS-si za 1 ali celo 5 €, odločnega NE pa že dolga, dolga leta nismo več zmožni reči, kaj šele ubraniti, in se na ta način tudi upreti.

Če so v prejšnjem stoletju krizna obdobja posebjale vojne, prave vojne z orožjem, s frontami, z na milijone mrtvih vojakov in civilistov, potem začetek tega tisočletja bolj kot vojne z orožjem (ki jih je v svetu še vseeno preveč) zaznamujejo vojne, ki jih vodijo od kapitala vodene politike.

Kakšna je razlika med genocidom, v katerem nekdo strelja, zaplinja, obeša ali kolje, in genocidom, ki ubija tiho in počasi? Ko se človeka razčloveči, ko se ga v imenu in na račun demokracije utiša bolj, kot recimo po zloglasni Karadžordževi Obznani, ko veljajo človekove

pravice manj kot pa poštna znamka za preoceansko pošto, ko vsa politika, gnana od kapitala in v spregi s sodstvom in mediji niti trzne ne, ko ljudje negodujejo. Demokracija, ki jo živimo, gre za neke vrste tehnokratsko-strankokratsko-kapitalsko-elitistično demokracijo, ki z izvirno nima druge zveze kot zavajajoč naziv, ljudem sicer omogoča participacijo, a treba se je vprašati kakšno. Bi Lojze Živameja lahko jutri postal predsednik države, ki bi opozarjal na to, kaj je v državi narobe in bi ne poziral trikrat na dan ter ponavljal vnaprej napisane floskule? Ne. Bi lahko Griptilda Breskva postala predsednica vlade, ker si želi spremembe za tiste na dnu socialne verige? Ne. Bi lahko Franc Podgankar postal predsednik Ustavnega sodišča potem, ko je zaradi sodb, ki niso bile povsem po črki zakona, a so moralne in etične, izgubil mandat sodnika na Okrajnem sodišču? Ne.

Ne morejo, ker niso del zgodbe. Ne morejo, ker za njimi ne stoji kapital, za njimi ne stojijo strankarski stroji, celo mediji bi iz njihovih zgodb skovali farse. Resnične ali neresnične ...

Zakaj se je torej na današnji dan leta 1941 lahko reklo odločen NE, danes pa tega nismo zmožni. Kdo bi štel, kolikokrat so nas v imenu in na račun te (lažne) demokracije žejne peljali čez vodo vsaj v zadnjih 25 letih. Od Peterletove »druge Švice« do današnjega »drugega tira«.

Problem je skupni imenovalec. Ja, sliši se čudno, a takrat so hitro potegnili skupaj, kaj je narobe, hitro so se zedinili, kako to preprečiti in to tudi storili. Nekateri tudi za ceno lastnih življenj.

Danes se ne moremo zediniti niti o tem, ali je 27. april kot praznik sploh še umesten ali ne, kako bi se šele zedinili o tem, ali smo še suveren in samostojen narod, o kakršnem so menda sanjale generacije in generacije pred nami. Po moje bi nam vsi predniki po vrsti povedali le eno ... da nimamo jajc.

Skratka, globalizacija je prinesla veliko dobrega, veliko pa je tudi sfižila. Ker, dolgo bo treba, da se bo na celem svetu vzpostavila tako močna in težka kritična masa, ki bo lahko potegnila vse sile skupaj in jih dala pod skupni imenovalec. Šele takrat se bo lahko kaj začelo zares premikati. Če se premika le na enem območju, pa naj gre za mesto, npr. Maribor z začetkom vseslovenskih vstaj ali Grčijo s Sirizo, to dandanes ni dovolj. Očitno jih bomo morali vsi naenkrat močno dobiti po glavi, da se nam bo končno zasvetilo, ali, kot bi rekli nekdanj, zašajnal.

Vprašanje je le, vsaj zame, ali bom to sploh doživel in če bom, kako krvavo bo. Noben imperialist, kolonizator in osvajalec, pa naj bo vojaški ali kapitalski, se svojim vojnim plenom ni odrekel zlahka, kaj šele čez noč.

Pa lep praznik!

O avtorju:

Roman Kukovič je doma v Trbovljah. Pravi, da že to o njem pove veliko. Za nekatere celo preveč.

V svoj ustvarjalni opus poleg preko deset izdanih književnih del lahko prišteje še številne TV oddaje, članke v časopisih, podpisal se je pod kar nekaj dokumentarnih filmov in TV realizacij. Njegova dela so prevajana v italijanski, srbski in hrvaški jezik.

Kot družbeno angažirana oseba je v slovenskem prostoru prisoten od zgodnjih 80-tih let dalje. Zase pravi, da je naprednjak, ki ne zna držati jezika za zobmi.

Več o avtorju lahko najdete na njegovi osebni spletni strani: [Roman Kukovič](#)

Izdana književna dela :

- TARTINIJEV KLJUČ – Založba MURANO 2012
- INTERNETNA ČOKOLADA – Založba MURANO 2013
- ZA SONCEM VEDNO PRIDE DEŽ – Založba MURANO 2013
- ŠKRŽATI Z LAVANDE – Založba ARTIUS 2014
- ALAH POD SVETO TROJICO – Založba Primus, 2016
- TISTI NJIHOVI SREBRNI GLASOVI – Založba Primus 2017
- LAHKO NOČ, TOVARIŠ STALIN – Založba Maks Viktor 2017, pod psevdonimom R.K.Redbridge.
- POLJUB Z OKUSOM TIMIJANA – Založba Maks Viktor 2018,
- GOSPODAR PEKLA – Založba Maks Viktor 2020
- TARTINIJEV KLJUČ – Založba Maks Viktor 2021 (ponatis, druga izdaja)
- ltd.

Roman Kukovič

Osvobodjene misli in besede

Uredil: **Tomaž Čeč**

Lektoriranje: **Boga Lah**

Spremna beseda: **Jurij Popov**

Fotografije:

- Lastni arhiv avtorja
- Zaslonske fotografije javno objavljenih zapisov

Oblikovanje, prelom: **Gabriyela Divajn**

Brezplačna publikacija.

Prva elektronska izdaja:

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-92

KUKOVIČ, Roman

Osvobodjene misli in besede [Elektronski vir] : zbirka kolumn / Roman Kukovič ; [spremna beseda Jurij Popov]. - 1. elektronska izd. - E-knjiga. - Ljubljana : Maks Viktor, 2022

Način dostopa

(URL): <http://romankukovic.weebly.com/uploads/1/3/2/5/13256194/osvobojenemisliinbesede.epub>

COBISS.SI-ID 98473219

Izdala:

Založba Maks Viktor

Ljubljana, 10. 3. 2022